

Vijf eeuwen afval

Zutphen-Stadhuis,
keramiek en glas uit beerput 7

M. Groothedde & H.E. Henkes

Gemeente Zutphen, Sector ruimte, afdeling BMA / Archeologie
Harenbergweg 1, 7204 KZ Zutphen. archeologie@zutphen.nl

Zutphense Archeologische Publicaties 38

M. Groothedde & H.E. Henkes

Vijf eeuwen afval

Zutphen-Stadhuis,
keramiek en glas uit
beerput

Ciscode: 26042
Onderzoeksnummer: 19531

Vijf eeuwen afval

Zutphen-Stadhuis, keramiek en glas uit beerput 7

Inhoud:

1. Algemene projectgegevens	3
2. Inleiding. Zutphen Stadhuis, beerput 7, vijf eeuwen afval	4
3. Eigenaren en bewonersgeschiedenis van Lange Hofstraat 5	13
Colofon	16
4. Zutphen-Stadhuis, beerput 7 van Lange Hofstraat 5	17
4.1 Keramiek uit vondstlagen 1287 en 1288	17
Catalogus keramiek	36
4.2 Glaswerk uit vondstlagen 1287 en 1288	112
Catalogus glaswerk	118
4.3 Keramiek uit vondstlaag 1369 en 1369A	128
Catalogus keramiek	132
Afbeelding glas (1 object)	153
4.4 Keramiek uit vondstlaag 1413	154
Catalogus keramiek	158
4.5 Glaswerk uit vondstlaag 1413	180
Catalogus glaswerk	182
4.5 Keramiek uit vondstlagen 1689/1413, 1689 en 1689A	183
Keramiek uit vondstlaag 1689/1413	183
Catalogus keramiek	184
Keramiek uit vondstlaag 1689	186
Catalogus keramiek	188
Keramiek uit vondstlaag 1689A	193
Catalogus keramiek	194
Keramiek uit vondstlaag 1820	202
Catalogus keramiek	202

Gemeente: **Zutphen**

Plaats: **Zutphen**

Toponiem: Zutphen, nieuwe stadhuis,

Adres: 's Gravenhof 2

Projectcode: ZU-ST

Archicode: 26042

Onderzoeksnummer: 19531

Coördinaten: x: 210.278 y: 461.661 z: 5.30 + - 8.25 + NAP

Periode van opgraving: november 1996 t/m oktober 1997

Opdrachtgever: gemeente Zutphen

Uitvoerder: Gemeente Zutphen, Sector Ruimte/BMA, Sectie Archeologie, Harenbergweg 1, 7204 KZ Zutphen

Opgravingsleiding: drs. M. Groothedde, drs. T.A. Spitzers

werkputnummers: werkput 2, beerput 7

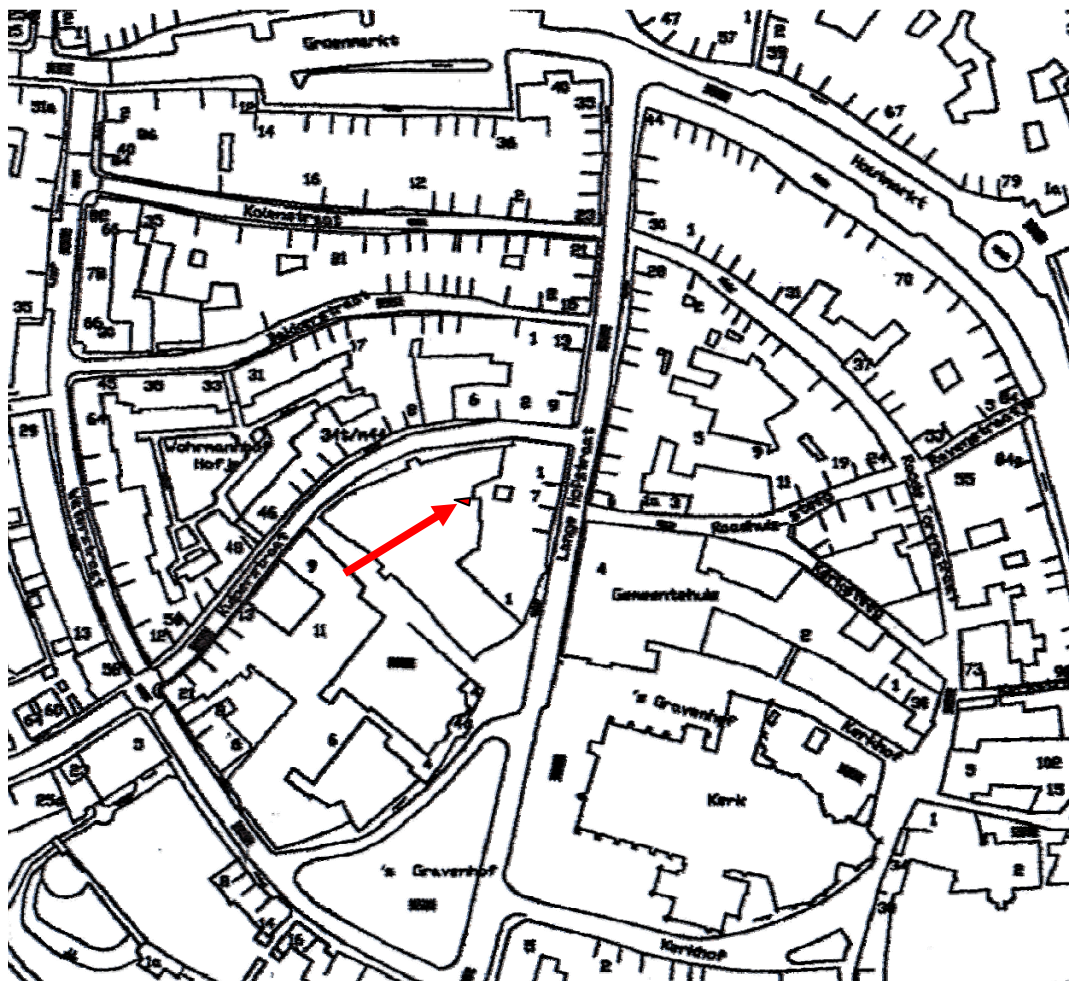
Aantal uitgegeven laagnummers: zie vondstnummers

Aantal uitgegeven vondstnummers: 11 (8)

Documentatie bevindt zich per september 2007 in het Stads- en Streekarchief Zutphen.

Spiegelstraat 13-17, 7201 KZ Zutphen

Vondstmateriaal bevindt zich per september 2007 in het gemeentelijk depot voor bodemvondsten, Dieserstraat 11, 7201 NA Zutphen

Afbeelding 1: Ligging beerput 7 op grootschalige basiskaart (GBKN).

1. Inleiding

Zutphen Stadhuis, Beerput 7, vijf eeuwen afval

Het onderhavige complex is afkomstig uit een forse beerput op het achtererf van het pand Lange Hofstraat 5. De beerput is aangetroffen tijdens het grootschalige stadskernonderzoek in de bouwput van het nieuwe stadhuis te Zutphen van november 1996 tot oktober 1997. Deze locatie is gelegen aan de noordzijde van het plein 's-Gravenhof tegenover het oude stadhuis dat aan de oostzijde van de Lange Hofstraat ligt. De opgraving lag in de driehoek 's-Gravenhof – Kuiperstraat – Lange Hofstraat.

De Gravenhof te Zutphen gaat als bestuurscentrum terug op de negende eeuw toen hier een centraal hof van een Karolingisch graafschap werd gesticht.

Tussen 1020 en 1050 werd door de Rooms-Duitse keizer een imposante tufstenen palts gebouwd op de plaats van de Karolingisch houten hof. Het gebouw was 54 meter lang, 12,5 meter breed en had een karakteristieke uitbouw op het noorden, dat als portaal en bordes dienst deed. Samen met de kort daarop door bisschop Bernold van Utrecht gebouwde kapittelkerk (Sint Walburgiskerk) vormde de palts een meer dan 120 meter lang Romaans tufstenen front aan de IJssel. De heren van Zutphen waren na de schenking van het IJsselgraafschap door keizer Hendrik III aan bisschop Bernold in 1046 als prefecten in de burcht ("oppidum") Zutphen aangesteld maar zij gedroegen zich al snel eigenmachtig. Met name Otto de Rijke (gestorven 1113) en zijn zoon Hendrik (gestorven ca. 1120) behoorden tot de Duitse rijksaristocratie met voorouderlijke banden met het Ottoonse huis. Na een machtsstrijd kwam de burcht enige tijd in handen van de jongste zoon Van Otto de Rijke bisschop Diederik van Münster. Na zijn dood omstreeks 1130 kwam uiteindelijk Gerard II van

Wassenberg-Gelre via zijn vrouw Ermgard van Zutphen in het bezit van de Zutphense erfenis. Kort ervoor was er om de palts en de kerk een nieuwe versterking gegraven, bestaande uit een diepe gracht en een forse aarden wal. In de Lange Hofstraat gaf een tufstenen poort toegang tot deze nieuwe 'binnenburcht'. De poort stond in de straat tussen het oude stadhuis en Lange Hofstraat 1 (onderdeel nieuwe stadhuis). De gracht passeerde de Lange Hofstraat ter hoogte van de huisnummers 3-5 en de Burgerzaal aan de overzijde. Hendrik I (1138-1181) was de eerste graaf die zich van Gelre en Zutphen noemde. In deze periode is het hofterrein intensief bewoond geweest getuige de opgravingresultaten. Ook werd de palts ingrijpend verbouwd. Na de stadsrechtverlening in 1191/96 door Otto I werd het hof steeds minder gebruikt.

Afbeelding 2: Lange Hofstraat 5 (links) vanuit de Raadhuissteeg vlak voor de sloop in 1996.

Lange Hofstraat 5

De omgeving van de Gravenhof verstedelijkte in de 13^e eeuw snel. De wal en de gracht om de palts en de kerk werd in de loop van de 13^e eeuw gedempt. Omstreeks 1250 verrees op het

binnenterrein van de Kuiperstraat en de Lange Hofstraat het winterhuis van de heren van Bronckhorst op de gedempte gracht. De resten van de Oude Hof van Bronckhorst, rond 1500 ook wel ‘Gravinnenhof’ genoemd, zijn tijdens het archeologisch onderzoek uitvoerig onderzocht. Over de materiële cultuur uit een 15^e-eeuwse beerkuil van dit huis verscheen reeds de CD-rom publicatie ‘Afval op Stand’, samen met de inventaris van een beerkuil op het noorddeel van de oude Gravenhof uit ca. 1500. Zowel de Gravenhof als de Hof van Bronckhorst waren de hoogadellijke achterburen van het burgerhuis Lange Hofstraat 5.

Afbeelding 3: ligging van het middeleeuwse perceel Lange Hofstraat 5 met achterhuis aan de Kuiperstraat op de kadastrale kaart van 1832. Op de ‘knik’ ligt beerput 7 (zwart).

Bovendien stond, en staat, Lange Hofstraat 5 recht tegenover de noordelijke vleugel van het oude stadshuis, eertijds het Vleeshuis, nu de Burgerzaal.

Kort na 1323 werd aan de Lange Hofstraat op de gedempte gracht een 23 meter lang en 5 meter breed huis gebouwd met een kelder in het achterhuis, een hoge begane grond en een kap: Lange Hofstraat 5.¹ De kelder was min of meer vierkant en had aan de zijde van Lange Hofstraat 7 twee kepevormige kaarsnissen.

Het hele gebouw was gefundeerd op spaarbogen, wat een effectieve en gebruikelijke manier van funderen was in een drassige ondergrond. De poeren reikten tot op de stabiele zandige grachtbodem. In de eeuwen erna (omstreeks 1535-1542?, zie verder) werd de kelder naar voren toe uitgebreid tot aan de voorgevel en voorzien van een tongewelf. Op de begane grond waren in de bouwmuren rondboogvormige spaarvelden aanwezig. De muur aan de zijde van Lange Hofstraat 7 was een twee-steens dikke eigen muur.

Tussen beide panden was een druipstrook aanwezig. Bij de herbouw van Lange Hofstraat 7 in 1608 werd de druipstrook opgeheven en maakte dit pand gebruik van de bouwmuur van Lange Hofstraat 5.²

Afbeelding 4: doorsnede van de borstwering van de bouwmuur van Lange Hofstraat 5 (14^e eeuw), waarop de 17^e-eeuwse bouwmuur van Lange Hofstraat 3 is geplaatst.

Aan de zijde van Lange Hofstraat 3 is vermoedelijk hetzelfde

¹ Dendrochronologische datering van vier daksporen door E. Pressler kwam uit op een veldatum van 1323. De datering van de gebinten werd uitgevoerd door R. Rozendaal van IBID-Deventer en kwam uit op een datering rond 1540.

² Zie rapportage gemeentelijk archeologisch onderzoek Lange Hofstraat 7.

gebeurd. De hoge zijmuur van de in 1631 gebouwde Nieuwe Hof van Bronckhorst staat op de twee-steens dikke 14^e-eeuwse bouwmuur van Lange Hofstraat 5 (zie afb. 4).

Afbeelding 5: daksporen en haanhouten (d 1323) met daarop een dubbel telmerkensysteem uit 1323 en vermoedelijk circa 1540. Opname tijdens de sloop.

De kapconstructie was een eenvoudige sporenkap met dubbele haanhouten. In verbouwde vorm was deze constructie tot de sloop in 1997 nog aanwezig (zie foto hiernaast). Niet alleen Lange Hofstraat 5 werd in die dagen op de gedempte gracht gebouwd, ook de oudste fase van het Vleeshuis moet rond 1325 tot stand zijn gekomen.³ Ook het vleeshuis werd op spaarbogen gefundeerd.

Omstreeks 1540 (in de periode tussen 1535 en 1542 volgens de jaarringdatering) werd het huis verhoogd en kreeg het een volwaardige verdieping. Vermoedelijk is het pand toen iets ingekort tot een lengte van 20 meter. Onder de hergebruikte sporenkap werden toen dekbalkgebinten geplaatst. Mogelijk is toen ook het resterende deel van het voorhuis

Afbeelding 6 en 7: overzicht van de zolderverdieping met kapconstructie tijdens de sloop. De 16^e-eeuwse gebinten staan nog op hun plaats. De 14^e-eeuwse daksporen zijn hergebruikt.

onderkelderd. De vondsten uit de puinlaag in de kelder van het voorhuis wijzen in die richting. Deze grootschalige verbouwing kan worden toegeschreven aan Gerrit en Griete Aitsack die het pand in 1534 hadden gekocht. Er volgden nog verbouwingen in de eeuwen erna.⁴

Afbeelding 8: het hijswiel van Lange Hofstraat 5 hing tot de sloop achter het dakschild aan de straatzijde

³ Groothedde 2005 (in prep.). Archeologisch onderzoek in de Burgerzaal in 2003.

⁴ Zie rapportage bouwhistorisch onderzoek door W. Annema, Delft.

Alhoewel het pand de status van Rijksmonument had, werd toch tot de sloop ervan besloten om de nieuwbouw van het stadhuis mogelijk te maken. In 1996 werd het pand bouwhistorisch gedocumenteerd en een jaar later gesloopt. Drie sporenparen van de constructie uit 1323 zijn bewaard gebleven.

De beerput

De panden aan de Lange Hofstraat tot aan de hoek van de Kuiperstraat hadden in de late middeleeuwen allen een achterhuis aan de Kuiperstraat. De percelen hadden daardoor een winkelhaakvorm. Lange Hofstraat 5 had een achterhuisje of schuur ter plaatse van het gesloopte pand Kuiperstraat 3 tegen nr. 5 aan. Door de scherpe knik in het perceel richting Kuiperstraat had Lange Hofstraat 5 aan de achterzijde een taps toelopend binnenplaatsje. In het midden van de 15^e eeuw werd hier een bakstenen beerput gemaakt met dezelfde vorm; min of meer smal driehoekig. Hierop stond de latrine van het huis. De bakstenen muur aan de zijde van het huis was feitelijk de spaarboogfundering van het achterhuis (10 lagen = 88 cm, bakstenen 29/28x 13x8/7 cm).

Afbeelding 9: detail uit afbeelding 3 met in zwart de beerput.

Afbeelding 10 en 11: de opvallend taps toelopende beerput in gelegee toestand.. Rechts een oudere opgevolde spaarboog van de achtergevel van Lange Hofstraat 5.

De afmeting van de put was binnenmaats vier meter lang, twee meter breed aan de straatzijde, taps toelopend tot 25 centimeter breedte. De beerput was zeer diep, bijna vier meter onder het gewelf en bijna vijf meter beneden het maaiveld. De bodem van de put lag op +5.45 NAP. Het middeleeuwse metselwerk van de put had ook een 10-lagenmaat van 88 cm. maar was koud tegen de spaarboogfundering aangezet.

Omstreeks 1750 was de latrine en de put blijkbaar aan verbouwing toe. Het bovenste deel van de beerput werd opnieuw in baksteen opgetrokken en overwelfd. Het verbouwingspuin kwam in de oudere beerlagen terecht en zakte er soms meer dan een meter diep in weg. Tijdens het onderzoek werden tevens de vrijwel vergane resten van de houten ‘poepdoos’ tussen het puin gevonden.

Doordat de beerput ingeklemd zat achter op het perceel, een smal driehoekig grondplan kende en zeer diep was, is hij nooit geheel geleeegd. Wellicht dat er een bij gelegenheid een laag beer uitgeschept is maar vaak en veel is dit niet geweest. Daardoor zijn vrijwel alle vondstlagen vanaf het midden van de 15^e eeuw in de put aangetroffen. Dit is, zeker voor Zutphen, een vrij

uitzonderlijke situatie. In de steden op de zandgronden, waartoe ook de steden Doesburg, Zutphen en Deventer gerekend kunnen worden, werden beerputten en beerkelder doorgaans regelmatig geleeegd. De droge omstandigheden maken dat de inhoud snel inklonk en de beerturf makkelijk weg te scheppen was. De inhoud van de stedelijke beerputten was prima mest voor de akkers op schrale zandgronden rond de stad. Ook wanneer een put werd afgedankt ledigde men vaak de put en stortte men de ruimte vol zand of puin.

Afbeelding 12: de restanten van het deksel van de houten ‘doos’ (latrine), 17^e of eerste helft 18^e eeuw.

Wat voor de archeologen vaak rest zijn de onderste beerlagen en/of de jongste vulling na de laatste lediging. De relatieve ‘vondstarmoede’ van oost-Nederlandse beerputten spreekt duidelijk uit de vergelijking met beerputinventarissen uit de west Nederlandse steden, waar onder natte omstandigheden veel putten nooit zijn geleeegd. Was de put vol, dan legde men vaak een nieuwe put aan.⁵ De beerput achter Lange Hofstraat 5 was door de diepte, de vorm en ligging moeilijk te bereiken en hij ging klaarblijkelijk vier en een halve eeuw mee zonder

ooit leeggeschept geweest te zijn. De jongste vondsten dateren van ca. 1900. Dit is ruim na de aanleg van het eerste gemeentelijke riool in de Lange Hofstraat in 1861. De jongste vondsten zijn echter afkomstig uit de bovenste lagen die nauwelijks beer, maar wel veel puin bevatten.

Afbeelding 13: kijkje in de geleeegde beerput. De bodem bestond uit natuurlijk rivierzand.

⁵ Zie H. Henkes en M. Groothedde 2003, in: Zutphens Glas zonder Glans. CD-rom publicatie gemeente Zutphen

Het is dus goed mogelijk dat het huis in 1861 wel op het gemeenteriool werd aangesloten maar dat nog regelmatig huisafval en puin in de put werd gedeponeerd.

Overigens was de beerput zeer waarschijnlijk niet de eerste op dit perceel. Tijdens het archeologisch onderzoek werd haaks op de beerput een rechthoekige kelderruimte aangetroffen die zich onder of achter het achterhuis aan de Kuiperstraat bevond. De ruimte was binnensmaats 4,80 x 3 meter. De kelder diende als beerkelder. Er werd een vondstrijke beerlaag onderin de kelder aangetroffen met zeer veel materiaal uit de tweede helft van de 14^e en de eerste helft van de 15^e eeuw, verzameld als ZU-ST, beerput 18, vondstnummer 7.⁶ Mogelijk dateren de jongste vondsten nog uit het derde kwart van de 15^e eeuw. De jongste keramiekvondsten uit de beerkelder sluiten goed aan bij de oudste vondsten in de driehoekige beerput. Aangezien de kans groot is dat het perceel Lange Hofstraat 5 zich ook in de eerste

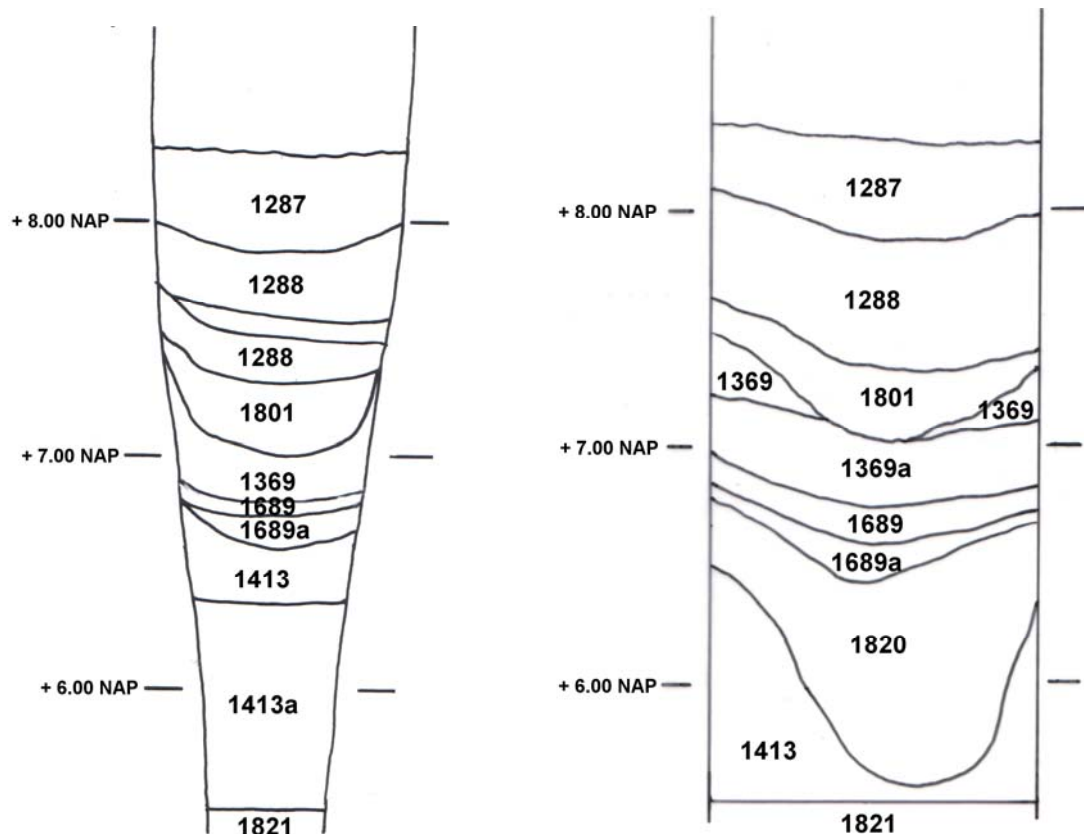
helft van de 15^e eeuw al uitstreekte tot aan de Kuiperstraat mag de beerkelder als voorloper van de beerput beschouwd worden.

Uit de vermenging en de incompleetheit van de meeste vondsten blijkt dat de beerkelder menigmaal is opgeschoond zodat slechts de vermengde onderste laag is blijven zitten. Er werden slechts enkele complete keramiekobjecten geborgen.

Omstreeks 1450 of kort erna werd dus een nieuwe beerput aangelegd, waarschijnlijk door Evert Zelle (Celen) die in 1448 het pand bezat en bewoonde. De erven Celen bleven tot na 1466 eigenaar van het pand. In 1496 is er een nieuwe eigenaar: Lumme Dietmers.

Afbeelding 14: het onderzoek in de beerput in volle gang. De laatste resten van de oudste beerlaag worden verwijderd.

⁶ Dit vondstnummer bevat ook veel laat 12^e-eeuws en 13^e-eeuws vondstmateriaal, maar dit betreft de vermengde opspit uit de ophogingslaag direct onder de beerlaag in de kelder.

Afbeelding 15: Schematische profielen van beerput 7; links, in de smalle hoek van de beerput en rechts in het midden van de put.

Stratigrafische problemen

Tijdens het onderzoek is de put zo goed mogelijk stratigrafisch opgegraven. Eerst is voor in 'punt' van de put een coupe gegraven om de stratigrafie te bepalen. Bij het uitgraven van de put bleek al snel dat in het midden sprake was van een enorme inklink van puinmateriaal van de verbouwing van de put tot diep in de oudste vondstlaag. De onderste vet compacte beerlagen waren goed te onderscheiden. Toch bleek dat vrijwel al het vondstmateriaal uit de tweede helft van de 15^e eeuw consequent naar de onderste laag was gezakt. De beerlaag erboven (vondstnummer 1820) bevatte vooral lichtere zaken als hout, leder en botanisch materiaal. Het materiaal is dus als een periode te beschouwen: vondstnummer 1413, waarbij de subnummers uiteindelijk na het puzzelen niet relevant meer bleken.

Afbeelding 16: het onderzoek van laag V 1369 in de beerput in de hete augustusmaand van 1997.

Op de vondstarme beerlaag V.1820 lag een zandiger niveau met puin en daarop een vet compacte beerlaag die wel weer veel vondsten bevatte: vondstnummer 1689 (beerlaag) en 1689A (zand en puin). De vondsten uit de zandige laag en de beerlaag dateren uit de late 15^e en eerste kwart van de 16^e eeuw. Vondstnummer 1369 bestaat uit beerlagen met zeer veel nazakkingen van puin in het midden van de put. Het vondstmateriaal heeft een lange looptijd van het begin van de 16^e eeuw tot in de eerste helft van de 18^e eeuw. Het diepere deel van de laag is als V1369A verzameld en lijkt de vroege component van het pakket te representeren (16^e en begin 17^e eeuw). In V1369A lijkt ook verwantschap te bestaan met het materiaal uit de onderliggende laag V 1689. Het merendeel van de vondsten uit de 16^e tot begin 18^e eeuw komt echter uit V.1369. Mogelijk dat in deze periode de put wel deels is leeggemaakt. De hoeveelheid vondstmateriaal lijkt te klein om de gehele periode te dekken. Toch zijn de meeste aangetroffen voorwerpen vrij compleet, wat men niet zou verwachten als een deel van de inventaris uit de put zou zijn geschept. Een andere verklaring is dat er in huis een tweede beerput was. Dit is geconstateerd tijdens de bouwhistorische inventarisatie en de sloop van het huis. In de 14^e-eeuwse kelder in het achterhuis was onder de keldervloer een beerput aanwezig die met puin was volgestort. De datering en looptijd van de put is onzeker omdat archeologisch onderzoek door constructieve problemen onmogelijk bleek. Het gebruik van deze put zou de hiaten in het vondstmateriaal in laag V.1369 gedurende de 16^e en 17^e eeuw kunnen verklaren.

Afbeelding 17: het onderzoek van laag V 1369 in de beerput in de hete augustusmaand van 1997.

Omstreeks 1750 is de put verbouwd. Dit is herkenbaar aan de reeds genoemde puinlaag en de bouwphase in het muurwerk van de put. De puinlaag is als overgangslaag vondstnummer 1801 verzameld, waarin aantoonbaar vermenging van materiaal uit V.1369 en de bovenliggende laag V.1288 is opgetreden. De vondstlagen erboven waren geheel anders van karakter. Er waren geen compacte vette beerlagen meer maar rulle droge beer, vermengd met puin en zeer veel huisafval. Deze vondstlaag is als vondstnummer 1288 verzameld en heeft een looptijd van ca.1750 tot ca. 1850. Wellicht kan dit opgerekt worden naar 1861, het jaar waarin het

pand een rioolaansluiting kreeg. Het valt immers op dat de bovenste vondstlaag V.1287 aanmerkelijk minder beerresten bevatte. Wel is er zeer veel puin en vondstmateriaal aanwezig uit de periode 1750 tot ca. 1900. Het lijkt erop dat beide vondstnummers voor wat betreft de beervulling vooral betrekking hebben op de periode van ca. 1750-1850 (1861) en dat de beer grotendeels tussen het puin wegzakte naar het diepere deel van de laag. Veel scherven bleven hoger in het puin steken terwijl andere scherven wel dieper mee zakten. Nadat de put niet meer als beerput dienst deed is er nog tot ca. 1900 afval in de put gestort dat wel in de hogere zone van de puinige vulling bleef steken en vermengd raakte met de oudere vondsten die daar al lagen. Vandaar dat voor vondstnummer 1287 een lange looptijd van ca. 1750 – 1900 is aangehouden.

Afbeelding 19: de vondst van een gave grape uit de 15^e-eeuwse beerlaag V 1413.

Afbeelding 18: de beerput in geleegde toestand, met de 14^e-eeuwse spaarboog van Lange Hofstraat 5.

3. Eigenaren en bewonersgeschiedenis van Lange Hofstraat 5

Lange Hofstraat 5

Verponding 876 = kadastraal sectie F, nummer 2609

- 1323 *bouw Lange Hofstraat 5*
- 1448 Evert Zelle is belending van V875 (F 2608, Lange Hofstraat 7)
- 1462 Erven Celen (Griete + kinderen) zijn belending van V875
- 1464 Griete Celen is belending van V875
- 1465 Griete Celen en haar kinderen zijn belending van V875
- 1466 Griete Celen en kinderen zijn belending van V875
- 1496 Hypotheek a/d Hoffstraite door klooster Ysendoorn aan Lumme Dietmers.
- 1505 Hypotheek a/d Hofstrate door Aibert (natuurlijke zoon van wijlen Jan Ottens) aan Lomme Dietmars (wed. van Dietmar) en Claes Broickhusen.
- 1512 Hypotheek a/d Lange Hofstrate door St. Ariaens en Herasmus Gilde in de Grote kerk aan Lomme Broickhusen en zoon Evert.
- 1513 Hypotheek a/d L. Hofstrate door gemene vicariën in OLV kerk aan erven Dietmars (Lomme, Clais en Evert = zonen).
- 1513 Lomme Dietman is belending van V 875, F2608.
- 1528 Lambert van Luchteren is belending van F2610=V877A (Lange Hofstraat 3).
- 1530 Verkoop husinge a/d Hoffstraete door Lambert van Lochteren en Stine aan Johan Borninckhoff en Bellien (een kant a/d Cupertraete en een kant aan de Bronckhorst zijde).
- 1530 Hypotheek a/d Hoffstraete door Egbert Twickeller en Garbrich aan Johan Borninckhoff en Bellie.
- 1534 Verkoop husinge a/d Langer Hoiffstraite door Bellie (wed. van J. Boningerhoff) aan Gerrith Aitsack en Griete.
- 1535-42 *grootschalige verbouw Lange Hofstraat 5*
- 1541 Gerit Aitsack is belending van F2608.
- 1551 Gerit Aitsack is belending van F2610=V877A.
- 1562 Gerit Aitsack is belending van F2610=V877A.
- 1563 Hypotheek a/d Lange Hofstraat aan Gerrit Aitsack (raadvriend) en Magareta. (deel van V877=F2611= Bronckhorstpand).
- 1567 Wijlen Gerit Aitsack is belending van F2610=V877A.
- 1575 Evert Aatsack is belending van F2608=V875
- 1602 Verkoop half huis a/d Lange Hofstraat (t.o. Raadhuis) door Catarina Aatsack (wed. van Lambert Vatebender) aan Everdt Aatsack (haar broer).
- 1608 Evert Aatsack is belending van F2608=V875.
- 1609 Lijftocht van huis en schuur a/d L.Hofstr. door kerkmeester Everdt Aatsack aan zijn zuster Catarina Aatsack. Belending = graaf van Bronckhorst.
- 1610 Aatsack is belending van F2608.
- 1611 Lambert Vatebender is belending van F2611.
- 1616 Lijftocht van kwart huis a/d L.Hofstr. door Dorothea Bremers (geërfd van haar oom en tante Evert Aatsack en Catharina) aan haar oom Andries Aatsack.
- 1620 Aatsack is belending van F2610=V877A.
- 1623 Wijlen Aatsack is belending van F2608=V875.
- 1628 Verkoop huis a/d Hofstraat met schuur a/d Kuiperstraat door Hilleken Bremers (wed. van Henrick Kuebuekem) en Dorothea Bremers (wed. van Henrick Valck) aan Ludolphus Sylvius (licentiaat en secretaris) en Lambrecht Wenholt.
- 1633 Sylvius is belending van F2610=V877A.

- 1634 Ludoph Sylvius is belending van F2610 (V877A,V877B,V877C).
- 1656 Wed. van Ludolph Sylvius is belending van F2610+2611+V877A+877B+877C.
- 1660 Hypotheek op huizen a/d Hofstraat (t.o. Raadhuis) aan Lambrech Wentholt (wed. van Ludolph Syvius).
- 1680 Jod. Cremer is belending van F2610+2611=V877A+877B+877C.
- 1702 Verkoop huis a/d Lange Hofstraat en schuur uitkomend in de Kuiperstraat door fam. Cremer aan Goswijnus Altetus.
- 1718 Altetus is belending van F2608.
- 1744 Wed. van Altetus is belending van F2610+2611=V877A+877B+877C.
- 1749 Verkoop fam. Tulleken aan Johanna Portau (wed. van Tinnegieter) en Anna Judith Portau.
- 1765 Hypotheek 7/8 huis (t.o. stadhuis) aan erven Willink (Anna Judith Portau, Maragaretha Engelberta Willink, wed. van Crookcens, en Lambert Willem Willink).
- 1774 Anna Judith Portou (achter in de Kuiperstraat) is belending van F2608.
- 1781 Verkoop half huis door Margaretha Engelberta Willinck aan Lammert Willem Willinck.
- 1791 Erfenis van Johanna Alberta Willinck aan Lambert Willem Willinck en Antonetta Schalen.
- 1791 Erfenis van L.W.Willink en M.E.Willink aan Anna Judith Partau.
- 1791 Hypotheek aan Hendrik Jan Kruger en Johanna Alberta Willinck (1784 toegedeeld aan haar ouders).
- 1792 Hypotheek aan Handrik Jan Kruger en Johanna Alaberta Willinck; wonen ze misschien op F2607???
- 1796 Verkoop door Handrik Jan Kruger en Johanna Albertha Willinck aan Claudius Willem Daniel Gillet.
- 1797 Verkoop door Claudius Willem Daniel Gillet en Jenneken van Dompseleer aan Engelbert Opgelder.
- 1798 Engelbert Opgelder is belending van F2608.
- 1825 Verkoop door Engelbert Opgelder aan Berend Gootink.
- 1825 Christoffel Remy (876) is belending van F2610+2611=V877A+877B+877C?????
- 1826 Verkoop door Berend Gootink aan Hendrik Draver, herbergier, wonende te Arnhem. Wie tot 1863 in het pand woont is (nog) niet duidelijk.
- 1832 Henrik Draver, herbergier
- 1840 (volgens NAZ 1816-1919 inventarisnr 885: ingezetenen 1840) Hendrik Gerrit Draver, 63 jr, geboren in Lochem, tapper, met vrouw Helena Lijsen, 54 jr, geboren in Almen, en dochter Johanna Hendrica , 17 jr.
- 1863 Dr T.K.M Baumhauer, gereformeerd predikant woont op C 191
- 1864 Dr Baumhauer woont op C 207
- 1870± Dr Baumhauer is weg
- 1879 Th. Munder, gepensioneerd kapitein Nederlands Oost Indisch leger, op C 207
- 1880 Munder op C 222 (t/m 1888)
- 1889dj Draver verkoopt aan Jacob Josef Vles, groothandel in koloniaalwaren, die er nu ook woont (Munder weg)
- 1893 Naast J.J. Vles nog mede-eigenaar Kaatje Vles uit Vlissingen (wed. van Arnold de Marcos).
- 1898 J.J. Vles + A.J. Vles (koopman) + R. Vles (koopman), allen nu op nr 5
- 1900 A.J. Vles vertrekt en J.J. Vles + R. Vles blijven over.
- 1904 R. Vles vertrekt en J.J. Vles blijft over.
- 1908 Nu weduwe Elisabeth Vles - van Meer; is ook eigenaar.
- 1922 Nu een mej. E. Vles, waar is de weduwe?

- 1924 Is er sprake van verkoop en/of scheiding?
- 1945 Verkoop aan Helena Zwaai (wed. van Joh. Herman Voortjes).
- 1951 Vermelding H. Voortjes - van Zwaaij en van Irma Vles, medisch propagandiste.
- 1953? Mede-egenaar Dr Joseph Vles en consorten.
- 1958 Alleen nog Irma Vles, zeker tot 1969; is er ook sprake van scheiding?
- 1984 Gemeentekantoor, gemeente Zutphen eigenaar
- 1998 Afbraak t.b.v. liften en zijentree in het nieuwe stadhuis
- 1999 Onderdeel nieuwe stadhuis

Colofon:

Dit is een uitgave van de Gemeente Zutphen, Sector Ruimte, afdeling BMA, Harenbergweg 1, 7204 KZ Zutphen, archeologie@zutphen.nl

Auteurs: M. Groothedde, H.E. Henkes

Titel: Vijf eeuwen afval, Zutphen-Stadhuis, keramiek en glas uit beerput 7.

Zutphense Archeologische Publicaties 38

Vormgeving en lay-out: M. Groothedde, G.W. van Krimpen.

Inleiding en afzonderlijke hoofdstukken gezamenlijk: 195 pagina's, 356 afbeeldingen

Trefwoorden: Zutphen, archeologie, materiële cultuur, beerputcomplex.

Copyright: Gemeente Zutphen 2008

Alles uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. welke vorm van publicatie dan ook, maar uitsluitend met voorafgaande toestemming van de uitgever.

NUR: 682

ISBN/EAN: 978-90-77587-44-7

4. ZU-ST, beerput 7 van Lange Hofstraat 5

4.1 Keramiek uit vondstlagen 1287 en 1288

Zoals in de inleiding is vermeld, was op de vondstlaag 1288, gedateerd tussen grofweg 1750 en 1850 een jongere laag aanwezig: 1287. Objecten uit deze laag zijn ten dele met het materiaal van V 1288 vermengd geraakt. De datering van laag 1287 is ruim gedateerd op ca. 1750-1900, omdat de aantoonbaar vermengd geraakte objecten deels nog uit de vroege fase van laag 1288 stammen. Niet alleen bleek een enkel object van glas samengesteld te zijn uit fragmenten afkomstig uit deze beide vondstlagen, ook bleek dit herhaaldelijk het geval bij keramische objecten.

Anderzijds mocht ook contaminatie van vondstlaag 1288 met de onderliggende ‘overgangslaag’ 1801 worden verwacht. Inderdaad heeft dit in een enkel geval plaats gevonden. Door de lange gebruikperiode is het toeschrijven aan één of enkele huishoudens lastig. In de periode is het pand vele malen van eigenaar en bewoners gewisseld. Zie hiervoor het overzicht van de eigenaren en bewonersgeschiedenis in de inleiding. We noemen de periode 1749 – 1796 toen diverse leden van de familie Portau / Willinck eigenaren waren en het huis bewoonden. Van hen zal het grootste deel van het 18^e-eeuwse vondstmateriaal afkomstig zijn, waaronder het overwegend 18^e-eeuwse porselein. Getuige het kopje met de tekst “lang leeft de prins” waren de Willincks oranjegezind. Tussen 1797 en 1825 was Engelbert Opgelder eigenaar. Hij bezat meerdere grote huizen in de stad zodat het niet waarschijnlijk is dat hij hier woonde. Daarna gaat het pand over in vele handen met regelmatig aanwijzingen voor huurders. Het toeschrijven van het 19^e-eeuwse vondstmateriaal aan de bewoners is dan een onbegonnen zaak.

STEENGOED

Fragment 1288-113 (codering *s2-fle*, niet afgebeeld) betreft de schijfvormige bodem - gezien de doorsnede - van vermoedelijk een mineraalwaterfles, afkomstig uit het Westerwald⁷.

Het aardige kannetje 1288-92 (codering *s2-kan-69*; zie tekening) is versierd met twee blauwe biezen, ook aanwezig rond de aanhechting van het oor. Onder het oor is een bloemmotief(?) aangebracht. Op het oor zijn twee insteken te zien vermoedelijk bestemd voor het aanbrengen een dekselmontuur.

Fragment 1287-34 (codering *s2-pot-7*, zie tekening) toont een fragment van een 19de-eeuwse pot met twee oren, versierd met op de buik een rozet in kobaltblauw uitgevoerd in kerfsnede-techniek. Ook om en op het oor is in blauw een eenvoudige decoratie aangebracht. Onder de rand is een horizontale band te zien. Dit is een typisch Westerwald product uit de late 19de eeuw.

Van nog twee soortgelijke potten zijn fragmenten aanwezig.

Van een grote voorraadpot 1288-119 [codering *s2-pot*; niet afgebeeld] is alleen een klein fragment aanwezig. Het betreft een steengoedproduct afkomstig uit de regio, met name Stadtlohn.

Een los oor van een steengoedkan 1288-114 [niet afgebeeld] is blauw geglazuurd.

⁷ vgl. Steden in Scherven 2, cat.nr. 106

INDUSTRIEEL STEENGOED

Drie objecten van Engels industrieel steengoed zijn uit de grond gekomen: een sauskom, twee koppen en een dekseltje.

1288-76 (codering *s3-jus-*; zie tekening) is een fragment van een fraaie en zeldzame sauskom voorzien van een opvallend verticaal lintoor; een aanwijzing dat we hier met een rijk huishouden te maken hebben⁸.

Kop 1288-24 (codering *s3-kop-1*; zie tekening) is de enige vertegenwoordiger van het in Engeland in de eerste helft van de 18de eeuw populaire met kobaltblauw gedecoreerde saltglazed stoneware, scratch blue⁹. De bijpassende schotel is niet gevonden. De decoratie toont onder de rand een machinaal gedraaide visgraatband en gestileerde korenhalmen, om en om rechtop en ondersteboven geplaatst. Op de spiegel binnenin ligt 'gruis', door zoutglazuur overdekt.

De koppen 1288-79 en -79A (codering *s3-kop-1*; zie tekening 1288-79A) zijn elegante, dunwandige, niet-gedecoreerde en vrijwel identieke exemplaren waarvan de wand bovenaan iets uitbuigt.

Het dekseltje 1288-51 (codering *s3-dek-4*; zie tekening) is een voorbeeld van 'brown stoneware'. Het is versierd met een band van bruine korrels; karakteristiek 'bread crumb' genoemd. De ontstaansplaats zou Nottingham kunnen zijn¹⁰.

1288-126 (codering *s3-lep-*, zie tekening) is de bak van een lepeltje waarvan het lofje fraai versierd is. De steel ontbreekt goeddeels. Het gaat om saltglazed stoneware.

1288-120, 121 en 122 (mogelijk van één object afkomstig) en 1288-124 tenslotte (codering *s3-kom-6*; niet afgebeeld) zijn fragmenten van kommen van brown stoneware met horizontale groeven. De ontstaansplaats zal Londen of Bristol zijn geweest. Een cilindrisch fragment met afgeplat uiteinde zou een steel of een knop kunnen zijn van dit zelfde materiaal.

ROODBAKKEND AARDEWERK

Tussen het grote aantal roodbakkende producten vallen enkele objecten op vanwege hun bijzondere vorm of decoratie.

Bakpan

Er is een fragment van een bakpan met diepe dekselgeul gevonden (1287-49, zie tekening pag.). De bodem ontbreekt. Meestal komen dergelijke dakpannen voor met drie pootjes maar ook een vlakke bodem is niet ondenkbaar. Het is een typisch west Brabants product, mogelijk uit Bergen op Zoom of Oosterhout.

Borden

Het bord 1288-47 (codering *r-bor-3*; zie tekening) toont op het plat in gele slib een aangebrachte spiraliserende figuur van 'tak en bladeren', ook bekend als 'marmerwerk'. Helaas ontbreekt in het centrum een deel van het glazuur met de sliblaag. De ontstaansplaats

⁸ informatie afkomstig van Michiel Bartels, Deventer

⁹ zie Steden in Scherven 2, cat.nrs 327-330

¹⁰ zie Steden in Scherven 2, cat.nr. 326

moet vermoedelijk in Noord Nederland worden gezocht¹¹. Drie randfragmenten van soortgelijke borden, 1288-49, 1288-105 en -106 (niet afgebeeld) tonen hetzelfde patroon van in marmerwerk uitgevoerde decoratie.

Het diepe bord 1288-53 (codering *r-bor-*; zie tekening) toont op de vlag een eenvoudige stipversiering in groen en roodbruin, afgewisseld met roodbruine ‘bibbers’. Op het plat is door slechte hechting aan het baksel een fors deel van het glazuur verdwenen ten gevolge van het feit dat het bord in het vuur heeft gestaan en kapot is gesprongen.

Het voorwerp is afkomstig uit het gebied van de Nederrijn, met name uit Ochtrup¹².

Deksels

Het (theepot)dekseltje 1288-52 (codering *r-dek-*; zie tekening), versierd met vlekken en stippen in groen en mangaan, vertegenwoordigt een nog niet eerder gecodeerd type.

Vermoedelijk is deze deksel een product van een lokale pottenbakker¹³.

Veel zorgvuldiger is de fragmentarische deksel 1288-111 (codering *r-dek*, zie tekening) gemaakt. Ook hier hebben we te maken met vlekkengoed, versierd met mangaanstippen op een gelig-bruine ondergrond. Het centrale deel van de deksel met de knop ontbreekt helaas.

De grote deksel met beschadigde knop 1287-65 (codering *r-dek-* zie tekening) is geheel zwart. Het voorwerp is waarschijnlijk in Oost-Nederland gemaakt, vermoedelijk door de uit Gennep afkomstige pottenbakker Hasselman (1813-1836) of zijn opvolger pottenbakker Lodewijk Taminiau (1836-1872) in Zutphen.

Grape

De grape met steel 1288-89 (codering *r-gra-*; zie tekening) laat ter hoogte van de minuscule schenklip onderaan de “kraag” twee vingerafdrukken zien. Ook ter weerszijde van de aanzet van de steel staan vingerafdrukken in de klei. De grape lijkt nooit gebruikt; heeft althans niet in het vuur gestaan.

Kannen

Het kannetje 1288-99 (codering *r-kan-61*; zie tekening) toont een typische versiering in de vorm van bruine vlekken van mangaan op een geel fond aangebracht in een geometrisch patroon. Deze kan bezit een viervoudig toegeknepen oor. De meeste vlekkenkannen zijn beschreven uit opgravingen in plaatsen rond het IJsselmeer, vooral Friesland en Overijssel¹⁴ maar ze komen ook elders voor. Gewoonlijk wordt de productie aan Friese ateliers toegeschreven maar het is waarschijnlijk dat vlekkenkannen ook elders zijn gemaakt.

Het bodem- en wandfragment van een forse (melk)kan op standring (1287-45, codering *r-kan*, zie tekening) toont aan de buitenzijde een decoratie met vegen van mangaanglazuur en een enkele groene streep en vlek die doen denken aan het beeld van een vlekkenkan. In de tekening van dit fragment en van kan 1288-99 (zie hierboven) zijn de vegen door stippeling in relatie tot de dichtheid van de mangaankleur aangegeven. Gebieden van groen glazuur zijn

¹¹ vgl. Klijn: Loodglazuur aardewerk in Nederland 1995,192

¹² zie Steden in Scherven 2, cat.nr. 455

¹³ informatie afkomstig van Michiel Bartels, Deventer

¹⁴ v.d.Heide, G.D.: Een Vlekkenkan. Antiek 1969/70,204

gemarkeerd d.m.v. een grof raster. De oorsprong van deze kan moet in Noord-Nederland worden gezocht, met name in Friesland¹⁵.

Bodem- en wandfragmenten van een soortgelijke kan (1287-47; niet afgebeeld) zijn aanwezig.

De forse container met één verticaal oor 1287-51 (codering *r-kan-19*), zie tekening) is moeilijk te plaatsen: vermoedelijk is dit een roompot¹⁶. Tenminste nog vier exemplaren van dezelfde grootte zijn bij de opgraving te voorschijn gekomen: 1288-94, -96 (*r-kan-5*); -97 en -135 (*r-kan-19*). Ook de complete vorm 1288-94 met afwijkende rand ten opzichte van 1287-51 is afgebeeld (zie tekening). De kannen 1288-94 en 96 zijn vrijwel identiek en hebben een kenmerkende binnenglazuur in slib (geel) tot twee-derde van de hoogte. Vanwege de (bescheiden) schenklip zijn ze als kan en niet als pot gecodeerd.

Fragmenten van twee kannen (1287-58, codering *r-kan*; zie tekening en 1287-67) komen vermoedelijk uit de werkplaats van Hasselman of Taminiau.

Kachelpannen

Er zijn in totaal minimaal 13 (fragmenten van) kachelpannen geborgen. De meeste pannen hebben een schenklip. Er zijn kleinere en grotere exemplaren en sommigen hebben één, andere aanwijsbaar twee lintoren. Ze zijn voorbeelden van het aan het einde van de 18de eeuw zeer populaire Frankfurter waar dat ook in Nederland veel werd nagemaakt. Het is waarschijnlijk dat de meeste in Oost Nederland gemaakt zijn, mogelijk zelfs door Lodewijk Taminiau (1836-1876) te Zutphen, die aanwijsbaar deze kachelpannen in zijn assortiment had. Zijn kachelpannen waren regelrechte imitaties van de Frankfurter producten uit Duitsland, inclusief het geschilderde biesje onder de rand, het zogenaamde ‘federndes Blätchen’.

De fragmentarische kachelpannen 1288-163 en 1288-90 (codering *r-kap-?*; zie tekening) hebben een ongeglazuurde buitenkant welke verticaal licht geribbeld is; de kleur varieert van licht beige tot licht rossig rood. Kachelpan 1288-90 is aan de binnenzijde onvoldoende geglazuurd; de bodem is niet overal bedekt. Dit exemplaar lijkt niet gebruikt te zijn. Gezien het afwijkende baksel gaat het hier niet om een Zutphense of Oost Nedelandse productie maar gaat het waarschijnlijk om Duitse Frankfurter producten.

De kachelpan 1288-98 (codering *r-kap-5*; zie tekening)) bezit twee lintoren en een geblakerde bodem. Aan de functie hoeft niet te worden getwijfeld¹⁷. Hier kan wel een Oost Nederlandse, waarschijnlijk Zutphense herkomst worden vermoed.

Dit geldt ook voor de (fragmenten van) de kleinere en grotere kachelpannen 1287-59 en -165. De laatste heeft een zeer donkere mangaanglazuur aan binnen en buitenzijde. Verder zijn er (fragmenten van) kachelpannen uit 1288: nrs: 42, 88, 91, 101, 102, 103, 132, 133. Het complete exemplaar 1288-164 (*r-kap-?*) is afgebeeld in de catalogus.

Kommen en koppen

Geheel zwart is de sauskom 1288-93 (codering *r-kom-*); zie tekening) gemaakt in Oost-Nederland, waarschijnlijk door Hasselman of Taminiau in Zutphen (1813-1872). Dergelijke kommen komen ook in Engels ‘blackware’ voor.

¹⁵ mededeling van Michiel Bartels, Deventer

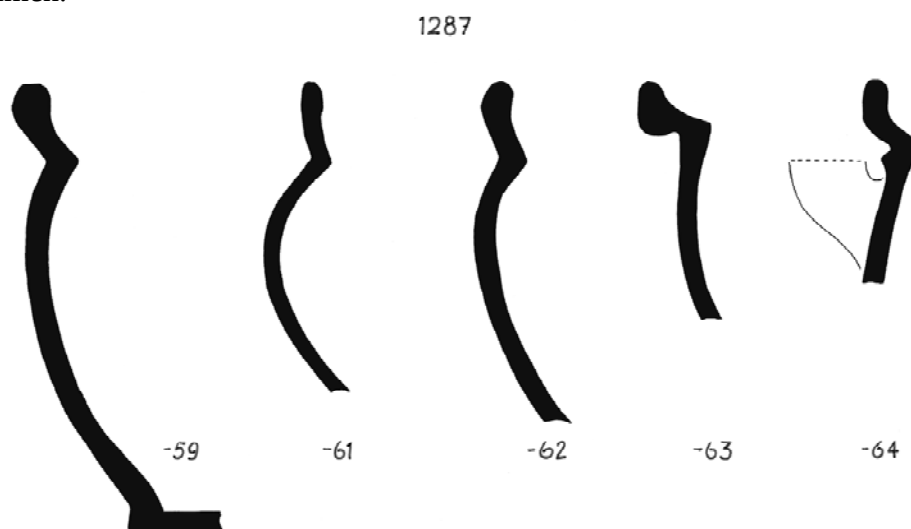
¹⁶ vgl. Klijn (noot 24), p 66. Dit type pot wordt in Steden in Scherven (zie cat.nr 530) vanwege de minieme schenklip als kan beschouwd

¹⁷ in Steden in Scherven wordt dit model met vlakke bodem als ‘pot’ beschreven (cat.nr 670)

Ook de geheel zwarte kop (codering *r-kop-21*; zie tekening) stamt vermoedelijk uit de pottenbakkerij van Hasselman of Taminiau in Zutphen (1813-1872).

Aan de kop 1287-50 (codering *r-kop*; zie tekening) ontbreekt de bodem. Vermoedelijk stond de kop op een standring¹⁸. Waarschijnlijk heeft de kop ook een oor gehad.

Profielen zijn getekend van randen van verscheidene andere objecten, afkomstig uit de pottenbakkerij van Taminiau (1836-1872) (1287-59, -61 t/m -64; zie tekening); objecten waarvan de complete vorm en de functie niet zeker zijn. Waarschijnlijk betreffen het kannen en kommen.

Het randfragment 1288-109 (niet afgebeeld) is op grond van de vorm van het geïntegreerde horizontale oor en vanwege de diameter van de schaal (32 cm) ingedeeld onder de lekschalen. Drie 'losse' horizontale oren (1288-130, -130A, -130B, niet afgebeeld) horen tot twee andere lekschalen.

Pispot

Het fragment 1287-52 (codering *r-pis*, zie tekening), waarschijnlijk een deel van een pispot, is op de schouder versierd met een opvallend patroon van bogen van gele slib. Het ontstaan is in Friesland te zoeken¹⁹.

Ook zijn fragmenten van vermoedelijk twee andere pispotten (1288-104, -118; niet afgebeeld) aan het licht gekomen.

Testen

De test 1288-48 (codering *r-tes-27*; zie tekening) toont op de bodem en wand een decoratie uitgevoerd in marmerwerk. Aan de buitenzijde zijn met de ringeloor S-vormige slibdecoraties aangebracht.

Vierkante testen zijn vertegenwoordigd door 1288-95, 1287-44, 1288-107 en 108 (codering *r-tes-12*; zie tekening 1288-95). De testen hebben een verticaal oor, min of meer op het midden van de rand. Bij 1287-44 en 1288-108 is het oor uitgebroken.

¹⁸ vgl. Steden in Scherven, cat.nr. 605

¹⁹ vgl. Steden in Scherven, cat.nr 641

WITBAKKEND AARDEWERK

Een randfragment van het grote bord 1288-112 (codering *w-bor*; niet afgebeeld) laat in mangaanglazuur een pseudo-randschrift zien. De herkomst moet in Frechen worden gezocht. Eveneens afkomstig uit Frechen een bodemfragment 1287-48 (codering *w-bor*; niet afgebeeld), inwendig geel geglazuurd en gedecoreerd met een bloemmotief in groen en bruin.

Van het drinkschaaltje 1288-50 (codering *w-dri*-; zie tekening) van een nog niet eerder gecodeerd type ontbreekt een deel van de wand waardoor niet is vast te stellen of het voorwerp een oor heeft bezeten. In- en uitwendig is het schaalje geel geglazuurd met enkele bescheiden groene vegen. De productieplaats is Frechen²⁰.

De twee-orige, van buiten groene en van binnen gele grape met tuit 1288-100 (codering *w-gra-24*, zie tekening) is nooit in het vuur gebruikt. Mogelijk was het potje betrokken bij de melkproductie. De tuit ontspruit aan een bladermotief. De productieregio kan Friesland zijn.

Een randfragment van een kan, 1287-33 (codering *w-kan*-; zie tekening) toont een geel fond waarop in onderglazuur rode strepen en cirkels zijn aangebracht. Mogelijk hoort het bodemfragment 1287-33 hierbij (niet afgebeeld). Het object is afkomstig uit Frechen.

Het pijpaarde bekertje (1288-45; codering *w-min*-, zie tekening) is een halffabrikaat. Het is een 18de-eeuwse miniatuur van een 17de-eeuwse steengoed beker en vermoedelijk bedoeld om na het bakken als kinderspeelgoed te dienen. De aanzet van een oor is aanwezig.

Het miniatuur 1288-85 (codering *w-min*-; zie tekening) van ongeglaazuurde witbakkende klei beeldt een stèle met een afbeelding van vermoedelijk een kinderstoel af. Ook dit object moet als kinderspeelgoed worden beschouwd.

Een derde en vierde, fragmentarische miniatuur van pijpaarde, 1288-125 en -140 (beide niet afgebeeld) tonen een voorstelling in reliëf waaraan details (een lijfje? en een jurk?) moeilijk zijn te onderscheiden. Vermoedelijk zijn dit onderdelen van een beeldje en gaat het om kinderspeelgoed.

Van de lekschaal 1287-30 (niet afgebeeld) is alleen een deel van de bodem en een stukje rand bewaard gebleven. De decoratie bestaat uit rode en bruine concentrische cirkels. De oorsprong moet in de Nederrijnse regio, vermoedelijk Frechen, gezocht worden. Ook fragmenten van een tweede soortgelijke schaal (1287-30A) zijn geborgen.

FAIENCE

Hieronder valt zowel Delftse productie, als gebruiksgoed dat elders is gemaakt. Fragmenten van borden, schotels, koppen, een kan(?), zalfpotten en een kwispedoor zijn aan het licht gekomen.

Borden en schotels

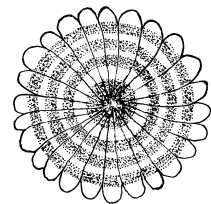
Het 'boeren-Delftse' bord 1288-43 (codering *f-bor-5*; zie tekening) toont op de vlag in blauw een ingekraste krullenband (sgraffito-techniek). De spiegel laat een

²⁰ vgl. Steden in Scherven, cat.nr 792

tienpuntig ornament²¹ zien waarbinnen een pseudo-wapenschild is aangebracht. Een geschilderd beeldmerk lijkt veel op 'IG', het merk dat Jan Gaal in Delft tussen 1707 en 1725 gebruikte²².

Het fragment van het mooie sierbord 1288-73 (codering *f-bor-10*; zie tekening) gedecoreerd in drie kleuren blauw, toont een imposant pseudo-Chinees decor met op het plat een bi-conische vaas met bloemen, een tafeltje met een kom met vruchten(?). Verder twee potten (grape?) met aarde en gras(?). Op schouder en vlag zijn brede vakken met een bloem aangebracht afgewisseld met smalle vakken met servetwerk en een gestileerd element. Op de achterzijde zijn vier straalsgewijze aangebrachte strepen te zien afwisselend met vermoedelijk een kruis met stippen. De twee gaatjes in de standring zijn niet bedoeld om het bord op te hangen (het bord zou dan scheef komen te hangen), maar zijn aangebracht om het teveel aan tinglazuur te laten weglekken. De oorsprong van het bord is mogelijk Delft, maar Friesland is ook een optie.

Het grauwbakkerende faience bord 1288-46 (codering *f-bor-5*, zie tekening) toont op de spiegel een in onderglazuur in blauw en bruin(?) geschilderde gestileerde bloem. Op de korte vlag is een blauwe band aangebracht. Tenminste één identiek exemplaar (1288-46A; niet afgebeeld) is geborgen. Twee soortgelijke borden 1288-67 en 1288-68 tonen centraal op het plat een beter uitgewerkte decoratie (zie tekening van 1288-67 hiernaast). Dit zijn heel gebruikelijke borden van een matige kwaliteit. De oven kan in Delft hebben gestaan maar ook elders kunnen deze borden zijn gemaakt. De datering ligt in de tweede helft van de 18de eeuw.

ZU-ST 1288-67

Een bijzonderheid is het biscuit-bord 1288-54 van rossig bakkerd aardewerk (niet afgebeeld) dat mogelijk als basis van een faiencebord moest dienen. Het bord toont een beginnende beschildering. Waar de producent zijn atelier had is niet na te gaan; mogelijk is het een product uit de regio. Dergelijke biscuit-objecten in een rossig faiencebaksel komen vaker voor in Zutphen: Een kom in een zinkputje achter Kuiperstraat 13 (HvdK-18^e eeuw), Waterstraat 3 (Wa3-4). Nog onlangs kwam een biscuit-bordje in de beerput van Houtmarkt 69 aan het licht (tweede helft 18^e - eerste helft 19^e eeuw).

De schotel 1288-62 (codering *f-bor-8*, zie tekening) is niet van hoge kwaliteit. In blauw onderglazuur wordt een Chinees landschap verbeeld met een woning en een wijsgeer lopend over een brug. Verder zien we rotsen en pagodes in de lucht en op een rots. Een identieke schotel is 1288-62A. Dit zijn Delftse producten.

Schotel 1288-63 (codering *f-bor-8*, zie tekening) toont in een zorgvuldige tekening een vogel (kwartel) in het gras omgeven door bloemen en insecten(?). De kwaliteit van het baksel en de decoratie is fraai. De datering van dit schoteltje ligt waarschijnlijk rond 1800; de oorsprong is vermoedelijk Delft.

Koppen

Kop 1288-83 (codering *f-kop-1*; zie tekening) toont een grof geschilderde voorstelling met een boom(?), een theeketel(?) op een komfoor(?) en een primitief getekende tekst "lang leeft de prins" waarbij ondermeer de "s" tot een "8" is geworden, een aanduiding voor de

²¹ zie Steden in Scherven 2, cat.nr 997

²² zie Steden in Scherven 1,40; afb. 3.27

oranjegezindheid van de bezitter. De kop dateert uit de jaren-80 van de 18de eeuw tijdens de meest omstreden jaren van het stadhouderschap van Willem V²³. Met name in de Oost Nederlandse steden was de strijd tussen de oranjeklanten en de patriotten fel en uitte men de politieke voorkeur graag op alledaagse objecten. Na 1795, met de komst van de Fransen, zullen oranjesympathieën niet meer openlijk zijn geuit. De kop is waarschijnlijk een Delfts product.

Vaas

Een groot fragment van het opmerkelijke object 1288-86 (codering *f-kas*-; zie tekening) geeft problemen, niet alleen wat de functie betreft, maar ook wat de kleurstelling aangaat. De decoratie is floraal met een tweetal vogels; op de schouder en hals is een geometrisch patroon geschilderd. Door verblijf in de beer zijn de kleuren niet met zekerheid vast te stellen; naast twee kleuren blauw zijn mangaan, groen en mogelijk rood gebruikt. Het betreft een vaas van een kaststel. De oven stond in Delft.

Kommen

Er zijn scherven van minimaal drie ongedecoreerde witte kommen aangetroffen (alle niet afgebeeld). Twee exemplaren hebben verticale worstoren gehad (1288-143 en -144). Randfragmenten van een derde exemplaar hebben een naar buiten wijkende rand. De buitenzijde heeft geen tinglazuur.

Kwispedoor

Twee randfragmenten van het object 1288-80 (codering *f-kwi*-3; zie tekening) behoren tot een kwispedoor met een vierkante opening. De kwaliteit van de decoratie is fraai. De oorsprong moet waarschijnlijk in Delft worden gezocht, gezien de publicatie van een soortgelijk exemplaar afkomstig uit Nijmegen²⁴. Een fragment van een kwispedoor met ronde opening (object 1288-88b) is aan de binnenzijde en buitenzijde eveneens fraai en zorgvuldig gedecoreerd met bloemmotieven. Ook hier gaat het om een Delfts product.

Pispot

Een ongedecoreerd wit randfragment is afkomstig van een pispot: 1288-141 (niet afgebeeld). De pot is drieledig van vorm en heeft een naar buiten geslagen iets verdikte rand.

Zalfpotten

Een drietal ongedecoreerde zalfpotten is te voorschijn gekomen van eenzelfde type maar verschillend van grootte: 1288-44a, -b en -c (codering *f-zal*-3; zie tekeningen). Hiernaast is een bodem/wandfragment van een zeer grote zalfpot geborgen (1288-82; zie tekening).

AZIATISCH PORSELEIN

Fragmenten van tenminste 24 Chinese kopjes, 11 schotels, vier borden, een deksel en een kom van Japanse makelij zijn teruggevonden. Vrijwel alle porselein is alleen in blauw onderglazuur gedecoreerd. Veel exemplaren van in bovenglazuur gedecoreerd porselein waren aangetast door beer waardoor de oorspronkelijke kleuren vaak niet meer te beoordelen waren. Op twee scherven uit de Mingperiode (eerste decennia 17^e eeuw) na zijn alle porseleinen objecten te dateren in de Ch'ing dynastie (1644-1912) en dan vooral uit de Quang long (Ch'ing lung) periode (1736-1795) en in mindere mate uit de K'ang hsi periode (1662-1722).

²³ Van huisvuil en huizen in Hasselt (red. M. Bartels et al.) 1993,44

²⁴ zie Steden in Scherven 2, cat.nr 1067

Koppen

Slechts in enkele gevallen was het mogelijk een kop toe te wijzen aan een bijpassende schotel.

Kopje 1287-01 (codering *p-kop-1*, zie tekening) is archeologisch compleet. Het baksel is van een zeer goede kwaliteit. Het kopje is polychroom gedecoreerd met binnenin op de bodem een stervormige bloem die zich ook herhaalt op de buitenzijde (rechtse bloem). Onder de lip is een nu vrijwel zwarte, deels gearceerde band aangebracht. De oorspronkelijke kleuren zijn rood, groen en mogelijk blauw; de nu zichtbare kleuren zijn overwegend donkerbruin/rood. Een rode filet is aan de voet van de standring aangebracht. De beschildering is een voorbeeld van ‘Amsterdams bont’ en is mogelijk in Amsterdam tussen de jaren 1710 en 1740 aangebracht²⁵. Dit kopje is vanwege zijn fraaie kwaliteit met zorg omringd geweest. Gezien de context, het kopje werd na 1800 in de beerput weggeworpen, was het een oud, mogelijk zelf antiek, object dat lang in het huishouden bewaard is.

Kop 1287-03 (codering *p-kop-9*; zie tekening) is identiek aan kop 1288-02. Beide zijn achtkantige kopjes met accoladerand. Aan de buitenkant tonen acht panelen afwisselend een Chinees in maanlicht bij een hek en een paneel met lotusranken(?). Binnenin op de spiegel is een bloem in een cirkel afgebeeld. Onder de rand is een arceringsband aangebracht.

Van kop 1287-04 is alleen een randfragment gevonden. Een identieke kop, maar meer volledig, is kop 1288-17 (codering *p-kop-1*; zie tekening). Aan de buitenzijde zijn vier cartouches met florale motieven en insecten te zien. Inwendig op de spiegel is een los bloemetje binnen een dubbele cirkel aangebracht. Het merk is gedeeltelijk behouden. Het toont een vierkant met balken.

De fragmentarische koppen 1287-05 en 1287-06 (codering *p-kop*; zie tekeningen) tonen in onderglazuur blauw aan de buitenzijde een decor met een haan en een bloemenstruik. Kop 1287-05 laat buiten langs de rand een dubbele filet zien. Bij kop 1287-06 zijn aan de binnenzijde verticale facetten aangebracht, ontstaan door het in de vorm persen van het object. Hier zien we onder de rand een bandvormige arcering.

Kop 1287-07 (codering: *p-kop*, zie tekening) toont aan de buitenzijde een bloeiende plant met vruchten; aan de binnenzijde is langs de zeemleerkleurige lip een kruisjesband met lambrequin(lambrekijn)-motief aangebracht.

Ditzelfde randmotief vinden we in een iets andere vorm terug aan de binnenzijde van twee niet-aanpassende randfragmenten van kop 1287-08 (codering *p-kop*; zie tekening). De buitenzijde is versierd met een bloemenstruik en een libel.

De schotel die bij deze kop kan passen is 1288-06 (codering *p-bor-1*; zie tekening). De decoratie uitgevoerd in onderglazuur blauw toont dezelfde motieven als kop 1287-08 (en kop 1288-04): lambrekijnrand, bloemenstruik en libel. Ook de lip van de schotel is zeemleerkleurig. De schotels 1288-08 en 1288-09 (beiden niet afgebeeld) laten een decoratie zien die vrijwel identiek is aan die van 1288-06: ze horen ongetwijfeld tot hetzelfde servies.

²⁵ informatie afkomstig van Michiel Bartels, Deventer

Een randfragment van de kom 1287-09b (codering *p-kom*; zie tekening) toont aan de binnenzijde in onderglazuur een roze bloem (in de tekening gestippeld), en aan binnen- en buitenzijde in bovenglazuur een bruine en zwarte (of oorspronkelijk gouden?) florale decoratie. Het gaat om een Japans product uit de tweede helft van de 19^e eeuw, zogenaamd Arita porselein. De kom heeft qua vorm sterke verwantschap met de Europees industriële kommen (o.a. Petrus Regout). De decoratie wordt wel ‘Japans boerenbont’ genoemd.²⁶

De aan de buitenkant zeemleerleurige kop 1288-12 (codering *p-kop-1*; zie tekening), kapucijnergoed, toont op de spiegel een mand met bloemen binnen een dubbele cirkel.

Kop 1288-16 (codering *p-kop-1*; zie tekening) is aan de buitenzijde beschilderd in onderglazuur blauw met vier identieke panelen met een rots en bloemenstruik. De spiegel is versierd met een chrysant (niet afgebeeld). Langs de rand, zowel binnen als buiten is een arceringsband aangebracht. Het merk toont een strooibloem binnen een cirkel.

Kop 1288-18 (codering *p-kop-1*; zie tekening) is groter en zwaarder uitgevoerd dan de tot nu toe beschreven koppen. Aan de buitenzijde (voor zover aanwezig) zien we in een vaas een wonderlijke plant met een pauwenveer waaraan een ‘vissenkop’ met een kwast bungelt. Verder vallen een kom met appels, een hek met swastika-motieven en een bananen(?)boom op. Aan de binnenzijde is langs de rand een soort kruisjesband met lambrekijnmotief aangebracht. De kop dateert uit het einde van de 18de of het begin van de 19de eeuw.

Fragmenten van de koppen 1288-03 en 1288-19 (niet afgebeeld) tonen overeenkomstige motieven. Binnenin op de bodem is een bloemtakje geschilderd.

Kop 1288-20 (codering *p-kop-1*; zie tekening) behoort met zijn zeemleerleurige buitenwand tot het kapucijnergoed. Binnenin op spiegel en wand is een bloemenstruik op een rotspartij te zien.

Kop 1288-22 (codering *p-kop-1*; zie tekening) is van een goede kwaliteit en toont op de spiegel een losse bloem binnen een cirkel terwijl langs de binnenrand een band met het vaak voorkomend kruisjesmotief is aangebracht. Buitenop neemt een bamboestruik en chrysanten en een losse bloem meer dan de halve omtrek van het kopje in.

Onzeker is of de wijd uitgebogen kop 1288-15 (codering *p-kop-4* ; zie tekening) tot de gebruikelijke theekoppen behoort. Kan dit een rijstwijnskommetje zijn? Of is ook dit object bestemd geweest als deksel voor een hoge kop, zoals het dekseltje 1288-07 (zie verderop)? De decoratie in onderglazuur blauw toont aan de buitenzijde een rots waaruit een bloemenstruik groeit. Ook een enkele strooibloem is afgebeeld. De rand van dit kopje is heel dun: minder dan 1 mm, hetgeen de beschadigingen goed kan verklaren.

Schotels

De schotel 1288-01 (codering *p-bor-1*; zie tekening) toont in spiegel en vlag de oever van een waterplas met riet(?) en vier eenden. Een volle maan (of is het de zon?) belicht het tafereel. De decoratie is zorgvuldig geschilderd.

²⁶ Vriendelijke mededeling M.A. Bartels, Deventer

Het drietal nagenoeg identieke schoteltjes 1288-06,-08 en-09 (codering *p-bor-1*; zie tekening 1288-06) is reeds vermeld als passend bij de koppen 1287-08 en 1288-04. Florale motieven en insecten (een libel) en een lambrekijnvormige band langs de rand vallen op. De lip is zeemleerkleurig.

Bij het bodemfragment van het schoteltje met standring 1287-10 (codering *p-bor*; zie tekening) is sprake van een florale decoratie in roze onderglazuur (gestippeld) en vermoedelijk groen, rood en blauw(?) bovenglazuur.

De schotel 1288-13 (codering *p-bor-10*; zie tekening) toont in onderglazuur blauw een zwaan staande op een soort paddenstoel of rots(?) met een kikker in zijn snavel. De schilder was geen groot kunstenaar maar de voorstelling is toch boeiend.

De schotel 1288-14A (codering *p-bor-1*; zie tekening) toont binnenin in onderglazuur blauw centraal een bloem in een dubbele cirkel omgeven door vier hanen en twee bloemenstruiken groeiend uit een rotspartij. Op de buitenzijde zijn twee bloemtakken geschilderd. Het merk toont balken en een kruis in een vierkant. Ook zijn fragmenten van een tweede, identieke schotel (1288-14B) geborgen.

Het randfragment van schotel 1288-66 (codering *p-bor*, zie tekening) is van een fraaie kwaliteit wat baksel en decoratie betreft. Onder de rand is een draak(?) geschilderd; het fragment is te klein om meer informatie te geven. Net als het fragment van bord 1288-65 (zie verderop) is dit ‘drakenbord’ vermoedelijk een kostbaar vroeg 17de-eeuws product geweest. Ofwel het bord is lang in de familie geweest, ofwel de scherf is opgespit uit de laag eronder: V. 1369 dat wel dateert uit de tijd dat kraakporselein voorkomt. Voor dat laatste pleit het voorkomen van slechts een scherf in de laag. Het gaat om kraakporselein (Mingperiode) uit de eerste decennia van de 17^e eeuw.

De schotel 1288-84 (codering *p-bor-1*; zie tekening) toont op de spiegel een bloeiende kersenboom. Ook is een Chinees karakter in een vierkant aanwezig. Op de vlag zijn grote wolkenpartijen(?) afgebeeld. Op de achterzijde staan op de vlag losse strepen en pijlen. Het merk bestaat uit een Chinees karakter in een half-dubbele cirkel.

Deksel

De vlakke, wijd uitgebogen ‘kop’ 1288-07 (codering *p-dek-6*; zie tekening) is in feite een deksel voor een (hoge) kop. Het object is Chinees, maar beschilderd in Japanse stijl. Aan de buitenzijde is de deksel gedecoreerd in onderglazuur blauw met facetten en daarop verspreide bloemboeketten²⁷.

Borden

1288-10 (codering *p-bor-10*; zie tekening) is een bord in blauw onderglazuur geschilderd. De spiegel toont een rots met bloemenstruik, hekwerk, bamboe en twee vogels omgeven door losse bloemtakjes. De decoratie waarin de “drie vrienden”: bamboe, chrysant, kersenbloesem (en rots) zijn te herkennen, is met zorg aangebracht.

Het fragmentarische diepe bord 1288-11 (codering *p-bor-6*; zie tekening) toont in een brede strook een floraal reliëf, aangebracht in de nog natte klei met behulp van een spatel of een mesje. De strook wordt begrensd door twee banden met een in onderglazuur blauw

²⁷ met dank aan mw T. Laméris-Essers, Amsterdam voor haar waardevolle aanwijzingen

geschilderd geometrisch motief. De spiegel van het bord is voor zover aanwezig, niet beschilderd. De lip van het bord is zeemleerkeurig. De kwaliteit van dit bord is fraai. Het is gemaakt tijdens het bewind van keizer Qian Lung (1736-1795). Van een tweede exemplaar (1288-11A; niet afgebeeld) is een randscherf aanwezig. De decoratie lijkt identiek; in detail echter wijkt het patroon van het gedeelte met reliëf toch af van het bord 1288-11.

Een randfragment van het bord 1288-65 (codering *p-bor*; zie tekening) toont in blauw op de vlag een afwisseling van brede vakken (gevuld met bloemen en planten) en smalle vakken versierd met stippen tussen serveerwerk. De onderzijde toont een soortgelijke vakindeling waarbij het smalle vak de gestileerde afbeelding toont van een paddestoel. Van de brede vakken is onvoldoende aanwezig, maar verwacht mag worden dat hierin ook een paddestoel is afgebeeld. De kwaliteit van baksel en decoratie is zeer fraai. De decoratie suggereert een ontstaan in een veel vroegere periode dan de looptijd van de vondstlaag in de beerput: een kraakporseleinen bord (Mingperiode) uit de eerste helft van de 17de eeuw²⁸. Ofwel het bord is lang in de familie geweest, ofwel de scherf is opgespit uit de laag eronder: V. 1369 dat wel dateert uit de tijd dat kraakporselein voorkomt. Voor dat laatste pleit het voorkomen van slechts een scherf in de laag.

EUROPEES PORSELEIN

Slechts weinig objecten van Europees porselein zijn aan het licht gekomen.

Kop 1287-02 (codering *ep-kop-1*, zie tekening) toont aan de binnenzijde verticale lamellen. De decoratie is in onderglazuur blauw. Binnenin op de bodem een bloemtakje in een cirkel.

Buitenop is de wand ingedeeld in vier staande vlakken waarin bloem- en bladtwijgen zijn afgebeeld: het z.g. ‘Zwiebelmuster’. Onderop de bodem is de kop gemerkt met een klavertje. De kwaliteit van baksel en beschildering is matig. Deze kop is tegen het einde van de 18de eeuw gefabriceerd in Saksen door H.Bühl u. Söhne (1780-1932)²⁹. De bijpassende schotel, 1288-60, is niet afgebeeld.

Schotel 1288-59 is daarentegen een kwaliteitsproduct (codering *ep-bor-1*; zie tekening).

Dunner van wand, fraaier van baksel, helderder van kleur, fijn van decoratie ook wat het persreliëf betreft. Het beeldmerk is een geschilderde **W**. Het lijkt zeer waarschijnlijk dat de oorsprong in Meissen moet worden gezocht. Een van de fragmenten van een identieke schotel (1288-61; niet afgebeeld) toont eveneens dit beeldmerk.

De witte schotel (of kom?) 1287-20 (codering *ep-bor-1*, zie tekening) is van een goede kwaliteit porselein vervaardigd. De niet-vlakke bodem suggereert een kom, eerder dan een schotel. Een aanwijzing waar dit object in de 19de eeuw in Europa geproduceerd is ontbreekt. Een tweede schoteltje op standring, 1288-87b, is wat vlakker en tevens wit ongedecoreerd. Tot slot is er nog een randfragment van een ongedecoreerd wit kopje, 1288-88a.

De schaal 1287-22 (codering *ep-bor-6*; zie tekening) zou vanwege zijn ronde vorm niet aan de voorwaarde van het Deventer systeem kunnen voldoen: een schaal is nooit rond.

De plaatselijk opengewerkte randpartij, die twee handgrepen suggereert, duidt op een andere functie dan een gewoon bord. De schaal toont een gegolfde rand met op de vlag een rij kleine verhevenheden, net als de ‘handgrepen’ ontstaan door het persen in een mal.

De bodem draagt een gekroond blindmerk waarop alleen “Silesia” was te lezen. De schaal dateert uit het einde van de 19de eeuw en is een product van de Porzellanfabrik Königszelt AG in Silezië³⁰, actief tussen 1885 en 1935.

²⁸ zie omslag Vormen uit Vuur 180/181,2003

²⁹ met dank aan mw T. Laméris-Essers voor deze informatie

³⁰ met dank aan mevr. T. Laméris-Essers te Amsterdam

INDUSTRIEEL AARDEWERK

INDUSTRIEEL WITGOED

Veel materiaal is afkomstig uit Engeland en Nederland maar ook andere landen van Europa hebben aan het vondstmateriaal bijgedragen. Het betreft vooral tafelgoed: koppen, schotels en borden.

Koppen en schotels

De fragmenten 1287-14 (2x) en 1288-56 (1x) behoren tot minimaal twee, maximaal drie identieke koppen (codering *iw-kop-1*; zie tekening). Buitenop zijn in blauw een Chinese pagode en wilgen geschilderd met een onder- of opgaande zon(?) boven een wateroppervlak. Aan de binnenzijde zit onder de rand een brede band uitgevoerd in kruismotief. De oorsprong is een Engelse oven in Staffordshire uit de periode 1765 tot 1780³¹. Het de fragmenten uit 1287 zijn opgespit uit de onderlaag 1288.

De in decoratie nauw verwante kop 1287/1288-71 (codering *iw-kop-1*; zie tekening) moet afgaande op de beschildering van de binnen- en buitenkant, zeer waarschijnlijk uit dezelfde Engelse oven en dezelfde periode als kop(pen?) 1287-14 en 1288-56 stammen. Op het fragment is een deel van een Chinese tuin met wilgen geschilderd³². Binnenin langs de rand is dezelfde band in kruismotief aangebracht. Op de bodem is een merk aanwezig dat op een **V** dan wel een **1** lijkt³³.

De fragmentarische Engelse kop 1288-25 (codering *iw-kop-1*; zie tekening) is aan de buitenkant gedecoreerd d.m.v. een plakplaatje in blauw onderglazuur: bloemen en vlinders. Langs de binnenrand is een dubbele filet aangebracht. De datering ligt in het laatste kwart van de 18de eeuw. Nagenoeg identiek is kop 1288-26 met hetzelfde decor (niet afgebeeld).

Het op gelijke wijze gedecoreerde bodem/wand fragment 1288-70 (codering *iw-kop*, zie tekening) is van belang omdat deze kop het beeldmerk **C** of een halve maan toont dat aan de Worcester Porcelain Factory³⁴ mag worden toegeschreven, gebruikt tussen 1758 en 1783.

Van de bijbehorende schotels zijn twee fragmentarische exemplaren aan het licht gekomen: 1287-16 en 1287-17 (codering *iw-bor-*, zie tekening). De decoratie is in wezen dezelfde als de koppen laten zien. Beide schotels tonen op de bodem hetzelfde merk (**C** of blauwe halve maan).

Een groot randfragment van een bij dit servies passende kom is 1288-72 (niet afgebeeld). Dit fragment toont in het drukdecor dezelfde bloementooi en eenzelfde vlinder. Langs de binnenrand is ook hier een dubbele filet aangebracht.

De schotel 1288-55 (codering *iw-bor-1*; zie tekening) is in onderglazuur versierd met een plakplaatje met een gestileerd floraal/geometrisch motief. Op het plat is een bloemenstruik te zien. Fragmenten van een tweede schotel (1287-53) zijn aanwezig.

³¹ mededeling van Michiel Bartels, Deventer

³² zie Steden in Scherven 2, cat.nr 1441

³³ Het in Steden in Scherven 2, cat.nr 1311 vermelde schoteltje, met een soortgelijke decoratie draagt een merk dat als **1** wordt vermeld

³⁴ Godden, G.A.: New handbook of British Pottery & Porcelain Marks 1999, 146

De bijpassende koppen (1287-15, 1288-57 en -58; codering *iw-kop-1*; zie tekening 1288-57) tonen uitwendig hetzelfde decoratiepatroon als de schotels. Ook langs de rand aan de binnenzijde is vrijwel hetzelfde bandpatroon te zien. De datering ligt rond 1800; de oorsprong is vermoedelijk Engeland.

Uit het einde van de 18de eeuw dateert de onversierde creamware kop 1288-31 (codering *iw-kop-1*; zie tekening); ook deze is vermoedelijk Engels.

Een fragment van een groter ongedecoreerd exemplaar van het Engelse creamware, 1288-87c, dateert eveneens uit de late 18^e eeuw.

1288-87d is een randfragment van een creamware kop van zeer fijne dunwandige kwaliteit. De aanwezige rechter aanzet van het oor (oor zelf ontbreekt) loopt horizontaal uit in twee appliques van blaadjes. De kop is ook op de wand met appliques met bladmotieven gedecoreerd geweest.

Kop 1287-31 (codering *iw-kop-1*; zie tekening) is aan de buitenzijde fraai met de hand beschilderd met drie takjes met bloemen in onderglazuur blauw en in bovenglazuur rood email. Op de spiegel is een kransje van blaadjes aangebracht. Binnenin en buitenop loopt onder de rand een blauwe band. De kwaliteit van het baksel is echter erbarmelijk; een Engelse origine lijkt daarmee nagenoeg uitgesloten³⁵. De datering ligt nog in de 18de eeuw.

Een ander handbeschilderd kopje (1288-77 (codering *iw-kop-1*; zie tekening) toont in onderglazuur een tweetal bloemtakjes en een los blaadje in de kleuren lichtgroen, blauw en rood(?). De kleuren zijn niet goed te beoordelen vanwege aantasting door beer. De kwaliteit van het baksel laat te wensen over; de beschildering is over een spleet in het baksel heen geschilderd. De productieregio is niet duidelijk. De datering ligt rond 1800.

De schotel 1287-19 (codering *iw-bor-*; zie tekening) is een product van de fabriek van Petrus Regout in Maastricht, te dateren tussen 1850 en 1900. De decoratie aan de binnenzijde in onderglazuur blauw is afkomstig van een plakplaatje dat slordig is aangebracht. Het schoteltje is gemerkt: BALI; subscrift in Javaans, hetgeen de datering tot de periode 1878 t/m 1886 terugbrengt³⁶.

Borden

Fragmenten van minimaal 34 borden, diep en plat, zijn geborgen, allen met een geknikte vlag en de meeste met een eenvoudige gladde rand. Minimaal negen borden tonen een golfrand. Exemplaren zowel met als zonder standring komen voor. De meeste borden zijn te dateren in het laatste kwart van de 18de of de eerste helft van de 19de eeuw. De meeste borden zijn onder te brengen bij de codes *iw-bor-2* (diep bord, lage standring), *iw-bor-4* (ondiep bord op standvlak), *iw-bor-5* (diep bord op standvlak), *iw-bor-6* (ondiep bord op lage standring). Eén bodemscherf vertoont een blindmerk POTTERY, helaas ontbreekt de scherf met de fabrieksnaam.

Als voorbeeld dienen de doorsnede-tekeningen van de borden 1287-24, 1288-28, -29 en -32, te weten twee platte en twee diepe borden, alle met een geknikte vlag en gladde rand.

³⁵ Een op de foto identiek gedecoreerde kop is afkomstig uit Dordrecht. Deze is als Engels product gepubliceerd in Steden in Scherven 2, cat.nr 1389. Het is wel zeker dat de kwaliteit van het baksel van de gepubliceerde kop aanzienlijk beter was en dat voor kop 1287-31 alleen de decoratie is gecopieerd.

³⁶ A.Polling: Maastrichtse ceramiek 1997,26 (beeldmerk 62)

Veel materiaal werd uit Engeland geïmporteerd maar ook op het Continent leverden fabrikanten zoals Regout in Maastricht en Villeroy en Boch (België) veel materiaal. Van deze fabriek is zeer waarschijnlijk het bordfragment 1288-39 (niet afgebeeld) afkomstig dat het blindmerk **D.E** toont. De datering ligt tussen 1825 en 1850.

Bord 1287-18 (codering *iw-bor-*; zie tekening) bezit geen standring; wel is een duidelijke slijtageband te zien. Het blindmerk vermeldt: SEWELL met een sterretje. De fabriek van Sewell stond aan de Tyne (Staffordshire) en was in bedrijf aan het begin van de 19de eeuw.

Bord 1287-23 (codering *iw-bor-*; zie tekening) is van slechte kwaliteit. Het stamt uit een Engelse oven in Staffordshire. De rand laat een typisch reliëf zien: ‘feather edge’ decor, ontstaan bij het persen in een mal. De datering ligt tussen 1765-1780.

Bloempot, schalen en kommen

De bloempot 1288-34 (codering *iw-blo-1*, zie tekening) is versierd met ‘hoepels’ die in een mal zijn gevormd. De bodem ontbreekt helaas. Aan een tweede iets kleinere kom met een vrijwel identiek bandenpatroon (1288-37, niet afgebeeld) ontbreekt eveneens de bodem. Van een derde exemplaar van dezelfde grootte (1288-40) is alleen een randfragment aanwezig. De datering van deze potten zal in het eerste kwart van de 19de eeuw moeten worden gezocht.

De schaal 1288-36 (codering *iw-sch-1*; zie tekening) voldoet wel aan de criteria van het Deventer systeem: het object is namelijk ovaal. De schaal heeft een platte bodem. Vermoedelijk vond deze schaal zijn oorsprong rond 1800 in een Engelse oven.

De kom 1288-35 (codering *iw-kom-3*; zie tekening) bezit een parelrand. Waarschijnlijk stamt deze kom uit Engeland en is te dateren in het eerste kwart van de 19de eeuw. 1288-87a is een fragment van een iets groter exemplaar dat een diameter heeft van 20 cm.

Deksel

De witte deksel 1288-75 (codering *iw-dek-12*; zie tekening) is ongedecoreerd. De oorsprong is onzeker.

Kwispedoor

Een kwispedoor dient voor het opvangen van een uitgespuugde tabakspruim. Kwispedoor 1288-41 (codering: *iw-kwi-1*; zie tekening) toont hiervan een vermoedelijk Engels exemplaar afkomstig uit de tweede helft van de 18de eeuw.

Van een tweede exemplaar, 1287-36 (niet afgebeeld) is slechts een deel van de bovenrand en van het reservoir bewaard gebleven.

Pispot en urinaal

Een randfragment van een wijd vat voorzien van een platte rand (1287-29; codering *iw-pis*; zie tekening) maakt waarschijnlijk dat het voorwerp een onderdeel is van een kamer- of pispot.

Uit de 19de eeuw stammen ook de fragmenten van een urinaal van aardewerk, bestemd voor een mannelijke bedlegerige patiënt. Het urinaal wordt getoond in de tekening van 1287-27/28 (codering *iw-uri-*). De regio van ontstaan is niet aan te geven, maar Maastricht lijkt een goede kandidaat.

INVENTARISLIJST KERAMIEK ZU-ST 1287/1288
 Uitgegaan wordt van het minimum aantal individuen (MAI)

N (MAI)

s2-fle	1	[1288-113]
s2-kan-69	1	[1288-92]
s2-kan	1	[1288-114]
s2-pot-7	3	[1287-34, -34A, -34B]
s2-pot	1	[1288-119]
s3-dek-4	1	[1288-51]
s3-jus-	1	[1288-76]
s3-kom-6	2	[1288-120 (samen met -121, -122, -123?), -124]
s3-kop-1	3	[1288-24, -79, -79A]
s3-lep-	<u>1</u>	[1288-126]
	15	

r-bor-3	4	[1288-47, -49, -105, -106]
r-bor-12	1	[1288-53]
r-bor	1	[1288-137]
r-dek-1	1	[1287-65]
r-dek-17	1	[1288-52]
r-dek	3	[1288-111, -116, -127]
r-gra	1	[1288-115]
r-gra-53	1	[1287-49]
r-kan-5	2	[1288-94, -96]
r-kan-8	1	[1287-51]
r-kan-19	2	[1288-97, -135]
r-kan-61	1	[1288-99]
r-kan	4	[1287-45, -47, -67; 1288-117]
r-kan/kom-	4	[1287-61, -62, -63, -64]
r-kap-1	2	[1288-91, -101]
r-kap	7	[1287-59, -165; 1288-42, -102, -103, -132, -133]
r-kap-5	4	[1288-90, -98, -163, 164]
r-kom-24	1	[1287-58]
r-kom-	1	[sauskom 1288-93]
r-kop-4?	1	[1288-48]
r-kop-40	1	[1287-66]
r-kop	1	[1287-50]
r-lek	4	[1288-109, -130, -130A, -130B]
r-pis-16	1	[1287-52]
r-pis	2	[1288-104; -118]
r-pot	2	[1288-136, -138]
r-stk-3	1	[1288-89]
r-tes-12	<u>4</u>	[1288-95, -107, -108; 1287-44]
	59	

w-bee-	1	[1288-85]
w-blo	1	[1287-32]
w-bor	2	[1287-48; 1288-112]
w-gra-24	1	[1288-100]
w-kan	1	[1287-33]
w-kom	2	[1287-46; 1288-110]
w-kop-37	1	[1288-50]
w-lek	2	[1287-30, -30A]
w-min-	3	[1288-45, -125, -140]
w-tes	<u>1</u>	[1288-129]
	15	

f-bor-1	4	[1287-55, -56; 1288-63, -69]
f-bor-5	5	[1288-43, -46, -46A, -67, -68]
f-bor-8	2	[1288-62, -62A]
f-bor-10	1	[1288-73]
f-bor	2	[1287-54; 1288-54]
f-vaa-	1	[1288-86]
f-kom-	3	[1288-142, -143, -144]
f-kop-1	2	[1288-74, -83]
f-kop-	1	[1287-13]
f-kwi-	1	[1288-88b]
f-kwi-3	1	[1288-80]
f-pis-	1	[1288-141]
f-zal-3	3	[1288-44a, -b, -c]
f-zal-	<u>1</u>	[1288-82]
	28	

p-bor-1	8	[1288-01, -05, -08, -09, -11A, -14A, -14B, -84]
p-bor-6	1	[1288-11]
p-bor-10	2	[1288-06, -13]
p-bor-8	1	[1288-10]
p-bor	3	[1287-10; 1288-65, -66]
p-dek-6	1	[1288-07]
p-kom-8	1	[1288-15]
p-kop-1	11	[1287-01, -04; 1288-04, -06, -12, -16, -17, -20, -21, -22, -23]
p-kop-8	1	[1288-18]
p-kop-9	2	[1287-03, 1288-02]
p-kop	<u>7</u>	[1287-05, -06, -07, -08, -09b; 1288-03, -19]
	38	

ep-bor-1	4	[1287-20; 1288-59, -60, -61]
ep-bor-6	1	[1287-22]
ep-bor-	1	[1288-87b]
ep-kop-	1	[1288-88a]
ep-kop	1	[1288-70]
ep-kop-1	<u>1</u>	[1287-02]
	8	

iw-blo-1	3	[1288-34, -37, -40]
iw-bor-	6	[1288-154, -155, -156, -157, -158, -159]
iw-bor-1	1	[1287-19]
iw-bor-2	3	[1288-145, -149, -160]
iw-bor-3	2	[1287-53] [1288-55]
iw-bor-4	8	[1287-18, -35] [1288-29, -30, -39, -151, -152, -153]
iw-bor-5	4	[1287-24] [1288-32, -150, -161]
iw-bor-6	11	[1287-21, -23, -25, -26] [1288-28, -33, -38, -146, -147, -148, -162]
iw-bor-	3	[1287-12, -16, -17]
iw-dek-12	1	[1288-75]
iw-kom-3	1	[1288-35]
iw-kom-	1	[1288-87a]
iw-kom	1	[1288-72]
iw-kop-1	19	[1287-14, -15, -31, -37, -38, -39, -57] [1288-25a, -26, -27, -31, -56, -57, -58, -64, -71, -76, -77, -78]
iw-kop-	3	[1288-70; 1801-01, -02]
iw-kop-	2	[1288-87c, -1288-87d]
iw-kwi-1	1	[1288-41]
iw-kwi	1	[1287-36]
iw-pis	1	[1287-29]
iw-sch-1	1	[1288-36]
iw-uri-	<u>1</u>	[1287-27/28]

74

totaal: 238

CATALOGUS.

Het Deventersysteem

Deze catalogus is opgezet volgens het Deventersysteem. Dit is het meest gangbare kwalificatie systeem voor middeleeuws en post-middeleeuws aardewerk en glas. Het werd in 1989 opgezet met als doel een beter inzicht te krijgen in de materiele cultuur en sociaal-economische status van de vroegere eigenaar. Elk object krijgt een codenummer en een beschrijving. Hiermee kan een heel vondstcomplex snel inzichtelijk worden gemaakt maar ook elke object worden beschreven. Het aardewerk is op schaal 1:4 getekend, het glas 1:2 tenzij anders vermeld.

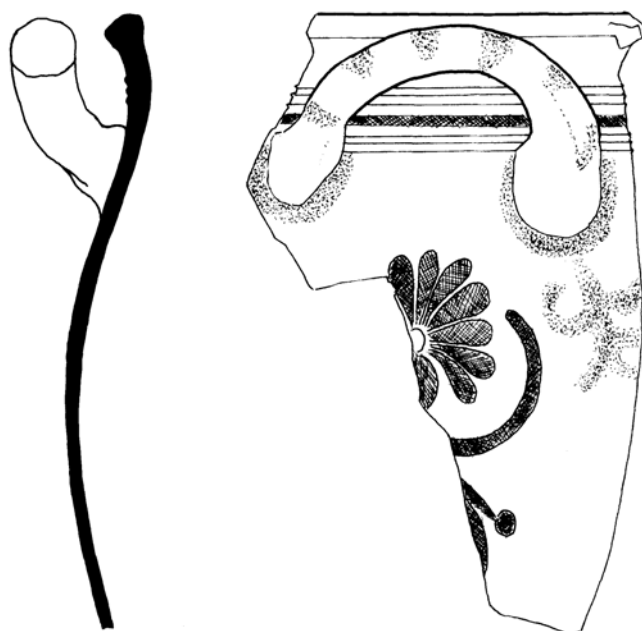
Verklaring van de codes

- 1: inventarisnummer van het gemeentelijk onderzoek en vondstbestand
- 2: typenummer volgens het Deventer-systeem
- 3: datering: complexdatering (tussen haakjes: productiedatering)
- 4: afmetingen, maximale diameter/hoogte/diameter voet
- 5a: materiaal
- 5b: oppervlaktebehandeling
- 5c: decoraties
- 6a: voet
- 6b: toevoegsels (oren, etc.)
- 6c: diversen
- 7: naam voorwerp
- 8: herkomst (productieregio/plaats of producent)
- 9: literatuur

Catalogus keramiek

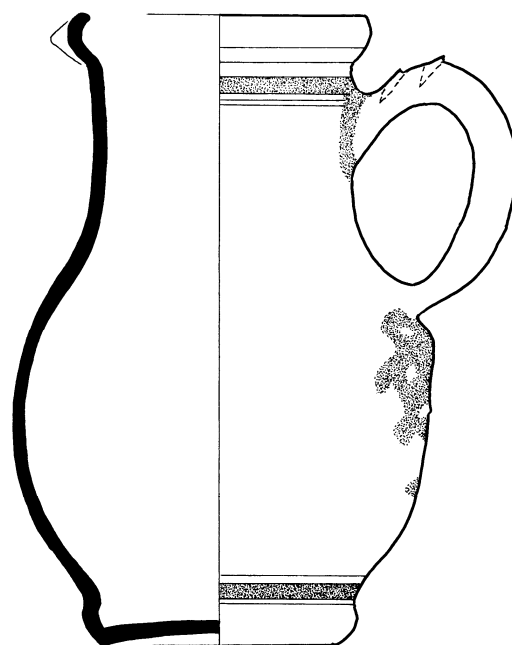
Steengoed

1. **ZU-ST 1287-34**
2. s2-pot-7
3. 1750-1900
4. 10.9/-/-
- 5a. steengoed met glazuur
- 5b. zoutglazuur; kobaltblauw
- 5c. kerfsneewerk met rozet,
op hals blauwe bies,
om oor bloembladen
- 6b. twee horizontale worstoren (één ontbreekt)
- 6c.
7. pot
8. Westerwald

ZU-ST 1287-34

1. **ZU-ST 1288-92**
2. s2-kan-69
3. 1750-1850
4. 10.8/16.7/6.2
- 5a. steengoed met glazuur
- 5b. zoutglazuur; kobaltblauw
- 5c. rand en voet blauwe bies,
cirkel en bloem om oor
- 6a. standvoet
- 6b. één worstoor; verticaal;
2 incisies op oor bestemd voor
dekselmontuur
- 6c. schenklip 180°
7. kan
8. Westerwald

ZU-ST 1288-92

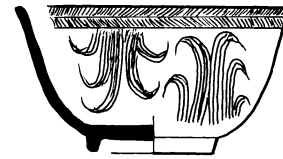
ZU-ST 1287-34
s2-pot-7

ZU-ST 1288-92
s2-kan-69

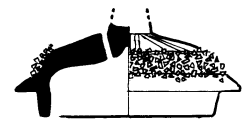
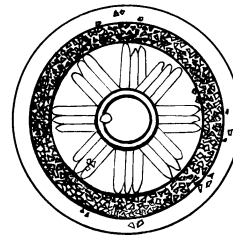

1. **ZU-ST 1288-24**
2. s3-kop-1
3. 1750-1850 (1720-1760)
4. 7.4/3.8/3.2
- 5a. saltglazed stoneware
- 5b. zoutglazuur; kobaltblauw
- 5c. persreliëf; gestileerde grashalmen; machinaal gedraaide visgraatband
- 6a. standing
- 6b.
- 6c. "scratch blue"
7. kop
8. Engeland

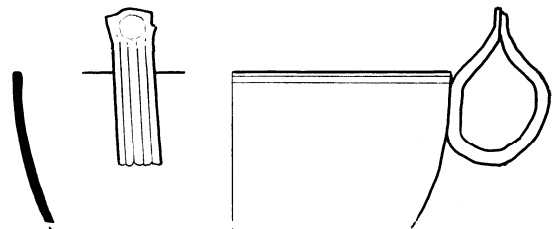
ZU-ST 1288-24

1. **ZU-ST 1288-51**
2. s3-dek-4
3. 1750-1850 (1720-1760)
4. 5.9/-/4.6
- 5a. brown stoneware
- 5b. ijzerengobe; zoutglazuur
- 5c. "breadcrumb"band; in reliëf sterfiguur ('asperges')
- 6a.
- 6b. knop (afgebroken); ontluchtingsgaatje
- 6c.
7. deksel
8. Engeland (Nottingham?)

ZU-ST 1288-51

1. **ZU-ST 1288-76**
2. s3-jus-
3. 1750-1850
4. 11.5/-/-
- 5a. saltglazed stoneware
- 5b. zoutglazuur
- 5c. geheel wit
- 6a.
- 6b. overlans geribd lintoor, verticaal
- 6c.
7. sauskom
8. Engeland

ZU-ST 1288-76

ZU-ST 1288-24
s3-kop-1

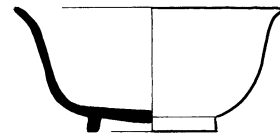
ZU-ST 1288-51
s3-dek-4

ZU-ST 1288-76
s3-jus-

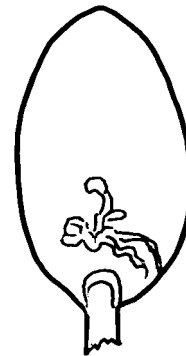

1. **ZU-ST 1288-79A**
2. s3-kop-1
3. 1750-1850
4. 6.7/3.3/3.4
- 5a. saltglazed stoneware
- 5b. zoutglazuur
- 5c. geheel wit
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop
8. Engeland

ZU-ST 1288-79 ^

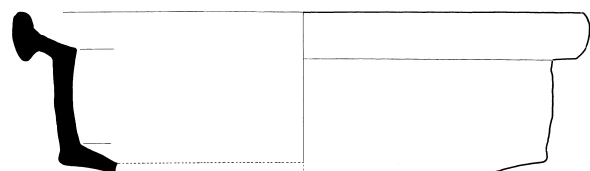
1. **ZU-ST 1288-126**
2. s3-lep-
3. 1760-1850
4. 1.6/2.8/-
- 5a. saltglazed stoneware
- 5b. zoutglazuur
- 5c. persreliëf rondom lofje;
steel afgebroken
- 6a.
- 6b.
- 6c.
7. lepel
- 8.

ZU-ST 1288-126
schaal 1:1

Roodbakkend aardewerk

1. **ZU-ST 1287-49**
2. r-gra-53
3. 1750-1850
4. 30/8.5/25
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. standvlak, mogelijk met pootjes
- 6b.
- 6c.
7. grape
8. West-Brabant, Oosterhout? BOZ?

ZU-ST 1287-49
schaal 1:4

ZU-ST 1288-79A
s3-kop-1

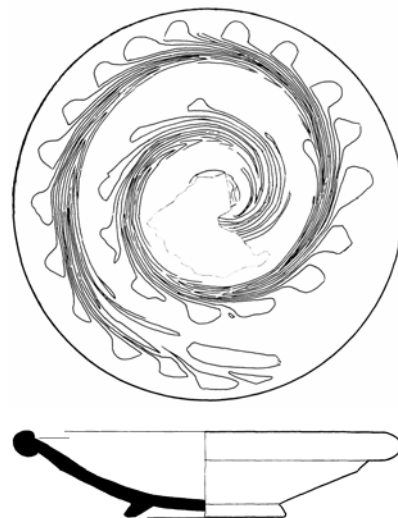
ZU-ST 1288-126
s3-lep-

ZU-ST 1287-49
r-grape-53

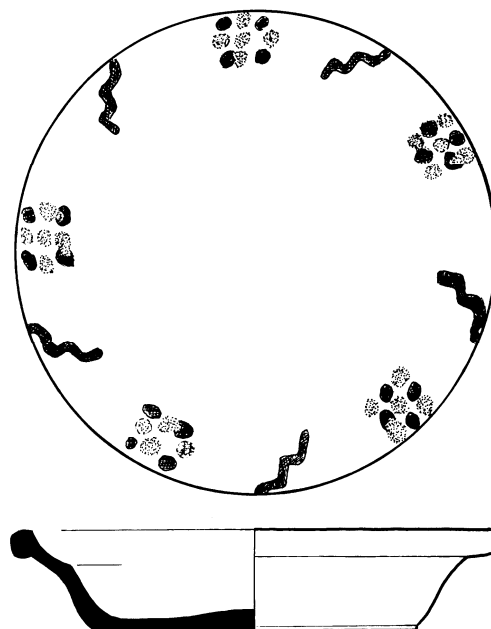
1. **ZU-ST 1288-47**
2. r-bor-3
3. 1750-1850
4. 21.0/4.5/8.5
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur; inwendig slib
- 5c. marmerwerk
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Noord-Nederland(?)

ZU-ST 1288-47

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1288-53**
2. r-bor-12
3. 1750-1850
4. 25.6/5.1/17.2
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur; inwendig
- 5c. slingers en vlekken;
groen en roodbruin email
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Nederrijn; Ochtrup

ZU-ST 1288-53

schaal 1:4

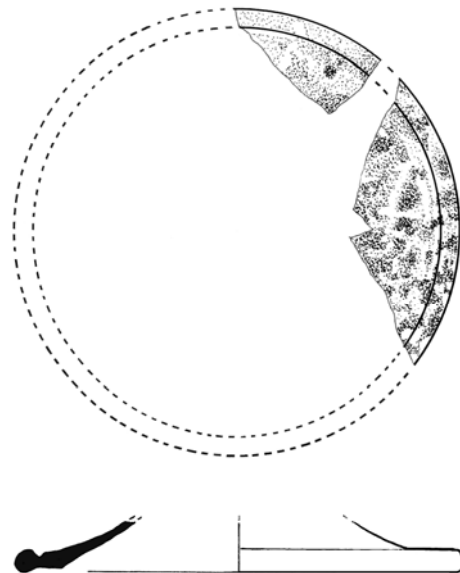
ZU-ST 1288-47
r-bor-3

ZU-ST 1288-53
r-bor-12

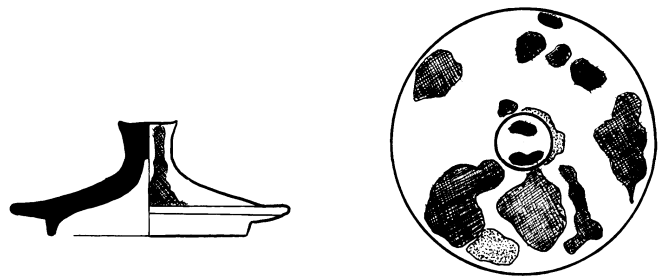

1. **ZU-ST 1288-111**
2. r-dek
3. 1750-1850
4. 12.0/-/-
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur; uitw. mangaanstippen
- 5c. vlekken
- 6a.
- 6b. knop uitgebroken
- 6c.
7. deksel
- 8.

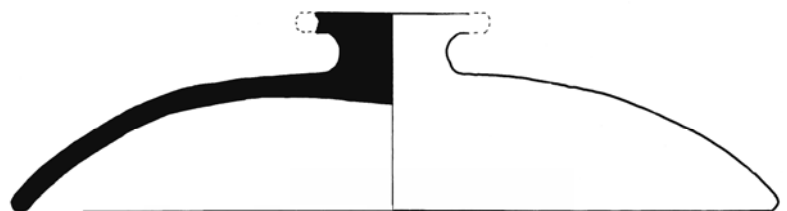
ZU-ST 1288 - 111

1. **ZU-ST 1288-52**
2. r-dek-17
3. 1750-1850
4. 7.3/3.3/5.2
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur; inwendig
- 5c. vlekken en stippen; mangaan en groen
- 6a.
- 6b. knop
- 6c.
7. deksel (theepot)
8. Nederrijn?

ZU-ST 1288 - 52

1. **ZU-ST 1287-65**
2. r-dek-1
3. 1813-1872
4. 20.0/5.2/-
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur, uitw. mangaan
- 5c. geheel zwart
- 6a.
- 6b. knop; beschadigd
- 6c.
7. deksel
8. Zutphen (Hasselman of Taminiau)

ZU-ST 1287 - 65

ZU-ST 1288-111
r-dek

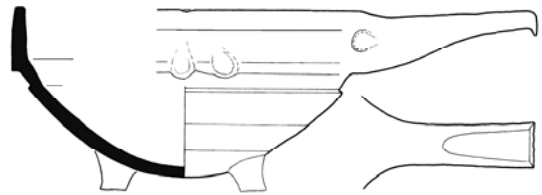
ZU-ST 1288-52
r-dek-17

ZU-ST 1287-65
r-dek-1

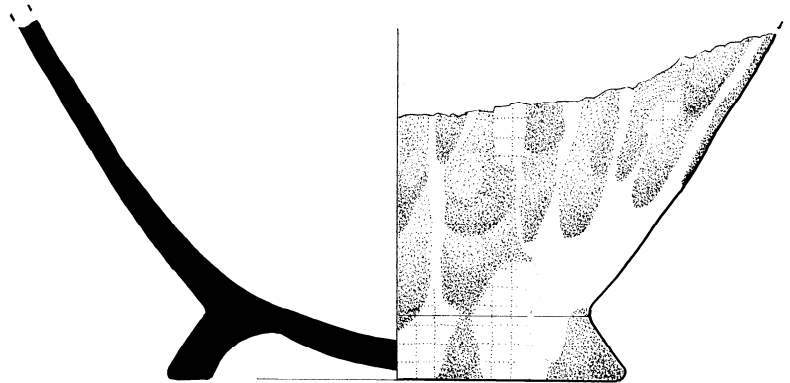
1. **ZU-ST 1288-89**
2. r-stk-3
3. 1750-1850
4. 17.7/9.1/9.4
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. steel
- 6c. schenklip 90°
7. steelkom
- 8.

ZU-ST 1288-89

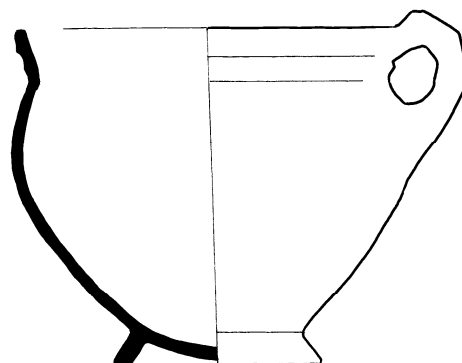
schaal 1:4

1. **ZU-ST 1287-45**
2. r-kan
3. 1750-1900
4. -/-/12.0
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur; slib;
koperoxide
- 5c. uitw. slib; mangaanvegen;
groene vlekken
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kan
8. Friesland

ZU-ST 1287-45

1. **ZU-ST 1287-51**
2. r-kan-8
3. 1750-1900
4. 22.5/18.2/11.4
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. standring
- 6b. één verticaal worstoor, geknepen
- 6c. schenklip 180°
7. kan
8. Friesland

ZU-ST 1287-51

schaal 1:4

ZU-ST 1288-89
r-stk-3

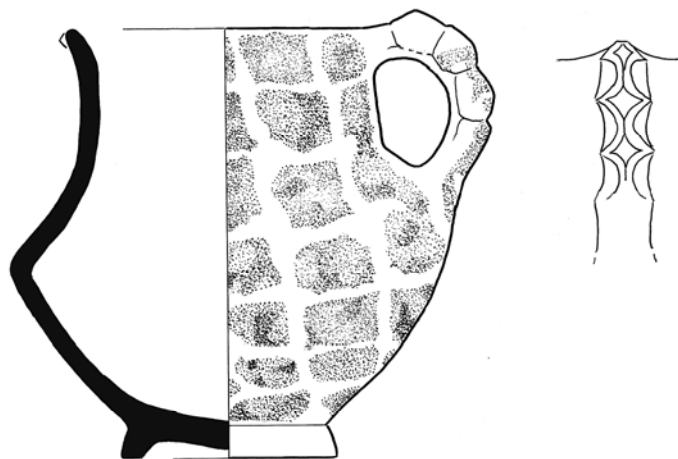
ZU-ST 1287-45
r-kan

ZU-ST 1287-51
r-kan-8

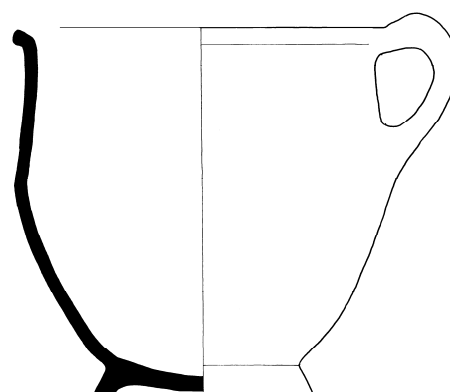

1. **ZU-ST 1288-99**
2. r-kan-61
3. 1750-1850
4. 11.1/11.5/5.7
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur; mangaan
slib uitw., deels inw.
- 5c. bruine vlekken op sliblaag
- 6a. standring
- 6b. één worstoor; verticaal
viermaal toegeknepen
- 6c. schenklip, 180°
7. (vlekken)kan
8. Friesland?

ZU-ST 1288-99

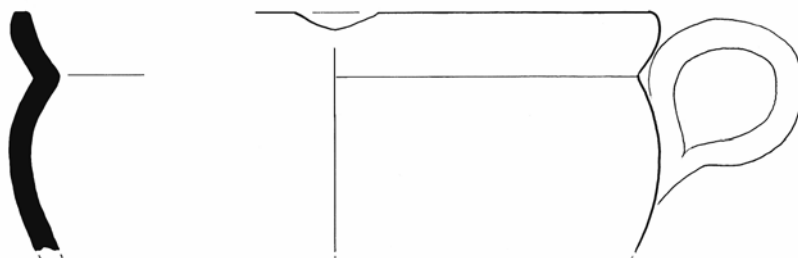
1. **ZU-ST 1288-94**
2. r-kan-5
3. 1750-1850
4. 22/20/11
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur,
binnenzijde 2/3 hoogte sliblaag
- 5c.
- 6a. standring
- 6b. één verticaal lintoer
- 6c. schenklip 180°
7. roompot/kan
8. Noord Nederland (Friesland?)

ZU-ST 1288-94

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1287-58**
2. r-kom-24
3. 1813-1900
4. 17.0/-/-
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur; mangaan
- 5c. geheel zwart
- 6a.
- 6b. één verticaal lintoer
- 6c. schenklip 90°
7. kom
8. Zutphen (Hasselman of Taminiau)
8. Oost Nederland

ZU-ST 1287-58

ZU-ST 1288-99
r-kan-61

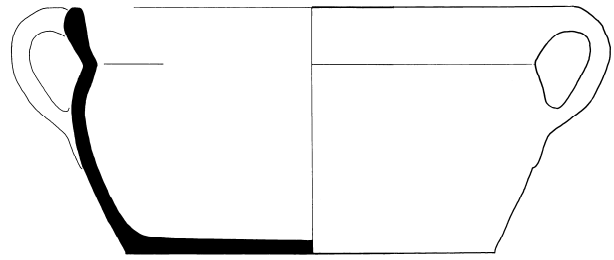
ZU-ST 1288-94
r-kan-5

ZU-ST 1287-58
r-kom-24

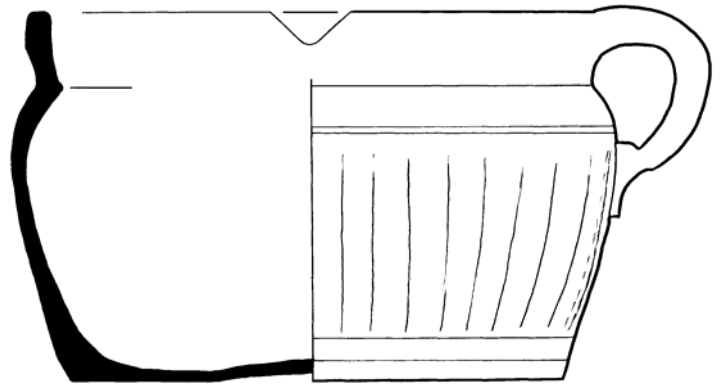

1. **ZU-ST 1288-98**
2. r-kap-5
3. 1836-1850
4. 24.5/13.0/19.5
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur, inwendig
- 5c.
- 6a. standvlak
- 6b. twee verticale lintoren
- 6c. Frankfurter waar
7. kachelpan
8. Oost Nederland (Zutphen: Taminiau?)

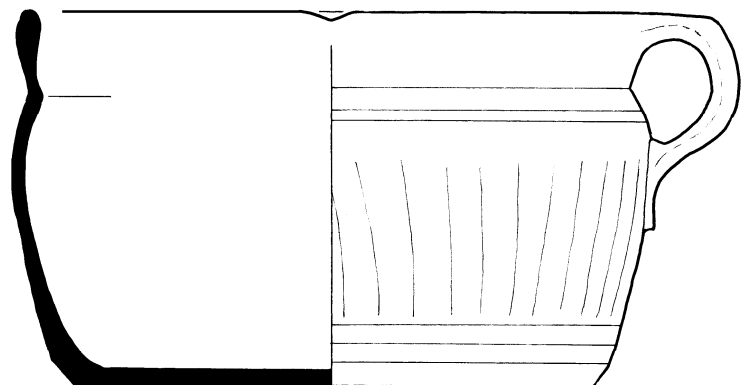
ZU-ST 1288-98
schaal 1:4

1. **ZU-ST 1288-163**
2. r-kap-5
3. 1750-1850
4. 15.0/9.8/13.0
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur, inwendig en over de rand heen
- 5c. uitw. verticale ribbeling
- 6a. standvlak, centraal opgeboid
- 6b. één lintoer; tweelobbig
- 6c. Frankfurterwaar; schenklip, 90°
7. kachelpan
8. Midden-Rijn-Mainstreek (Frankfurt)

ZU-ST 1288 - 163

1. **ZU-ST 1288-90**
2. r-kap-5
3. 1780-1850
4. 16.0/9.9/14.0
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inwendig
- 5c. uitw. verticale ribbeling
- 6a.
- 6b. één lintoer; verticaal schenklip 90°
- 6c. Frankfurter waar
7. kachelpan
8. Oost Nederland (Zutphen, Taminiau?)

ZU-ST 1288 - 90

ZU-ST 1288-98
r-kap-5

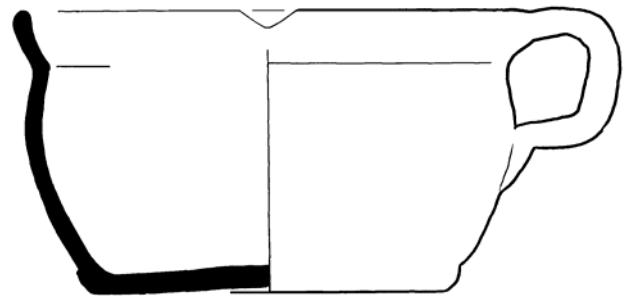

ZU-ST 1288-163
r-kap-5

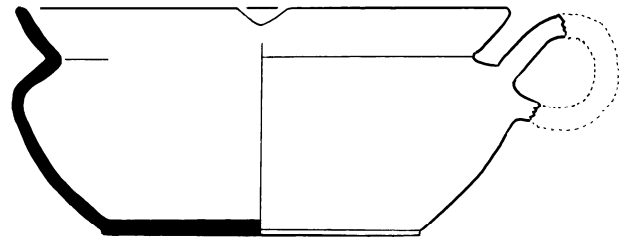
ZU-ST 1288-90
r-kap-5

1. **ZU-ST 1288-164**
2. r-kap-5
3. 1780-1850
4. 13.0/7.5/9.6
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur (zeer dun aangebracht),
inwendig
- 5c.
- 6a. standvlak, centraal iets opgeboid
- 6b. één lintoer; tweelobbig
- 6c. Frankfurterwaar; schenklip, 90°
7. kachelpan
8. Oost Nederland (Zutphen, Taminiau?)

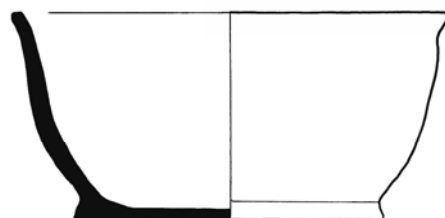
ZU-ST 1288-164

1. **ZU-ST 1288-93**
2. r-kom-24
3. 1813-1850
4. 13.0/5.9/8.3
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur;
mangaan uit- en inwendig
- 5c. geheel zwart
- 6a. standvlak
- 6b. één lintoer, verticaal,
- 6c. schenklip 90°
7. sauskom
8. Zutphen (Hasselman of Taminiau)

ZU-ST 1288-93

1. **ZU-ST 1287-66**
2. r-kop-40
3. 1813-1900
4. 11.4/5.5/8.0
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur; mangaan
- 5c. geheel zwart
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
7. kop
8. Zutphen (Hasselman of Taminiau)

ZU-ST 1287-66

ZU-ST 1288-164
r-kap-5

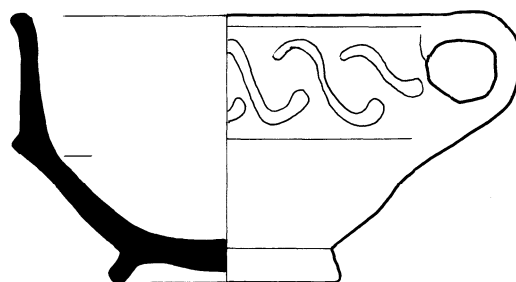
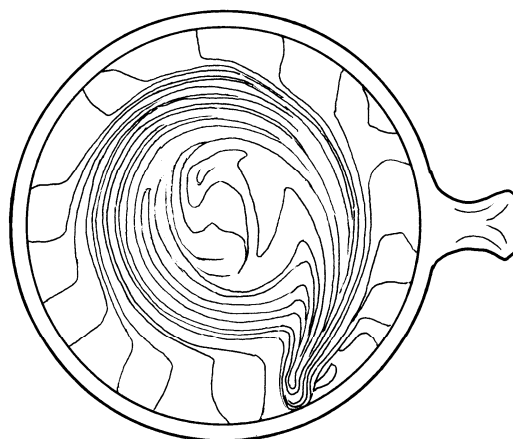
ZU-ST 1288-93
r-kom-24

ZU-ST 1287-66
r-kop-40

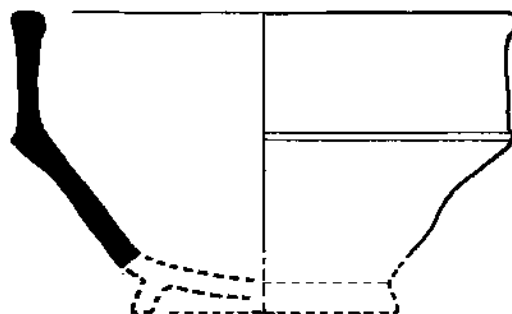

1. **ZU-ST 1288-48**
2. r-kop-4
3. 1750-1850
4. 11.2/6.9/6.1
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur; inw. witte slib
- 5c. spiraliserend marmmerwerk;
uitw.: in elkaar grijpende
slibkrullen
- 6a. standring
- 6b. één lintoor; verticaal
- 6c.
7. kop
8. Noord-Nederland (Friesland)

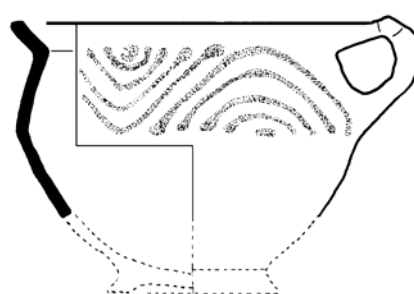
ZU-ST 1288-48

1. **ZU-ST 1287-50**
2. r-kop
3. 1750-1900
4. 13.0/-/-
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a.
- 6b. ontbreekt
- 6c.
7. kop
- 8.

ZU-ST 1287-50

1. **ZU-ST 1287-52**
2. r-pis-16
3. 1750-1900
4. 19.0/-/-
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur
- 5c. ringeloor: bogen op
schouder in geel slib
- 6a.
- 6b. één worstoor, verticaal
- 6c.
7. pispot(?)
8. Friesland?

ZU-ST 1287-52

schaal 1:4

ZU-ST 1288-48
r-kop-4

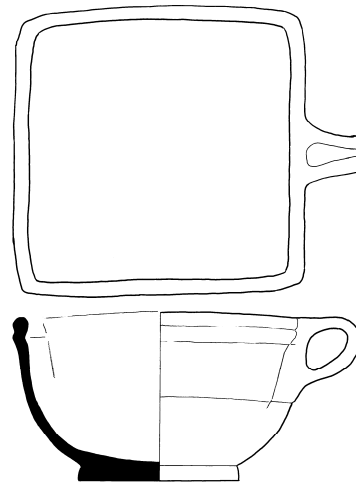
ZU-ST 1287-50
r-tes-12

ZU-ST 1287-52
r-pis-16

1. **ZU-ST 1288-95**
2. r-tes-12
3. 1750-1900
4. 15.2/8.4/8.5
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. standvlak
- 6b. één lintoor, verticaal,
in midden
- 6c.
7. test
8. Noord-Nederland

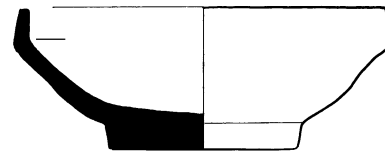

ZU-ST 1288 - 95

schaal 1:4

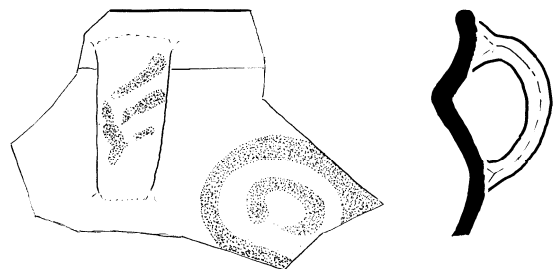
Witbakkend aardewerk

1. **ZU-ST 1288-50**
2. w-kop-37
3. 1750-1850
4. 10.0/3.7/4.8
- 5a. witbakkend
- 5b. loodglazuur
- 5c. inw. en uitw. geel met groene vegen
- 6a. standvoet
- 6b.
- 6c.
7. kop
8. Frechen

ZU-ST-1288-50

1. **ZU-ST 1287-33**
2. w-kan
3. 1750-1900
4. 14.0/-/-
- 5a. witbakkend
- 5b. loodglazuur; onderglazuur rood
- 5c. geel fond; strepen en cirkels
in rood
- 6a.
- 6b. lintoor; verticaal
- 6c.
7. kan
8. Frechen

ZU-ST 1287-33

ZU-ST 1288-95
r-tes-12

ZU-ST 1288-50
w-kop-37

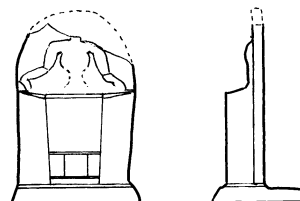

ZU-ST 1287-33
w-kan

1. **ZU-ST 1288-85**

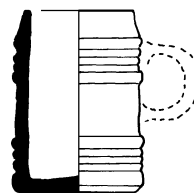
- 2. w-bee-
- 3. 1750-1850
- 4. 3.4/-/3.4
- 5a. witbakkend
- 5b.
- 5c.
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
- 7. beeldje
- 8.

ZU-ST 1288-85

1. **ZU-ST 1288-45**

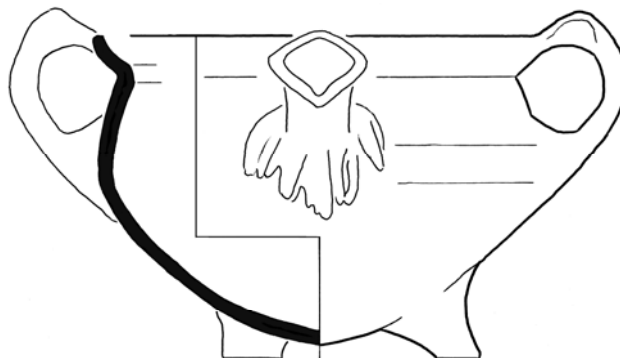
- 2. w-min-
- 3. 1750-1850
- 4. 3.3/4,8/3.3
- 5a. witbakkend
- 5b.
- 5c. twee zones van horizontale groeven
- 6a. standvlak
- 6b. één oor (ontbreekt)
- 6c. kopie van s2-bek-11
- 7. miniatuurbeker
- 8.

ZU-ST-1288-45

1. **ZU-ST 1288-100**

- 2. w-gra-24
- 3. 1750-1850
- 4. 11.6/8.6/5.8
- 5a. witbakkend
- 5b. loodglazuur; koperoxide
- 5c. uitwendig groen
- 6a. driepoot
- 6b. twee worstoren, verticaal, toegeknepen
- 6c. tuit
- 7. grape / tuitkan
- 8. Friesland?

ZU-ST 1288-100

ZU-ST 1288-85
w-bee-

ZU-ST 1288-45
w-min-

ZU-ST 1288-100
w-gra-24

Faience

1. **ZU-ST 1288-83**
2. f-kop-1
3. 1750-1850 (ca. 1780-1795)
4. 6.5/3.6/3.4
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur
- 5c. tekst: lang leeft de prins
versch. objecten; boom, enz. op spiegel IQ
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop
8. Delft(?)

ZU-ST 1288-83

1. **ZU-ST 1288-62**
2. f-bor-8
3. 1750-1850
4. 12.6/2.5/7.4
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. huis, pagodes, rots,
man op brug
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. (kop &) schotel
8. Delft

ZU-ST 1288 - 62

1. **ZU-ST 1288-63**
2. f-bor-8
3. 1750-1850
4. 11.0/2.1/6.5
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. kwartel in gras en bloemen,
insecten
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. schotel
8. Delft(?)

ZU-ST 1288 - 63

ZU-ST 1288-83
f-kop-1

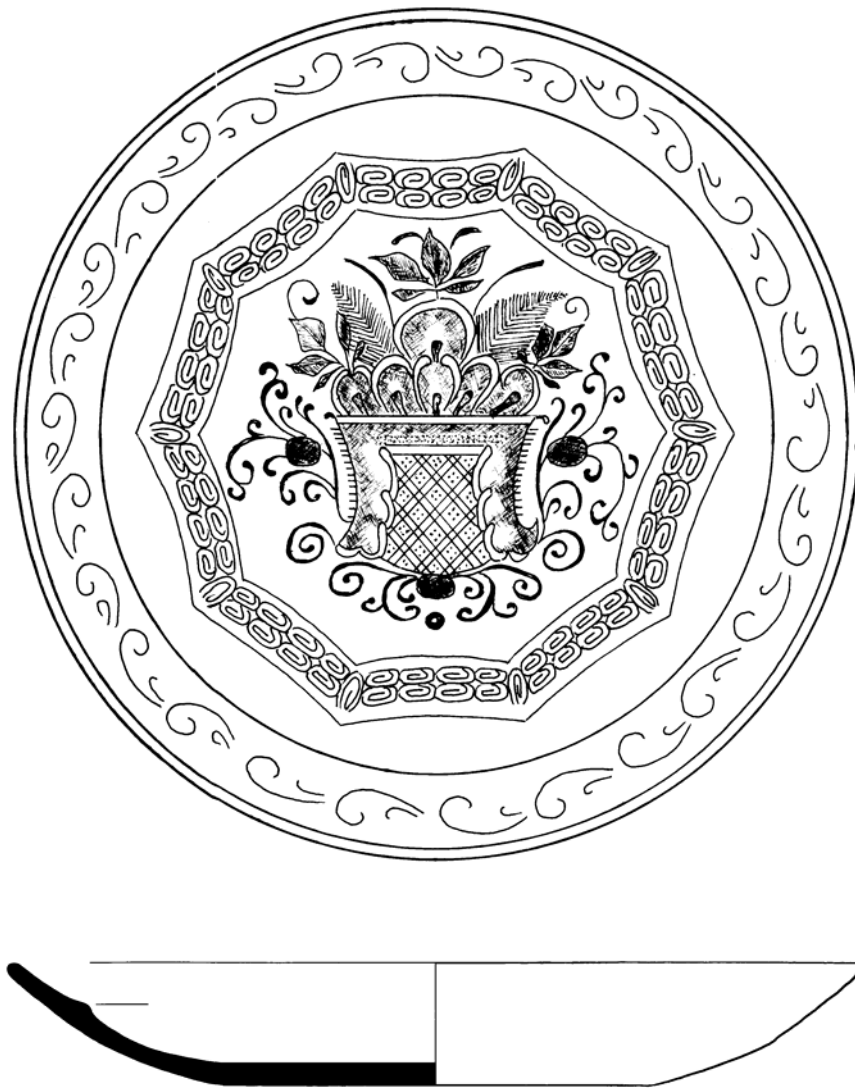

ZU-ST 1288-62
f-bor-8

ZU-ST 1288-63
f-bor-8

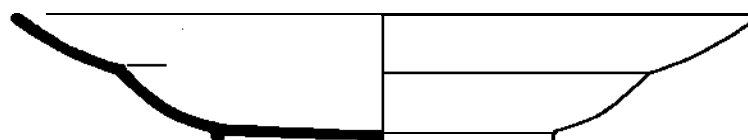

ZU-ST 1288-43

1. **ZU-ST 1288-43**
2. f-bor-5
3. 1750-1850 (1707-1725)
4. 23.1/3.2/11.4
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur
- 5c. korte blauwe vlag met ingekraste krullen; pseudo-wapenschild in 10-puntige ster
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c. merk "I G"
7. bord
8. Delft (Jan Gaal)

ZU-ST 1288-43
f-bor-5

ZU-ST 1288-73

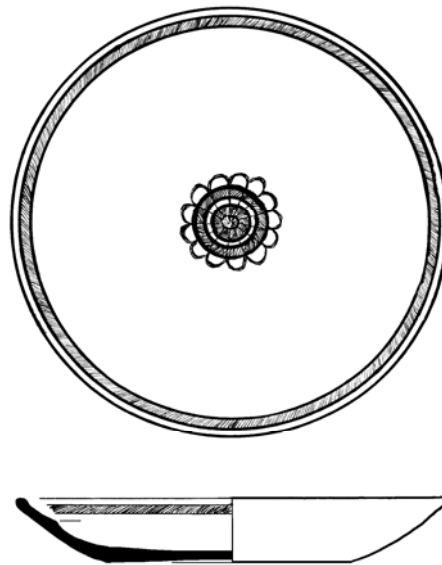
schaal 1:4

1. ZU-ST 1288-73	met bloem of gestileerd element.
2. f-bor-10	vaas met bloemen, insecten, servetwerk.
3. 1750-1850 (1700-1750)	4x verticale strepen en 4x kruis met stippen.
4. 39.0/6.1/18.0	pseudo chinese decoratie.
5a. faience	6a. standring
5b. tinglazuur;	6b.
onderglazuur blauw	7. (sier)bord
5c. brede en smalle vakken	8. Delft(?)

ZU-ST 1288-73
f-bor-10

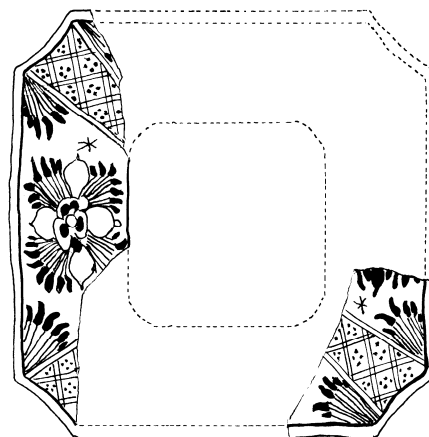
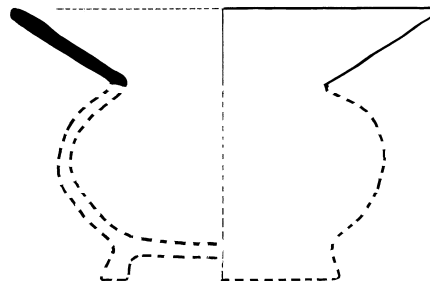
1. **ZU-ST 1288-46**
2. f-bor-5
3. 1750-1850
4. 22.4/3.4/12.3
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur
- 5c. gestileerde bloem blauw en bruin;
blauwe band langs rand
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Delft(?)

ZU-ST 1288-46

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1288-80**
2. f-kwi-3
3. 1750-1850 (1680-1740)
4. 10.7/-/-
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. achtzijdig; bloemen en
kruispatroon
- 6a.
- 6b.
- 6c.
7. kwispedoor
8. Delft

ZU ST 1288 - 80

ZU-ST 1288-46
f-bor-5

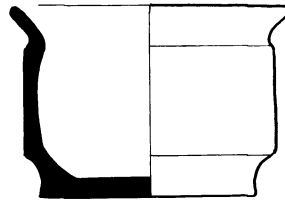

ZU-ST 1288-80
f-kwi-3

1. **ZU-ST 1288-44a**

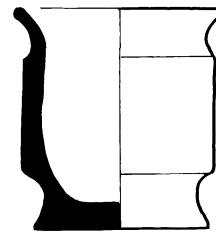
2. f-zal-3
3. 1750-1850
4. 7.3/5.1/5.3
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur
- 5c.
- 6a. standvoet
- 6b.
- 6c.
7. zalfpot
- 8.

ZU-ST-1288 - 44 a

1. **ZU-ST 1288-44b**

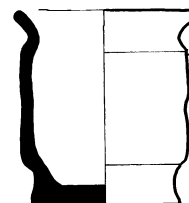
2. f-zal-3
3. 1750-1850
4. 5.2/5.9/4.5
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur
- 5c.
- 6a. standvoet
- 6b.
- 6c.
7. zalfpot
- 8.

ZU-ST 1288 - 44 b

1. **ZU-ST 1288-44c**

2. f-zal-3
3. 1750-1850
4. 4.6/5.2/3.8
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur
- 5c.
- 6a. standvoet
- 6b.
- 6c..
7. zalfpot
- 8.

ZU-ST 1288 - 44 c

ZU-ST 1288-44a
f-zal-3

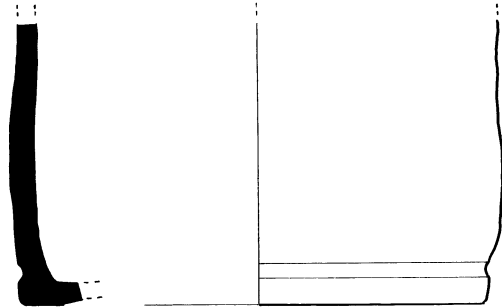
ZU-ST 1288-44b
f-zal-3

ZU-ST 1288-44c
f-zal-3

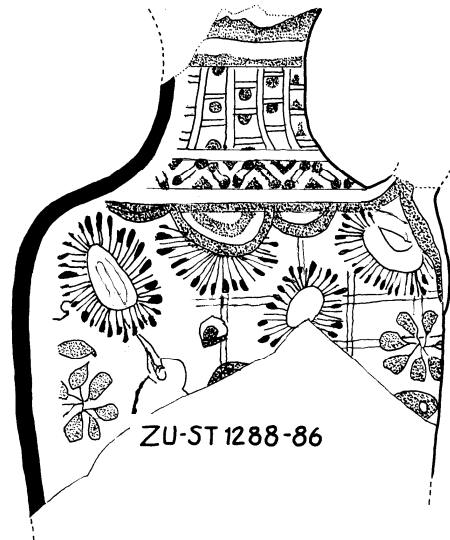

1. **ZU-ST 1288-82**
2. f-zal-
3. 1750-1850
4. -/-/-
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur
- 5c.
- 6a. standvoet
- 6b.
- 6c.
7. zalfpot
- 8.

ZU-ST 1288-82

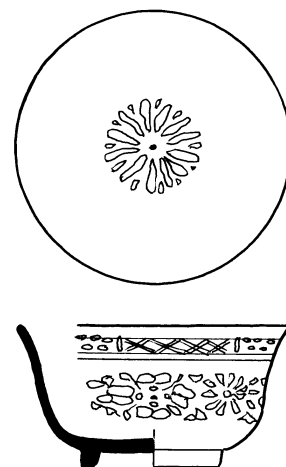
1. **ZU-ST 1288-86**
2. f-vaa-
3. 1750-1850 (1680-1740)
4. 11.4/-/-
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. bloemen; twee vogels; op hals en schouder: geometrisch patroon
- 6a.
- 6b.
- 6c. één verticaal oor (afgebroken)
7. vaas van kaststel
- 8.

ZU-ST 1288-86

Porselein

1. **ZU-ST 1287-01**
2. p-kop-1
3. 1750-1900 (1710-1740)
4. 7.2/3.8/3.5
- 5a. porselein, Kangxi
- 5b. veldspaatglazuur; bovenglazuur rood, groen en blauw(?)
- 5c. op spiegel veelpuntige ster. uitwendig bloemen; geometrische band langs rand
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop (& schotel)
8. China; Jingdezhen 'Amsterdams bont'

ZU-ST 1287-01

ZU-ST 1288-82
f-zal-

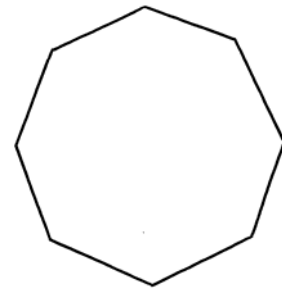
ZU-ST 1288-86
f-vaa-

ZU-ST 1287-01
p-kop-1

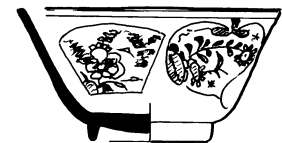

1. **ZU-ST 1287-03**
2. p-kop-9
3. 1750-1900 (1700-1720)
4. 7.0/-/-
- 5a. porselein, Kangxi
- 5b. veldspaatglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. accoladerand; acht panelen.
Afwisselend Zotje bij hek, lotus-
ranken; inw.: arceringsband. Spiegel: bloem
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop (& schotel)
8. China, Jingdezhen

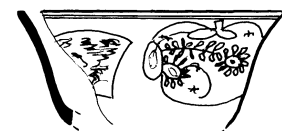
ZU-ST 1287-03

1. **ZU-ST 1288-17**
2. p-kop-1
3. 1750-1850
4. 7.0/3.5/3.4
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. uitw. 4 cartouches: floraal en insecten;
inw. op spiegel bloem binnen dubbele cirkel
- 6a. standring
- 6b.
- 6c. merk: vierkant met balken
7. kop (& schotel)
8. China, Jingdezhen

ZU-ST 1288-17

1. **ZU-ST 1287-04**
2. p-kop-1
3. 1750-1850
4. 7.0/-/-
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. uitw. 4 cartouches: floraal en insecten;
- 6.
7. kop (& schotel)
8. China, Jingdezhen

-04

ZU-ST 1287-04

ZU-ST 1287-03
p-kop-9

ZU-ST 1288-17
p-kop-1

ZU-ST 1287-04
p-kop-1

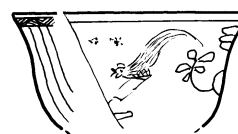
1. **ZU-ST 1287-05**
2. p-kop-
3. 1750-1900
4. 6.8/-/-
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. uitw. haan, insecten; floraal motief;
- 6.
7. kop (& schotel)
8. China, Jingdezhen

-05

ZU-ST 1287-05

1. **ZU-ST 1287-06**
2. p-kop-
3. 1750-1900
4. 6.8/-/-
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. uitw. haan, insecten; floraal motief;
inw. verticale lamellen; arceringsband onder rand
- 6a.
- 6b.
- 6c.
7. kop (& schotel)
8. China, Jingdezhen

-06

ZU-ST 1287-06

1. **ZU-ST 1287-07**
2. p-kop-
3. 1750-1900
4. 7.2/-/-
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur blauw
- 5c. uitw. bloemen; vruchten;
inw. kruisjesband met
lambrekijnmotief
- 6.
7. kop (& schotel)
8. China, Jingdezhen

-07

ZU-ST 1287-07

ZU-ST 1287-05
p-kop-

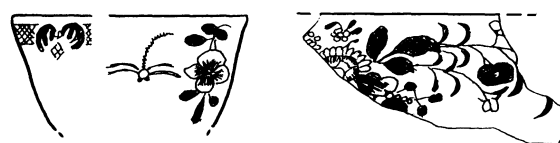
ZU-ST 1287-06
p-kop-

ZU-ST 1287-07
p-kop-

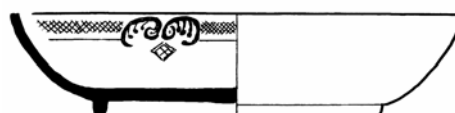
1. **ZU-ST 1287-08**
2. p-kop
3. 1750-1900
4. 6.2/-/-
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur blauw
- 5c. uitw. bloemen; libel;
inw. kruisjesband met lambrekijnmotief
- 6.
7. kop (& schotel)
8. China, Jingdezhen

-08

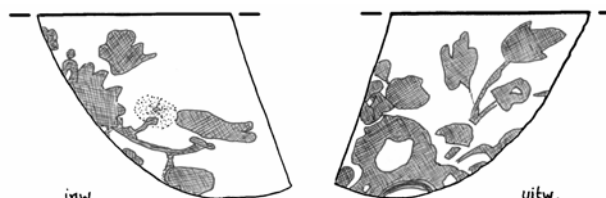
ZU-ST 1287-08

1. **ZU-ST 1288-06**
2. p-bor-10
3. 1750-1850
4. 12.1/2.8/7.4
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur blauw
- 5c. uitw. bloemen, vruchten,
libel. Inw. kruisjesband
met lambrekijnmotief
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. (kop &) schotel
8. China, Jingdezhen

ZU-ST V1288-06

1. **ZU-ST 1287-09b**
2. p-kop
3. 1850-1900
4. 7.2/-/-
- 5a. porselein Arita
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur roze
in- en uitw. bovenglazuur
bruin/zwart
- 5c. bloemenstruik
- 6a.
- 6b.
- 6c.
7. kom
8. Japan: 'Japans boerenbont'

ZU-ST1287-09b

ZU-ST 1287-08
p-kop

ZU-ST 1288-06
p-bor-10

ZU-ST 1287-09b
p-kop

1. **ZU-ST 1288-12**
2. p-kop-1
3. 1750-1850
4. 7.0/3.9/3.2
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur; onderglazuur blauw; capucijnergoed
- 5c. inw. bloemenmand binnen dubbele ring
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop (& schotel)
8. China, Jingdezhen

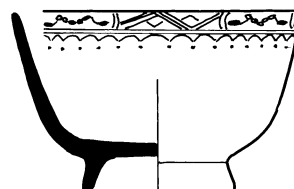
ZU-ST 1288-12

1. **ZU-ST 1288-16**
2. p-kop-1
3. 1750-1850 (1700-1720)
4. 6.2/3.9/2.4
- 5a. porselein, Kangxi
- 5b. veldspaatglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. uitw. 4 identieke panelen met rots en bloementuin; arceringsband. inw. id; bloem op spiegel
- 6a. standring
- 6b.
- 6c. merk: bloem in cirkel
7. kop (& schotel)
8. China, Jingdezhen

ZU-ST 1288-16

1. **ZU-ST 1288-18**
2. p-kop-8
3. 1750-1850 (ca. 1800)
4. 7.8/4.8/4.0
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. inw. geometr. band met lambrekijnmotief. uitw. vaas met pauwenveer', vissenkop en kwast; mand met appels, hek en boom
- 6a. standring
7. kop (& schotel)
8. China, Jingdezhen

ZU-ST 1288-18

ZU-ST 1288-12
p-kop-1

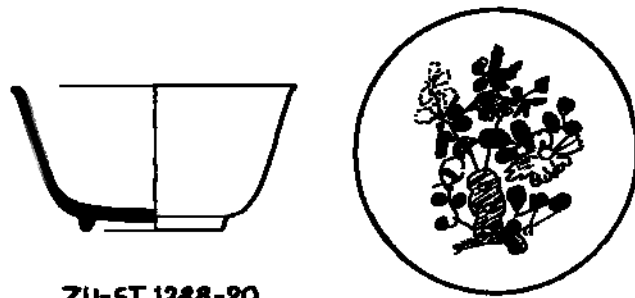
ZU-ST 1288-16
p-kop-1

ZU-ST 1288-18
p-kop-8

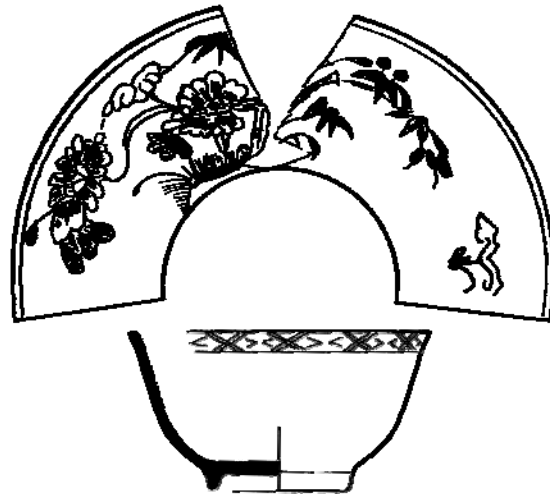

1. **ZU-ST 1288-20**
2. p-kop-1
3. 1750-1850
4. 7.3/3.8/3.5
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur blauw;
kapucijnergoed
- 5c. inw. bloemenstruik op rots
- 6a. standring
7. kop (& schotel)
8. China, Jingdezhen

ZU-ST 1288-20

1. **ZU-ST 1288-22**
2. p-kop-1
3. 1750-1850
4. 7.2/4.1/3.6
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur blauw
- 5c. inw. op spiegel losse
bloem in cirkel. Langs
rand kruisjesband. uitw.
bamboestruik; chrysanten
- 6a. standring
7. kop (& schotel)
8. China, Jingdezhen

ZU-ST 1288-22

1. **ZU-ST 1288-01**
2. p-bor-1
3. 1750-1850
4. 13.2/1.3/8.7
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur blauw
- 5c. inw. waterplas, vier eenden,
riet, maan(?)
- 6a. standring
7. schotel (& kop)
8. China, Jingdezhen

ZU-ST 1288-01

ZU-ST 1288-20
p-kop-1

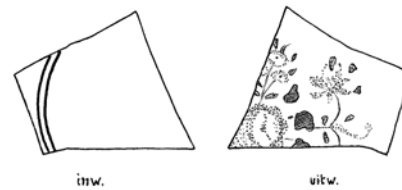
ZU-ST 1288-22
p-kop-1

ZU-ST 1288-01
p-bor-1

1. **ZU-ST 1287-10**
2. p-bor
3. 1750-1900
4. -/-/5.0
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur roze; boven-
glazuur bruin, roze, rood
- 5c. op spiegel: bloemenstruik
- 6a. standring
7. schotel (& kop)
8. China, Jingdezhen

ZU-ST 1287-10

1. **ZU-ST 1288-13**
2. p-bor-10
3. 1750-1850
4. 11.9/2.4/6.8
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur blauw.
- 5c. zwaan met kikker op
rots(?) aan vijver.
Langs rand kruisjesband
- 6a. standring
7. schotel (& kop)
8. China, Jingdezhen

ZU-ST 1288-13

ZU-ST 1287-10
p-bor

ZU-ST 1288-13
p-bor-10

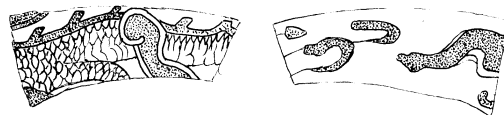

ZU-ST 1288-14 a

1. **ZU-ST 1288-14A**
2. p-bor-1
3. 1750-1850
4. 11.6/2.0/6.6
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. vlag en spiegel: bloem in dubbele cirkel; bloemstruik uit rots (2x). Vier hanen.
Onderzijde twee bloemtakken
- 6a. standring
- 6b
- 6c. merk: kruis + balken in vierkant
7. schotel (& kop)
8. China, Jingdezhen

1. **ZU-ST 1288-66**
2. p-bor
3. 1750-1850
4. 13.2/-/-
- 5a. porselein, kraakporselein
- 5b. veldspaatglazuur; onderglazuur
- 5c. vlag: draak bij rots onderzijde: idem(?)
- 6
7. schotel (& kop)
8. China, Jingdezhen

ZU-ST 1288-66

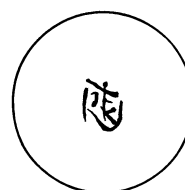

ZU-ST 1288-14A
p-bor-1

ZU-ST 1288-66
p-bor

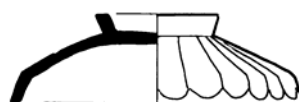

1. **ZU-ST 1288-84**
2. p-bor-1
3. 1750-1850
4. 16.2/3.0/9.8
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur blauw
- 5c. op spiegel: kersenvloesem
en Chinees karakter.
Op vlag: blauwe wolken.
Onderzijde: op vlag strepen en pijlen
- 6a. standring
- 6b.
- 6c. merk: Chinees karakter in
half-dubbele cirkel
7. schotel (& kop)
8. China, Jingdezhen

ZU-ST 1288 - 84

1. **ZU-ST 1288-07**
2. p-dek-6
3. 1750-1850
4. 8.0/2.4/3.2
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur blauw
- 5c. bloemen op 'parasol'
- 6
7. deksel
8. China, Jingdezhen

ZU-ST 1288 - 07

1. **ZU-ST 1288-15**
2. p-kom-8
3. 1750-1850
4. 6.2/2.4/2.9
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. uitw. rots met bloemenstruik; losse bloem
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kom
8. China, Jingdezhen

ZU-ST 1288 - 15

ZU-ST 1288-84
p-bor-1

ZU-ST 1288-07
p-dek-6

ZU-ST 1288-15
p-kom-8

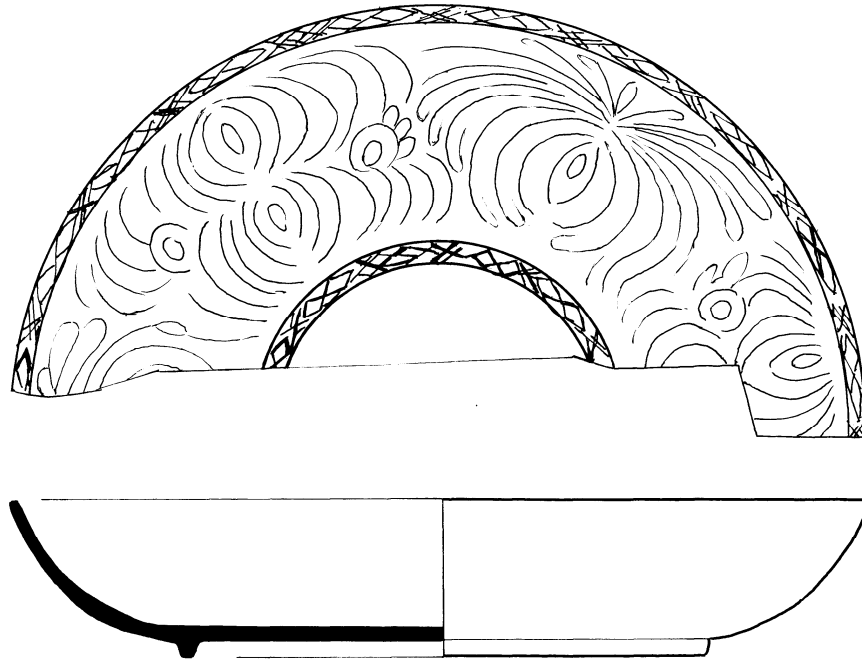

ZU-ST 1288-10

1. **ZU-ST 1288-10**
2. p-bor-8
3. 1750-1850
4. 23.0/2.9/12.7
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. spiegel: hekwerk, rotsen, chrysant, bamboe, 2 vogels
vlag: strooibloemen; kabelband
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. schotel (& kop)
8. China, Jingdezhen

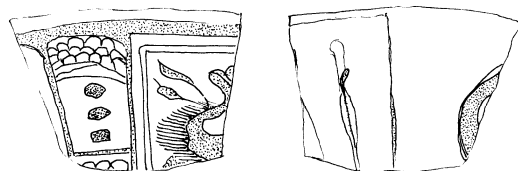
ZU-ST 1288-10
p-bor-8

ZU-ST 1288-11

1. **ZU-ST 1288-11**
2. p-bor-6
3. 1750-1850
4. 22.6/4.2/13.4
- 5a. porselein, Quang long
- 5b. veldspaatglazuur; onderglazuur blauw
- 5c. inw. tussen kabelbanden ingekrast reliëfdecor
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. (soep)bord
8. China, Jingdezhen

1. **ZU-ST 1288-65**
2. p-bor-4
3. 1750-1850
(objectdatering: 1600-1635)
4. 25.0/-/-
- 5a. porselein: kraakporselein
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur blauw
- 5c. vlag: afwisselend panelen met
bloemen en planten en smalle
vakken met stippen en serveerwerk.
Onderzijde: vakken met gestileerde paddenstoelen
- 6.
7. bord (fragment)
8. China, Jingdezhen

ZU-ST 1288-65

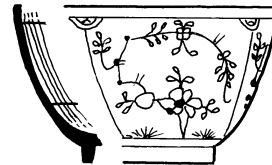
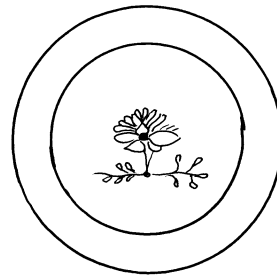
ZU-ST 1288-11
p-bor-6

ZU-ST 1288-65
p-bor-4

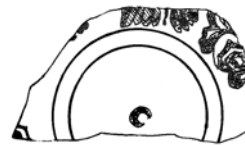
Europees porselein

1. **ZU-ST 1287-02**
2. ep-kop-1
3. 1760-1900 (1780-1800)
4. 7.0/4.2/3.5
- 5a. Europees porselein
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur blauw
- 5c. verticale lamellen;
"Strok"decor (Saksisch);
op spiegel bloemtakje
- 6a. standring
- 6b.
- 6c. merk: klaver
7. kop
8. Duitsland

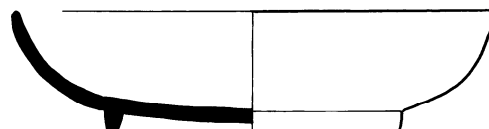
ZU-ST 1287-02

1. **ZU-ST 1288-70**
2. ep-kop
3. 1758-1850 (1758-1783)
4. -/-/4.0
- 5a. Europees porselein
- 5b. loodglazuur, drukdecor blauw
- 5c. bloemen, vlinders
- 6a. standring
- 6b.
- 6c. merk: blauwe C
7. kop (& schotel)
8. Engeland (Worcester Porcelain Factory)

ZU-ST 1288-70

1. **ZU-ST 1287-20**
2. ep-bor-1
3. 1760-1900
4. 12.8/3.2/7.8
- 5a. Europees porselein
- 5b. veldspaatglazuur
- 5c. geheel wit
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. schotel(?)
8. Europa

ZU-ST 1287-20

ZU-ST 1287-02
ep-kop-1

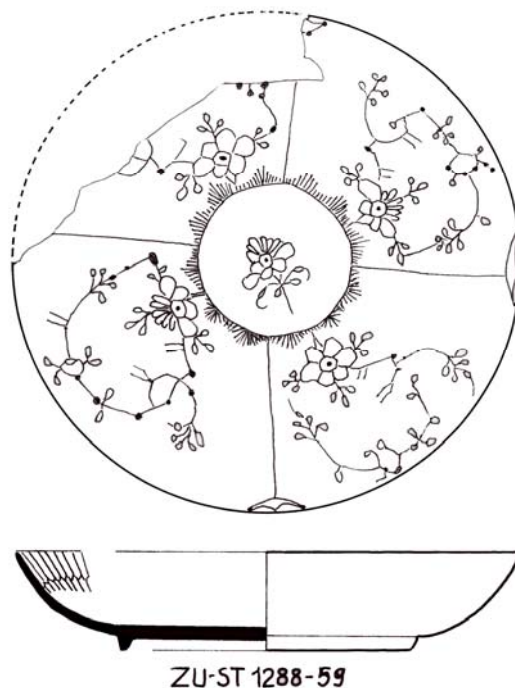
ZU-ST 1288-70
ep-kop

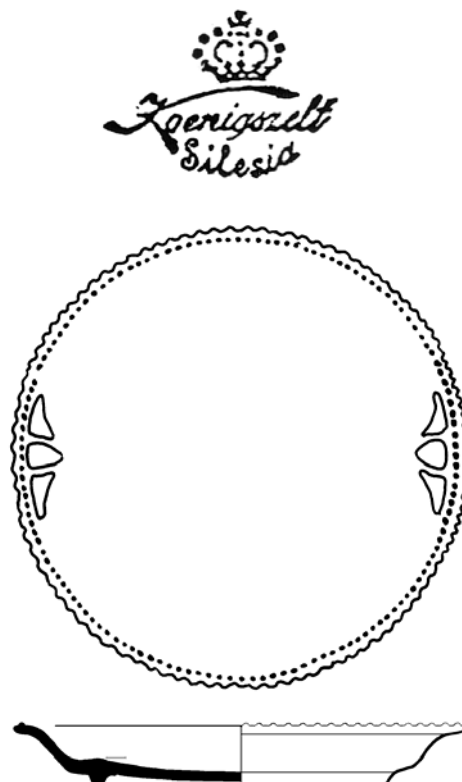
ZU-ST 1287-20
ep-bor-1

1. **ZU-ST 1288-59**
2. ep-bor-1
3. 1800-1850 (1800-1852)
4. 12.8/3.2/7.8
- 5a. Europees porselein
- 5b. veldspaatglazuur;
onderglazuur blauw,
in mal gevormd
- 5c. verticale lamellen;
"Strok"decor (Saksisch)
- 6a. standring
- 6b.
- 6c. merk: W, waarschijnlijk Wallenberg;
7. schotel (& kop)
8. Duitsland (imitatie Meissen)

1. **ZU-ST 1287-22**
2. ep-bor-6
3. 1885-1900
4. 23.9/3.1/14.8
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c. parelrand; 'handvatten' doorsteektechniek
- 6a. standring
- 6b.
- 6c. merk: Silesia
7. schaal
8. Silezië (Königszelt)

schaal 1:4

ZU-ST 1288-59
ep-bor-1

ZU-ST 1287-22
ep-bor-6

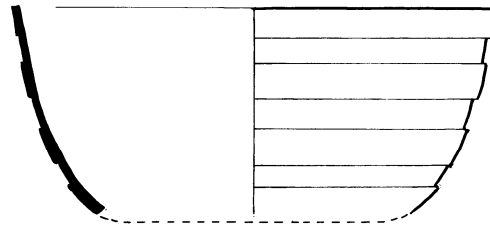

Industriële aardewerk

ZU-ST 1288-34

iw-blo-1

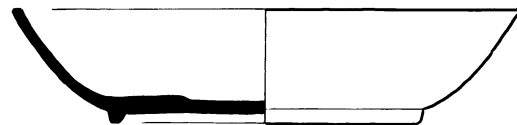
3. 1800-1850
4. 12.8/-/-
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c. uitw. persreli
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. bloempot
8. Europa

ZU-ST 1288-34

1. ZU-ST 1287-19

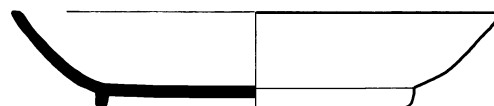
2. iw-bor-1
3. 1836-1900
4. 13.4/3.0/8.2
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. standring
- 6b.
- 6c. merk:
7. schotel
8. Maastricht; P.Regout

ZU-ST V1287-19

1. ZU-ST 1287-16 en 17

2. iw-bor-3
3. 1758-1900 (1758-1783)
4. 12.9/2.5/8.0
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur, drukdecor blauw
- 5c. bloemen, vlinders
- 6a. standring
- 6b.
- 6c. merk: blauwe C/halve maan
7. schotel (& kop)
8. Engeland (Worcester Porcelain Factory)

ZU-ST 1287-16/17

ZU-ST 1288-34
iw-blo-1

ZU-ST 1287-19
iw-bor-1

ZU-ST 1287-16 en -17
iw-bor-3

1. **ZU-ST 1288-55**
2. iw-bor-3
3. 1760-1850 (ca. 1800)
4. 12.5/3.5/7.8
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur, drukdecor blauw
- 5c. inw. gestyl. floraal motief
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. schotel (& kop)
8. Engeland(?)

ZU-ST 1288-55

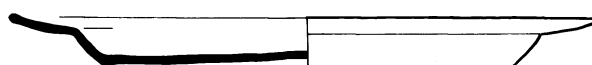
1. **ZU-ST 1287-18**
2. iw-bor-4
3. 1760-1900 (1800-1820)
4. 25.5/2.7/16.1
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. stand'ring'
- 6b.
- 6c. merk: SEWELL + sterretje
7. bord
8. Engeland (Tyneside)

ZU-ST V 1287-18

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1288-29**
2. iw-bor-4
3. 1760-1850
4. 31.5/2.5/22
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Engeland

ZU-ST 1288-29

schaal 1:4

ZU-ST 1288-55
iw-bor-3

ZU-ST 1287-18
iw-bor-4

ZU-ST 1288-29
iw-bor-4

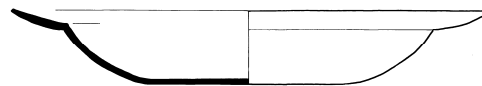
1. **ZU-ST 1288-30**
2. iw-bor-4
3. 1760-1850
4. 24.5/2.2/14.5
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Engeland

ZU-ST 1288-30

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1288-32**
2. iw-bor-5
3. 1760-1850
4. 25/3.7/10.1
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Engeland

ZU-ST 1288-32

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1287-24**
2. iw-bor-5
3. 1760-1900
4. 24/3.5/14
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Engeland

ZU-ST 1287-24

schaal 1:4

ZU-ST 1288-30
iw-bor-4

ZU-ST 1288-32
iw-bor-5

ZU-ST 1287-24
iw-bor-5

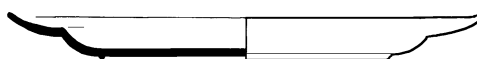
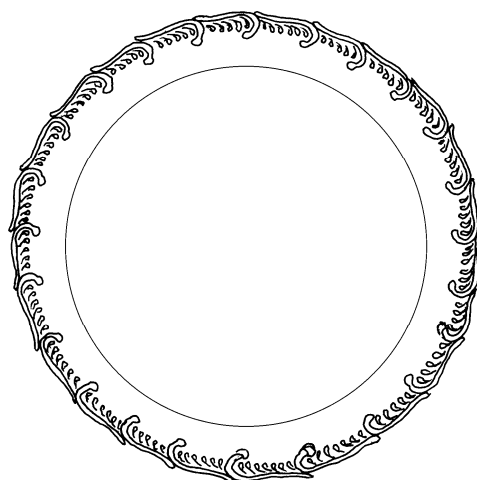
1. **ZU-ST 1288-28**
2. iw-bor-6
3. 1760-1850
4. 24.5/2.4/15
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Engeland

ZU-ST 1288-28

schaal 1:4

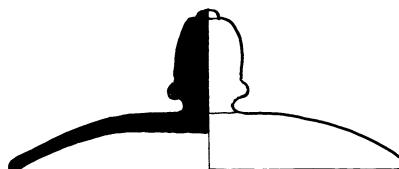
1. **ZU-ST 1287-23**
2. iw-bor-6
3. 1765-1900 (1765-1780)
4. 25.2/2.0/15.2
- 5a. creamware
- 5b. loodglazuur
- 5c. persreliëf; featheredge
- 6a. standring
- 6b.
- 6c..
7. bord
8. Engeland

ZU-ST 1287-23

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1288-75**
2. iw-dek-12
3. 1800-1850
4. 10.6/4.4/-
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c. geheel wit
- 6a.
- 6b. knop
- 6c.
7. deksel
- 8.

ZU-ST 1288-75

ZU-ST 1288-28
iw-bor-6

ZU-ST 1287-23
iw-bor-6

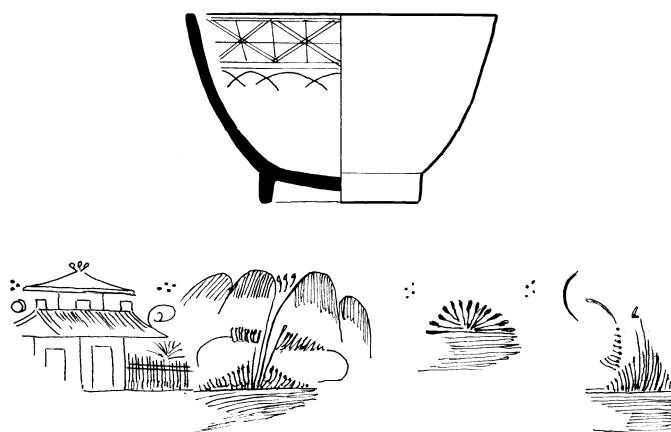

ZU-ST 1288-75
iw-dek-12

1. **ZU-ST 1287-14 en 1288-56**

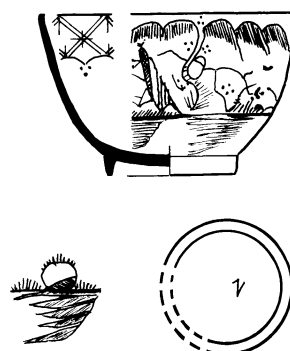
2. iw-kop-1
3. 1750-1850 (1765-1780)
4. 8.0/5.0/4.2
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur, onderglazuur
handbeschilderd, blauw
- 5c. Chinese tuin met pagode
inw. brede kruisjesband
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop (& schotel)
8. Engeland

ZU-ST 1287-14 en 1288-56

1. **ZU-ST 1287/88-71**

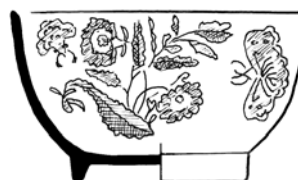
2. iw-kop-1
3. 1760-1850 (1765-1780)
4. 6.9/4.3/3.4
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur, onderglazuur,
handbeschilderd, blauw
- 5c. Chinese tuin, inw. brede kruisjesband
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop (& schotel)
8. Engeland

ZU-ST 1287/1288-71

1. **ZU-ST 1288-25a**

2. iw-kop-1
3. 1760-1850
4. 8.0/4.5/4.5
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur, drukdecor
blauw, inw. dubb. filet
- 5c. bloemen, vlinders
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop (& schotel)
8. Engeland (waarschijnlijk Worschester)

ZU-ST 1288-25a

ZU-ST 1287-14/1288-56
iw-kop-1

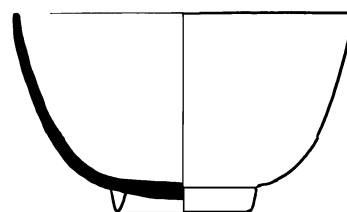
ZU-ST 1287/88-71
iw-kop-1

ZU-ST 1288-25a
iw-kop-1

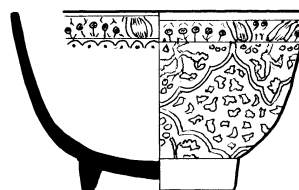

1. **ZU-ST 1288-31**
2. iw-kop-1
3. 1760-1850 (1760-1800)
4. 9.1/5.3/3.8
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c. geheel wit
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop
8. Engeland

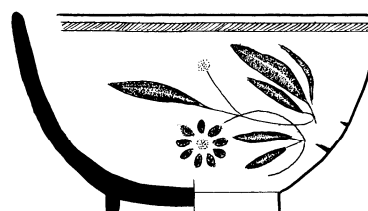
ZU-ST 1288-31

1. **ZU-ST 1288-57**
2. iw-kop-1
3. 1760-1850 (ca. 1800)
4. 7.8/4.8/4.0
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur, drukdecor blauw
- 5c. uitw. gestyl. floraal motief, inw. als band
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop (& schotel)
8. Engeland(?)

ZU-ST 1288-57

1. **ZU-ST 1287-31**
2. iw-kop-1
3. 1760-1900 (1760-1800)
4. 9.7/5.3/4.5
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur; handbeschilderd
onderglazuur blauw;
bovenglazuur rood
- 5c. takjes met bloemen
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop
8. Europa

ZU-ST 1287-31

ZU-ST 1288-31
iw-kop-1

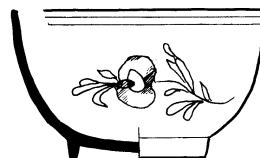
ZU-ST 1288-57
iw-kop-1

ZU-ST 1287-31
iw-kop-1

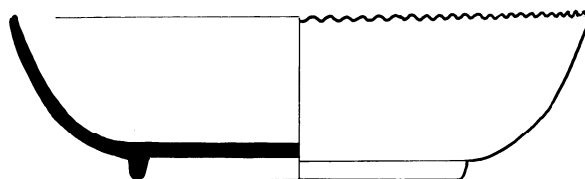

1. **ZU-ST 1288-77**
2. iw-kop-1
3. 1760-1850 (ca. 1800)
4. 6.7/3.9/3.6
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur, handbeschilderd in lichtgroen, blauw en rood?
- 5c. bloemtakjes
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop
8. Europa

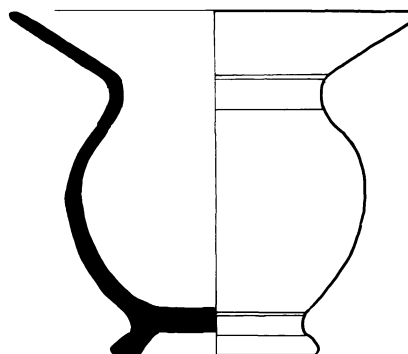
ZU-ST 1288-77

1. **ZU-ST 1288-35**
2. iw-kom-3
3. 1760-1850 (1800-1825)
4. 15.5/4.1/88
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c. parelrand
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kom
8. Engeland(?)

ZU-ST 1288-35

1. **ZU-ST 1288-41**
2. iw-kwi-1
3. 1760-1850
4. 11.3/9.0/5.5
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kwispedoor
8. Engeland(?)

ZU-ST-1288-41

ZU-ST 1288-77
iw-kop-1

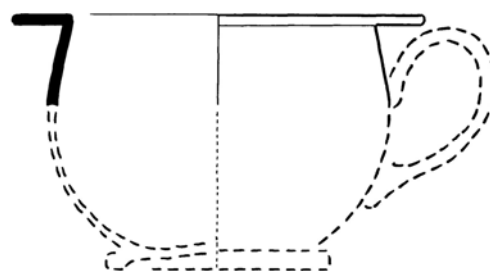
ZU-ST 1288-35
iw-kom-3

ZU-ST 1288-41
iw-kwi-1

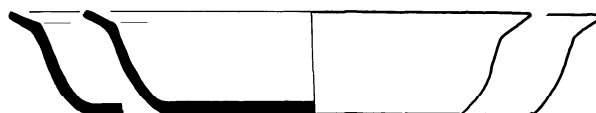
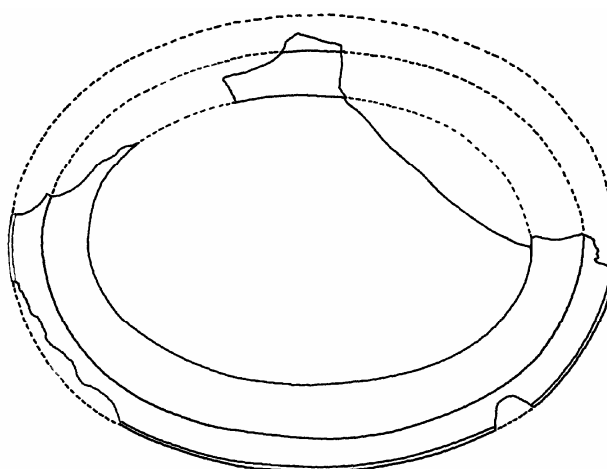
1. **ZU-ST 1287-29**
2. iw-pis
3. 1800-1900
4. 22.0/-/-
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c. geheel wit
- 6b.
- 6a.
- 6c.
7. pispot
- 8.

ZU-ST V1287-29

schaal 1:4

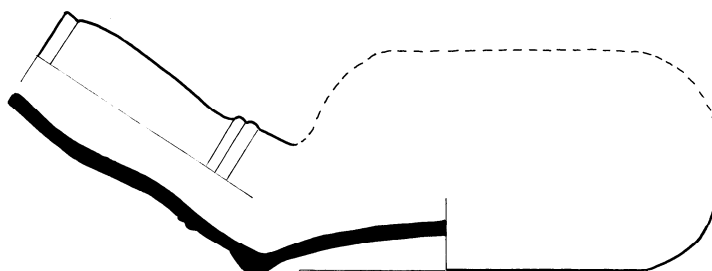
1. **ZU-ST 1288-36**
2. iw-sch-1
3. 1760-1850
4. 32.0/24.0//5.2//16.0/24.0
- 5a. creamware
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a.
- 6b.
- 6c.
7. schaal (ovaal)
8. Engeland?

ZU-ST 1288-36

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1287-27/28**
2. iw-uri-
3. 1800-1900
4. 39.0/14.0/22.0
- 5a. industrieel witgoed
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. urinaal
8. Nederland(?)

ZU-ST V1287-27/28

schaal 1:4

ZU-ST 1287-29
iw-pis

ZU-ST 1288-36
iw-sch-1

ZU-ST 1287-27/28
iw-uri-

4.2 Glaswerk uit vondstlagen 1287 en 1288

Het aangetroffen glaswerk bestaat overwegend uit drinkglazen: kelkglazen en bekers. Hiernaast komt schenk- en bewaarglaswerk voor, zoals een kan of karaf, flessen (voor wijn, toiletwater en medicijnen), vazen (voor bloembollen) en glaswerk niet vallend onder een van de hiervoor genoemde categorieën zoals lampenglazen, venster- en spiegelglas, een geslepen dekseltje, een glaszegel, een knoop en een fragment vermoedelijk van een urinaal. De datering van het glaswerk ligt tussen ca. 1750 en ca. 1825.

Buiten beschouwing blijven fragmenten van enkele ‘verdwaalde’ objecten uit de 15de tot 17de eeuw:

een fragment van een ribbelbeker (maigelein(?): 1288-26; *gl-mai-1* of *gl-bek-2* ?) en enkele decoratieve elementen aan de stam van een vleugelglas: 1288-58; *gl-ke1-18*.

KELKGLAZEN

Onderscheid wordt gemaakt tussen kelkglazen op stam en kelkglazen zonder stam; deze laatste zijn drinkglazen waarvan de kelk direct op de voet is geplaatst.

Kelkglazen op stam

De stam kan op verschillende wijze zijn gemaakt:

- a) “uit de kelk getrokken”, d.w.z.: het drinkglas is tweedelig, opgebouwd uit twee ‘postjes’ glas, namelijk één voor de kelk met dikke bodem waaruit de stam wordt getrokken en een tweede voor de daaraan vast te maken voet;
- b) de stam is, evenals de kelk en de voet, apart gevormd. De drie delen zijn later aan elkaar gezet. Onder b) vallen kelkglazen die naar de vorm gelijk zijn aan a) en die daarom in het Deventer Systeem een zelfde codering krijgen, hoewel ze anders zijn opgebouwd.

a) als voorbeeld dient 1288-02a (codering *gl-ke1-2*; zie tekening); een populair wijnglas uit de tweede helft van de 18de eeuw (en doorlopend in de 19de eeuw), robuust uitgevoerd, met luchtbel (“traan”) in de stam. Gladde voet. De glasmassa bevat waarschijnlijk lood, beoordeeld op geschat gewicht (bepaling van S.G. of chemische analyse is niet verricht) en uiterlijk: in deze context zeer geringe aantasting. De ontstaansregio kan de Zuidelijke Nederlanden zijn, maar ook Engeland komt in aanmerking.

In totaal zijn 11 exemplaren geteld waarvan 8 ‘loodhoudend’: (1288-02a;-15;-27a;-27b;-27c;-27e;-27m en -60), en 3 niet-loodhoudend, dus lichter van gewicht en sterk aangetast: (1288-02b;-27f;-60).

b) twee zogenaamde ‘slingerglazen’ (1288-27h (zie tekening) en 1288-27k2) in de mode (= looptijd-datering) tussen ca. 1745 en ca. 1775, zijn als *gl-ke1-23* te coderen. Het zijn driedelige kelkglazen met een stam waarin een geslingerde band van wit email is aangebracht (zie tekening 1288-27h) die zoals bij alle 18de-eeuwse slingerglazen van links beneden naar rechts boven verloopt [in de 19de eeuw loopt de slinger soms andersom: van rechts beneden naar links boven].

Naast de 13 onder a) en b) genoemde kelkglazen die gecodeerd zijn als *gl-ke1-2*, zijn nog 9 driedelige kelkglazen op stam geborgen waaronder twee fragmenten die wegens onvoldoende materiaal niet te coderen waren. De 7 wel te coderen fragmenten moeten als volgt worden ondergebracht:

1288-03, een eenvoudig borrelglaasje op massieve balusterstam (zie tekening);

voorlopige codering *gl-kel-2001*; looptijddatering 1700-1825;
 1288-12, een wijnglas met biconische knopen in de stam (zie tekening); codering *gl-kel-26*; looptijddatering 1800-1900;
 1288-27g, een schijnbaar tweedelig wijnglas maar uit drie delen opgebouwd (zie tekening). Codering *gl-kel-23*; looptijddatering 1750-1850;
 1288-27i, een wijnglasfragment op een licht-getorste zeskantige, z.g. “Silezische” stam (zie tekening; codering *gl-kel-3*), looptijddatering 1715-1765. Een fragment van een soortgelijk wijnglas is 1288-14;
 1288-27k is een populair ‘Hollands’ borrelglas op massieve stam (zie tekening). De codering is *gl-kel-1*; de looptijddatering is 1700-1825. Ook is een tweede exemplaar geborgen, 1288-27l(letter L).

Van het drinkglas 1288-34f (een loodglazen (?) kelk met 14 (?) pseudo facetten en een aanzet van een stam (?), zie tekening)^{*} ontbreekt teveel om een codering toe te kennen. De datering ligt rond 1800.

Al met al zijn fragmenten van 22 kelkglazen op stam geborgen.

Kelkglazen kunnen in grootte variëren, afhankelijk van de drank die erin wordt geschonken: wijn of gedistilleerd. De glazen 1288-03 en -27k (beide afgebeeld) en 1288-27l(letter L) (niet afgebeeld) zijn typische brandewijn/jeneverglazen; de andere kelkglazen zijn voor zover te beoordelen, voor wijn bestemd geweest.

Kelkglazen zonder stam

Deze kelkglazen waren bestemd voor de consumptie van gedistilleerd: overwegend brandewijn en jenever. Dit type glas: een kelk op een zware voet wordt ook wel “firing glass” genoemd, naar het roffelende geluid dat optreedt bij het ‘timmeren’ met het glas op een houten tafel. Dit als teken van instemming met de feestredenaar.

‘Firing glasses’ komen voor van ca. 1750 tot heden. Ze werden in verscheidene landen gemaakt maar zijn bij ons vooral afkomstig uit Engeland en Duitsland. Ze werden (en worden) ook nu nog aan boord van schepen gebruikt omdat ze ook bij zware zeegang niet gemakkelijk omvallen of van tafel glijden.

Als versiering zien we bij sommige glazen een ‘traan’ in de kelkbodem; drie borrelglazen hebben geen, en drie hebben wel een luchtbel in de bodem. De tekeningen 1288-10a en 1288-10b (blz.9) tonen de beide varianten. Beide worden in het Deventer Systeem gecodeerd als *gl-kel-21*.

Het exemplaar 1288-10a laat zien hoe deze kelkglazen zijn opgebouwd: de voet is uit een dikke glasslang gevormd. Bij dit exemplaar is bij het maken van de voet een luchtbelletje tussen kelkbodem en voetplaat gevangen³⁷.

BEKERS

Naar de vorm kunnen wij de terug gevonden bekers indelen in: a) (omgekeerd) conische bekers (16 exemplaren); b) getailleerd-conische bekers (12 exemplaren); c) cilindrische bekers (1 exemplaar) en d) tussenvormen: licht concaaf met uitbuigende lip (4 exemplaren). a) de zuiver (omgekeerd) conische bekers (codering *gl-bek-6*) zijn vertegenwoordigd door de tekeningen (blz.10) van de gladde beker 1288-39a; van de in reliëf geblazen en met het

^{*} naast inventarislijst, blz. 6

³⁷ Henkes 1994, cat.nr. 63.9

rad gegraveerde beker 1288-34a en van de in een bijzondere reliëfvorm geblazen beker 1288-31a.

De looptijddatering is ca. 1700 tot ca. 1825.

12 gladde bekens zonder versiering (afgezien van beker 1288-39a (zie tekening), ook 1288-09a; -09b; -09c; -09d; -31b; -35b; -38; -39b; -39c; -46a; -46b) horen in ons materiaal tot de eenvoudige bekens van slechte kwaliteit: niet geheel kleurloos, soms zelfs met een forse groene zweem. Geschikt voor de herberg, of in de keuken maar niet op de tafel van de gegoede burger. Dergelijke bekens zijn in de hele 18de eeuw en in de 19de eeuw in gebruik gebleven.

In reliëf geblazen conische bekens versierd met radgraving zoals beker 1288-34a (zie tekening) toont, zijn zeldzamer; toch vinden we deze bekens, afhankelijk van de kwaliteit van de decoratie, in verschillende sociale milieus terug. De kwaliteit van de graving van de beker 1288-34a is redelijk, maar zeker niet bijzonder fraai. Het motief van de graving komen we in de gehele periode van het gebruik van de beerput tegen. Deze beker met in de vorm geblazen palmetten dateert uit de tweede helft van de 18de eeuw. Er zijn verder geen andere exemplaren gevonden. Een los randfragment van een conische beker (1287A-01) toont een eenvoudige radgraving met visblaas-motief.

De in reliëf geblazen beker 1288-31a (zie tekening) is zeker bijzonder. Naast deze archeologisch complete beker is ook een fragment van een identieke beker, maar veel minder aangetast, tevoorschijn gekomen. Het is onduidelijk waar deze bekens ontstaan zijn: Bohemen? of Frankrijk, met name Orléans? Tegen Bohemen pleit dat mij geen enkele Boheemse beker bekend is met een dergelijk in een mal ontstaan reliëf³⁸. Wel komt een min of meer vergelijkbare decoratie voor op bekens die in de 18de eeuw in Luik zijn geblazen. Ook komt een vergelijking in aanmerking met rond 1700 geblazen bekens die in Orléans zijn ontstaan³⁹. Chemische analyse van onze beker is uitgevoerd en vergeleken enerzijds met een met zekerheid aan Orléans toe te schrijven in reliëf geblazen beker en anderzijds met gegevens afkomstig van analyse van verscheidene, gladwandige krijtglasbekens uit Bohemen (zoals de 12 hierboven genoemde exemplaren). De resultaten laten geen opvallende verschillen in samenstelling zien. Een uitgebreide vergelijkende analyse van deze verschillende bekens zal elders worden gepubliceerd.

b) 12 gedetailleerde conische bekens (pseudo-voetbekens) worden in de tweede helft van de 18de eeuw gedateerd. In het Deventer Systeem is de codering *gl-bek-23*. De tekeningen 1288-04; -05 + -34c; -06; -34e en -40f (blz.11 + 12) laten voorbeelden zien. Beker 1288-34e toont een decoratie in radgraving met florale en geometrische motieven (waaronder het vaak voorkomende visblaasmotief). Beker 1288-04 is glad, evenals de bekens 1288-40a t/m 40f.

De bekens die door tekeningen 1288-05+34c en 1288-06 worden vertegenwoordigd zijn in een mal met facetten door ribben gescheiden geblazen, bij beker 1288-06 zijn deze ribben zo sterk uitgesproken dat van 'steunberen' sprake lijkt. Dit komt vooral tot uiting in het grondvlak dat bij beker 1288-05+34c rond is met slechts een lichte ribbeling. Beide bekens tonen een vlak geslepen bodem met een deels weggeslepen pontilmerk. Ze zijn te dateren tegen het einde van de 18de eeuw.

³⁸ Bartels 1999,942 vermeldt onder cat.nr.13 een beker versierd met ovalen en sterren, maar het betreft een geslepen decoratie. Deze beker wordt als Boheems beschreven

³⁹ een fragmentaire beker van glasmaester Bernard Perrot is aanwezig in het museum Boijmans Van Beuningen, inv.nr. F 10.329. Deze beker is gepubliceerd in *Vormen uit Vuur* 2000/3,172,7-16

Beker 1288-40f (zie tekening) is een gladwandige mini-beker; slordig gemaakt met een onvoldoend weggeslepen pontilmerk waardoor het bekertje niet vlak kan staan. Het is alleen geschikt voor een herberg of in de keuken, gezien ook de groene zweem van de glasmassa die van slechte kwaliteit is.

c) Zuiver cilindrische bekens zijn in dit materiaal zeldzaam: slechts één exemplaar is geborgen. Van deze licht blauw-groene beker 1288-57 (zie tekening) ontbreekt de bodem. De Deventer Systeem-codering is *gl-bek-25*. De datering ligt vermoedelijk rond 1800.

d) 4 bekens bezitten een vorm tussen a) en c): ze zijn niet zuiver conisch, noch cilindrisch, meer licht-trompetvormig. De tekeningen van de bekens 1288-35a + -34d en -41 (blz.13) tonen dit. De codering is *gl-bek-58*. Beide bekens zijn in een mal met facetten dan wel met verticale ribbels geblazen. De ribben van 1288-41 zijn nauwelijks zichtbaar; net voelbaar en verdwijnen ± 6mm van de rand en bodem. Deze bekervorm was in de tweede helft van de 18de eeuw populair⁴⁰. Fragmenten van nog twee bekens met codering *gl-bek-58* zijn geborgen.

FLESSEN

Verscheidene typen flessen zijn geborgen, variërend van flessen voor wijn, toiletwater, medicamenten dan wel voor ingrediënten gebruikt in huishouding of werkplaats.

Slechts één wijnfles is archeologisch compleet geborgen: 1288-18 + 1287A-01 (zie tekening). De datering valt buiten de 'officiële' gebruiksduur van de beerput: 1850-1900. De fles is vermoedelijk in Nederland machinaal geblazen. Omdat dit een flestype is dat nog niet is vastgelegd in het huidige Deventer Systeem, is de (voorlopige) codering *gl-fle-2001*. Fragmenten van vier 18de-eeuwse flessen zijn geborgen uit laag 1287A waaronder o.m. een cilindrische fles (codering *gl-fle-55*; datering 1775-1800) en een fles van het type- 'paardenhoef' (codering *gl-fle-25*; datering 1725-1800). Twee andere exemplaren konden niet worden benoemd.

Onder de in totaal 20 apotheker/medicijnflessen komen verschillende vormen voor. Een dun geblazen, bolvormig flesje met lange hals, een min of meer tijdloos model, looptijddatering 1600 - 1800 (zie tekening 1288-43b+c; codering *gl-fle-9*) naast een klein flesje (tekening 1288-37); codering *gl-fle-14*) dat een ingeslepen stop kan hebben gehad (hoewel een matslijping aan de binnenkant van de hals niet is waar te nemen). Fragmenten van een dunwandige, achtkantige fles, gemeenlijk gedateerd in 17de eeuw met uitloop in de 18de eeuw (1288-42a; codering *gl-fle-4*); een cilindrisch flesje: 1288-42b, codering *gl-fle-11* en slanke flessen waaronder exemplaren van het 'eau de Cologne'-type (1288-20a tot -20e en 1288-45a tot -45d; codering *gl-fle-3*). Fragmenten van 5 exemplaren van verschillende typen zijn te coderen als *gl-fle-9*; 4 exemplaren als *gl-fle-11*.

Drie flesjes of flacons voor toiletwater en parfum zijn geborgen. De dunwandige, vormgeblazen sierflacon van mangaankleurig glas (1288-32/47; zie tekening, codering *gl-fle-57*), is versierd met verticale ribbels en past in de 18de eeuw⁴¹. Hetzelfde type, wat kleiner en wat platter was populair voor gebruik buitenshuis, gevuld met brandewijn of jenever.

⁴⁰ zie Henkes 1994, cat.nrs. 61.2 en 61.3

⁴¹ zie Henkes 1994,291, cat.nr. 59.23

Het geslepen flaconnetje 1288-19 uit de periode rond 1800 (zie tekening; met codering van een nieuw, nog niet vastgelegd type: *gl-fle-2002*) diende voor parfum. Het is vermoedelijk afgesloten geweest met een ingeslepen stop. De stop is niet teruggevonden. Een bodemfragment van een blauwglazen flesje (1288-44) is te onvolledig om er een codering of een datering aan toe te kennen.

De schenkfles of karaf met oor 1288-36a (zie tekening)* mist een groot deel van de buik. Het is vermoedelijk een 18de-eeuwse sierfles op tafel geweest.

Twee bijzondere vazen (1288-17a en 1288-17b; zie tekeningen) zijn bestemd geweest voor bloembollen. De codering is voorlopig *gl-vaa-2001*. De tekeningen doen overigens aan de objecten niet voldoende recht; doordat ze vrij geblazen zijn is de vorm niet zo glad en stijf als de tekeningen suggereren⁴². [*Vaas 1288-17b verdient het om opstelbaar gemaakt te worden*].

ANDERE OBJECTEN VAN GLAS

Een inschietend dekseltje met knop in geledingen (1288-28a; zie tekening; met als voorlopige codering *gl-dek-2001*) toont facettenslijping van deksel en knop. Hoe de fles(?) waarbij de stop heeft gehoord er uit heeft gezien is niet duidelijk. Het fraaie slijpsel wijst op een object dat met zorg is behandeld. 1288-28b is een losse gladde balustervormige knop van een deksel.

Het glaszegel 1288-01, codering *gl-zeg-1* ?, (een tekening van een fles met dit zegel is bij het losse zegel verpakt), is afkomstig van een 'Constantia'-wijnfles⁴³, een 'langhals'-fles die niet is teruggevonden. De datering ligt tussen 1775 en 1825.

Fragmenten van drie lampeglazen (codering *gl-lam-1*; datering 1800-1900?) zijn geborgen. 1288-33 is een redelijk groot fragment.

Ook een opaak-witte glazen knoop (1287A-03) waaraan het draadoog ontbreekt kwam aan het licht, evenals een komvormig dun geblazen kleurloos fragment (1287A-04), dat mogelijk een deel van de buik van een urinaal vormt.

Tenslotte rest het vlakglas: spiegelglasfragmenten (1288-50; -53 en 1287A-02) en vensterglasfragmenten (1288-59).

Een ongebruikt randfragment van een zeer grote glasschijf (1288-49) met een diameter van ca. 110 cm! is zeker het vermelden waard. Dit is wel de limiet waartoe de maker van een 'uitgeslingerde' glasschijf gezien het gewicht van blaaspijp en glas fysiek in staat was⁴⁴. Het lijkt de moeite waard archiefonderzoek te verrichten om na te gaan of in de tweede helft van de 18de eeuw op dit adres een glazenmaker heeft gewoond.

* naast inventarislijst blz. 6

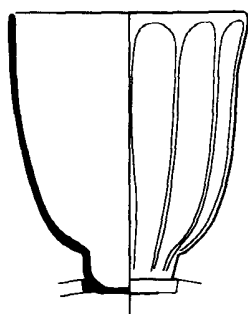
⁴² Henkes 1994, cat.nrs. 67.28 en 67.29

⁴³ Henkes 1994, 293; zegel 1.02

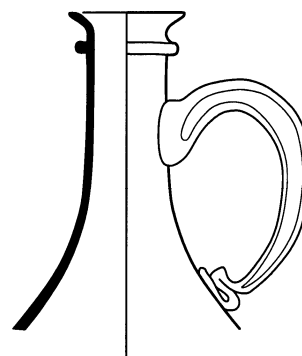
⁴⁴ Henkes 1994, 350

INVENTARISLIJST GLASWERK ZU-ST 1288

	N
gl-bek-6	15
gl-bek-18	1
gl-bek-23	11
gl-bek-	2
gl-bek 80	3
gl-bek	1
gl-bek-25b	1
gl-dek-11	1
gl-fle-3	9
gl-fle-4	1
gl-fle-5	1
gl-fle-9	6
gl-fle-11	5
gl-fle-14	1
gl-fle-25	1
gl-fle-55	1
gl-fle-92	1
gl-fle-93	1
gl-fle	3
gl-ke1-1	2
gl-ke1-2	13
gl-ke1-3	1
gl-ke1-6	1
gl-ke1-21	6
gl-ke1-23	13
gl-ke1-26	1
gl-ke1-75	1
gl-ke1	3
gl-lam-1	2
gl-vaa-5	2
totaal	110

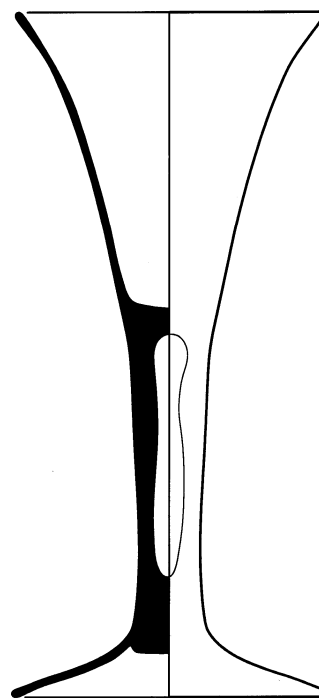
ZU-ST 1288-36a

ZU-ST 1288-36a

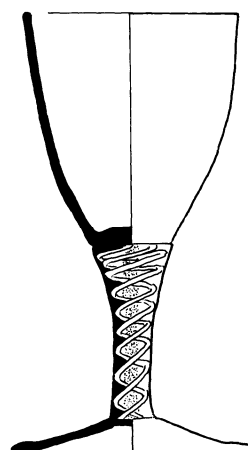
Catalogus glaswerk

1. **ZU-ST 1288-02a**
2. gl-kel-2
3. 1750-1825
4. 8.1/18.2/8.4
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. luchtbel
- 6a. voet; pontilmerk
- 6b.
- 6c.
7. kelkglas
8. Nederlanden
of Engeland?
9. Kottman 1991, 151 nr. 336

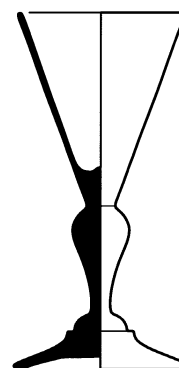
ZU-ST 1288-02a

1. **ZU-ST 1288-27h**
2. gl-kel-23
3. 1750-1825
4. 5.0/11.7/6.3
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. 2 witte spiralen in stam
- 6a. voet; pontilmerk
- 6b.
- 6c.
7. kelkglas
8. Nederlanden?
- 9.

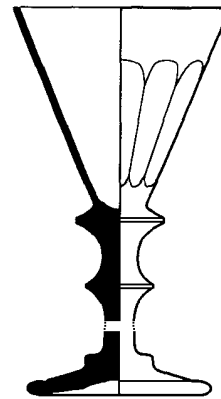
ZU-ST 1288-27h

1. **ZU-ST 1288-03**
2. gl-kel-75
3. 1750-1825
4. 4.4/9.4/4.4
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c.
- 6a. voet; pontilmerk
- 6b.
- 6c. balusterstam; vlakke
voetrand
7. kelkglas
- 8.

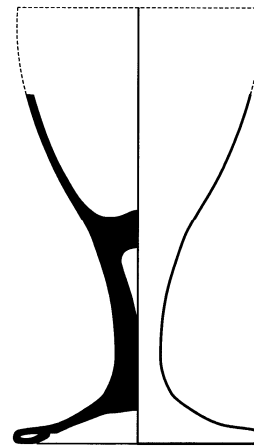
ZU-ST 1288-03

- 9.
1. **ZU-ST 1288-12**
2. gl-kel-26
3. 1750-1825
4. 5.8/-/5.0
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. tien facetten
- 6a. voet; weggeslepen pontilmerk
- 6b.
- 6c. geslepen; stam met knopen
7. kelkglas
8. Nederlanden?
- 9.

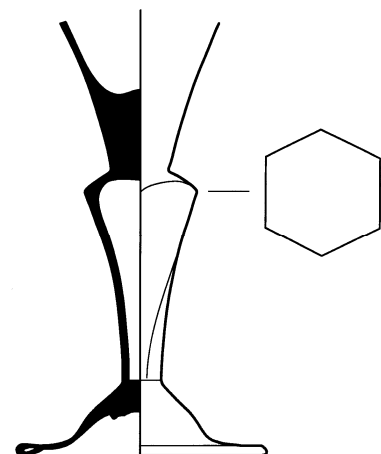
ZU-ST 1288-12

1. **ZU-ST 1288-27g**
2. gl-kel-23
3. 1750-1825
4. -/-/6.7
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. luchtbel
- 6a. voet; pontilmerk
- 6b.
- 6c. omgeslagen voetrand
7. kelkglas
- 8.
- 9.

ZU-ST 1288-27g

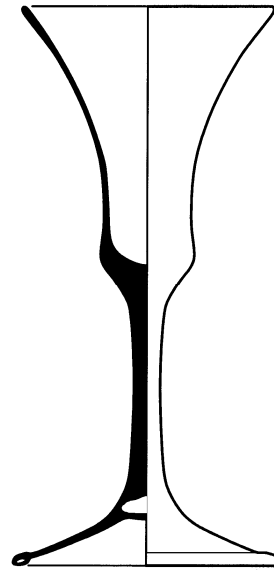
1. **ZU-ST 1288-27i**
2. gl-kel-6
3. 1750-1825
4. -/-/6.8
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. luchtbel
- 6a. voet; pontilmerk
- 6b.
- 6c. vormgeblazen; zeszijdige stam; omgeslagen voetrand
7. kelkglas
- 8.

ZU-ST 1288-27i

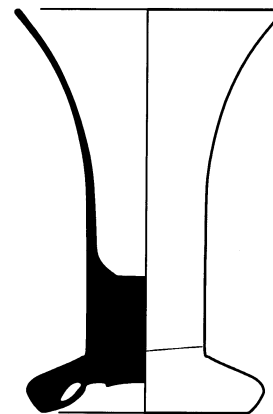
9.

1. **ZU-ST 1288-27k**
2. gl-kel-1
3. 1750-1825
4. 6.9/14.8/7.2
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. luchtbel
- 6a. voet; pontilmerk
- 6b.
- 6c. omgeslagen voetrand
7. kelkglas
8. Nederlanden?
- 9.

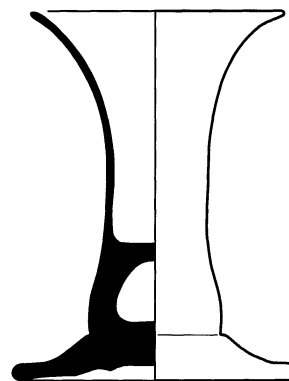
ZU-ST 1288-27k

1. **ZU-ST 1288-10a**
2. gl-kel-21
3. 1750-1825
4. 7.1/10.6/6.3
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c.
- 6a. voet; pontilmerk
- 6b.
- 6c.
7. kelkglas
- 8.
- 9.

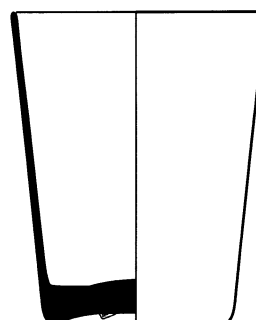
ZU-ST 1288-10a

1. **ZU-ST 1288-10b**
2. gl-kel-21
3. 1750-1825
4. 6.8/9.7/7.6
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. luchtbel
- 6a. voet; pontilmerk
- 6b.
- 6c.
7. kelkglas
- 8.
- 9.

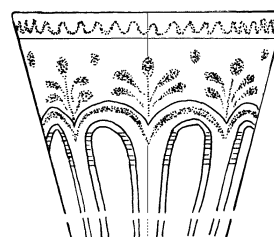
ZU-ST 1288-10b

1. **ZU-ST 1288-39a**
2. gl-bek-6
3. 1750-1825
4. 6.7/8.1/5.0
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c.
- 6a. hol standvlak;
pontilmerk niet weggeslepen
- 6b.
- 6c. vormgeblazen
7. beker
8. Bohemen?
- 9.

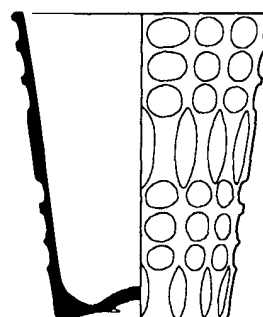
ZU-ST 1288-39a

1. **ZU-ST 1288-34a**
2. gl-bek-6b
3. 1750-1825
4. 7.0/-/-
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. radgravure
- 6a.
- 6b.
- 6c. vormgeblazen; reliëf
7. beker
8. Bohemen
9. Baart et al 1986, 112, afb.19

ZU-ST 1288-34a

1. **ZU-ST 1288-31a**
2. gl-bek-6b
3. 1750-1825
4. 7.0/8.1/4.3
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. motief (zie tekening)
- 6a. standvlak;
weggeslepen pontilmerk.
- 6b.
- 6c. vormgeblazen
7. beker
8. Bohemen? Luik?
- 9.

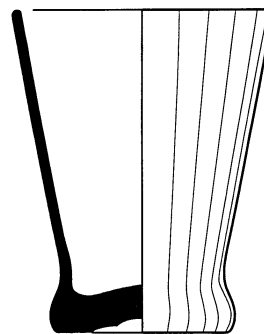
ZU-ST 1288-31a

1. **ZU-ST 1288-04**
2. gl-bek-23
3. 1750-1825
4. 7.4/8.5/5.4
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c.
- 6a. standvlak; pontilmerk
7. beker
8. Bohemen of Duitsland
- 9.

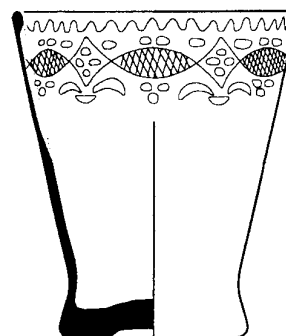
ZU-ST 1288-04

1. **ZU-ST 1288-05 + -34c**
2. gl-bek-80
3. 1750-1825
4. 7.0/8.5/4.7
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. 18 vlakken
- 6a. standvlak;
pontilmerk deels weggeslepen
- 6b.
- 6c. vormgeblazen
7. beker
8. Bohemen of Duitsland
- 9.

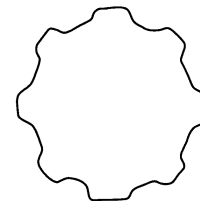
ZU-ST 1288-05 +-34c

1. **ZU-ST 1288-34e**
2. gl-bek-23
3. 1750-1825
4. 7.9/9.2/5.3
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. radgravure
- 6a. standvlak; pontilmerk deels weggeslepen
- 6b.
- 6c. vormgeblazen
7. beker
8. Bohemen
- 9.

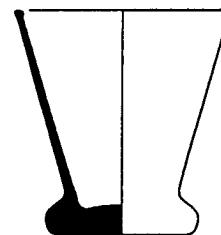
ZU-ST 1288-34e

1. **ZU-ST 1288-06**
2. gl-bek-80
3. 1750-1825
4. -/-/5.0
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. acht ribben
- 6a. standvlak;
pontilmerk deels weggeslepen
- 6b.
- 6c. vormgeblazen
7. beker
8. Bohemen of Duitsland
- 9.

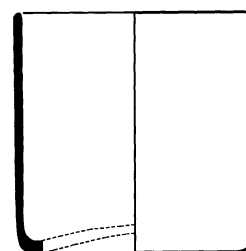
ZU-ST 1288-06

1. **ZU-ST 1288-40f**
2. gl-bek-23
3. 1750-1825
4. -/5.8/3.8
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c.
- 6a. standvlak;
pontilmerk deels weggeslepen
- 6b.
- 6c. vormgeblazen
7. beker
8. Bohemen of Duitsland
- 9.

ZU-ST 1288-40f

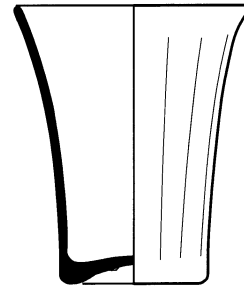
1. **ZU-ST 1288-57**
2. gl-bek-25b
3. 1750-1825
4. 6.4/6.3/6.2
- 5a. glas
- 5b. licht blauwgroen
- 5c.
- 6a.
- 6b.
- 6c. vormgeblazen (?)
7. beker
- 8.
- 9.

ZU-ST 1288-57

1. **ZU-ST 1288-41**

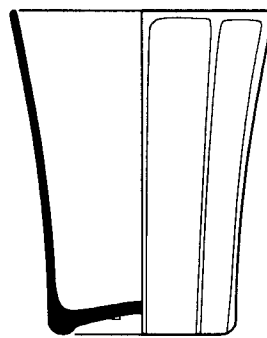
- 2. gl-bek-58
- 3. 750-1825
- 4. 6.2/7.2/3.9
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. verticale ribbels
- 6a. standvlak; p.m.
- 6b.
- 6c. vormgeblazen
- 7. beker
- 8.
- 9.

ZU-ST 1288-41

1. **ZU-ST 1288-35a + -34d**

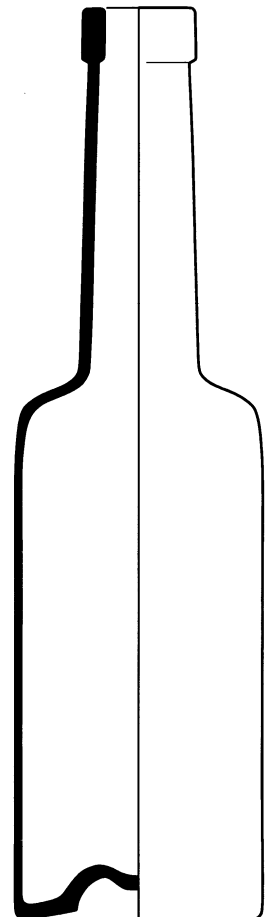
- 2. gl-bek-58
- 3. 1750-1825
- 4. 7.0/8.7/5.0
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. acht vlakken
- 6a. standvlak; p.m.
- 6b.
- 6c. vormgeblazen
- 7. beker
- 8.
- 9.

ZU-ST 1288-35a + 34d

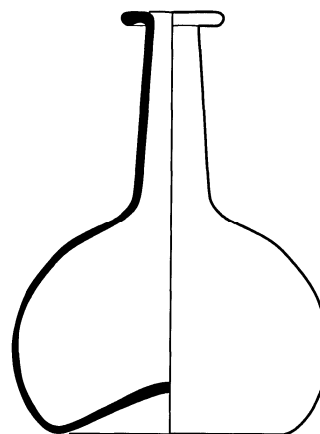
1. **ZU-ST 1288-18 + 1287A-1**

- 2. gl-fle-92
- 3. 1750-1825
- 4. 6.4/24.0/6.4
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c.
- 6a. opgeboid
- 6b.
- 6c. vormgeblazen
- 7. wijnfles
- 8. Nederland
- 9.

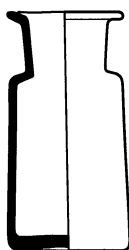
ZU-ST 1288-18 + 1287A-01

1. **ZU-ST 1288-43b+c**
2. gl-fle-9
3. 1750-1825
4. -/-/6.0
- 5a. glas
- 5b. lichtgroen
- 5c.
- 6a. opgestoken; p.m.
- 6b.
- 6c. uitstaande lip
7. fles
- 8.
- 9.

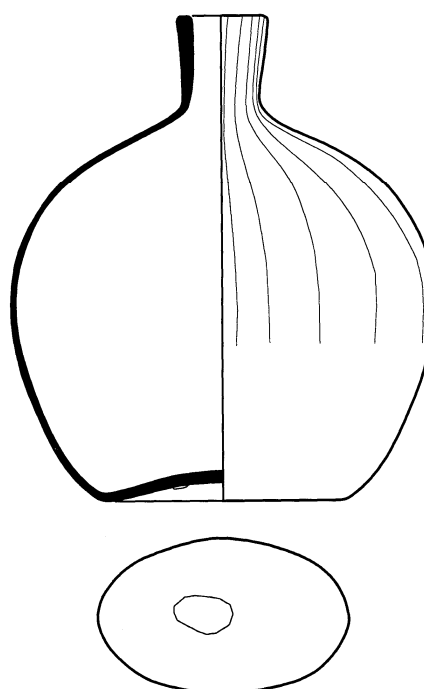
ZU-ST 1288-43b+c

1. **ZU-ST 1288-37**
2. gl-fle-14
3. 1750-1825
4. 3.3/6.4/3.3
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c.
- 6a. standvlak; p.m.
- 6b.
- 6c. vormgeblazen
7. fles
8. Nederland
- 9.

ZU-ST 1288-37

1. **ZU-ST 1288-32/47**
2. gl-fle-57
3. 1750-1825
4. 11.3/12.8/6.7
- 5a. glas
- 5b. mangaankleurig
- 5c. verticale ribbels
- 6a. opgestoken; p.m.
- 6b.
- 6c.
7. fles
8. Nederland ?
- 9.

ZU-ST 1288-32/47

1. **ZU-ST 1288-19**

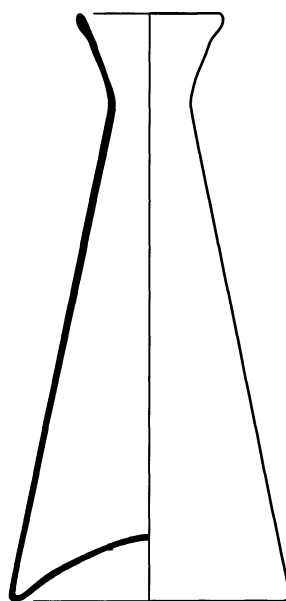
- 2. gl-fle-93
- 3. 1750-1825
- 4. 1.5/6.6/1.1
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. facetten
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c. geslepen vlakken
- 7. parfumfles
- 8. Bohemen?
- 9.

ZU-ST 1288-19

1. **ZU-ST 1288-17a**

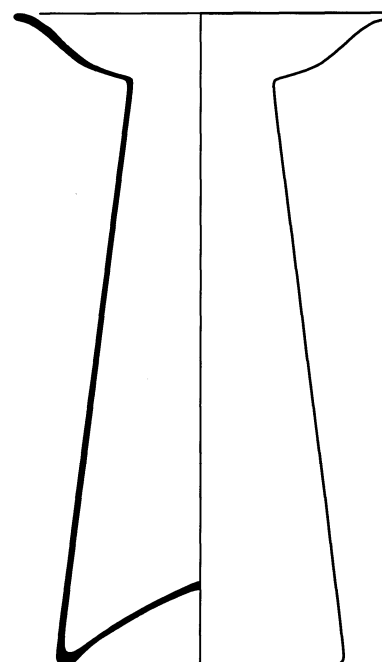
- 2. gl-vaa-5
- 3. 1750-1825
- 4. 3.9/15.4/7.5
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c.
- 6a. opgestoken; p.m.
- 6b.
- 6c.
- 7. bollenglas
- 8.
- 9.

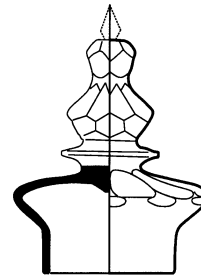
ZU-ST 1288-17a

1. **ZU-ST 1288 17b**

- 2. gl-vaa-5
- 3. 1750-1825
- 4. 10.0/17.0/7.7
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c.
- 6a. opgestoken; p.m.
- 6b.
- 6c.
- 7. bollenglas
- 8.
- 9.

1. **ZU-ST 1288 28a**
2. gl-dek-11
3. 1750-1825
4. 4.9/6.2/3.5
- 5a. glas
- 5b. kleurloos
- 5c. facetten
- 6a.
- 6b.
- 6c. geslepen
7. deksel
8. Bohemen
- 9.

ZU-ST 1288-17b

ZU-ST 1288-28a

4.3 Keramiek uit vondstlaag 1369 en 1369A

Vondstcomplex 1369 en 1369A is aangetroffen vrijwel direct onder de puinrijke beerlagen van V 1288. Beide vondstcomplexen werden gescheiden door een puinlaag V 1801 waaruit slechts weinig materiaal is geborgen.

Het keramisch materiaal in V1369 is als geheel te dateren vanaf het tweede kwart van de 16de tot in het begin van de 18de eeuw. Het betreft steengoed, roodbakkend aardewerk, witbakkend aardewerk, Hafner aardewerk, faience en Weser aardewerk. De lange looptijd van het vondstcomplex is voor een belangrijk deel veroorzaakt door de ingewikkelde stratigrafie op deze diepte van de beerput. Vondstnummer 1369 bestaat uit beerlagen met zeer veel nazakkingen van puin in het midden van de put. Het diepere deel van de laag is als V1369A verzameld en lijkt de vroege component van het pakket te representeren (16^e en begin 17^e eeuw). Dit komt grofweg overeen met de periode dat het pand in eigendom was, en waarschijnlijk ook bewoond werd door de leden van de familie Aetsack (1534-1628). In V1369A lijkt ook verwantschap te bestaan met het materiaal uit de onderliggende laag V1689. De toplaat van het vondstnummer (V 1369) dateert in hoofdzaak uit de 17^e eeuw. Nog al wat scherven uit deze laag bleken ook aan objecten uit V 1369A te passen, zodat van opspit, mogelijk tijdens een gedeeltelijke lediging, zeker sprake is. Het toeschrijven van de inventaris van V 1369 aan specifieke huishoudens is lastiger. De lange looptijd (17^e-begin 18^e eeuw) maakt duidelijk dat er materiaal bij zit van de familie van Ludolphus Sylvius (licentiaat en secretaris, 1628 tot na 1660), de familie Cremer (voor 1680 tot 1702) en de familie Altetus (na 1702).

Mogelijk dat in deze lange tijd de put wel deels is leeggescapt. De hoeveelheid vondstmateriaal (MAI 49 keramiekobjecten) lijkt te klein om de gehele periode te dekken. Toch zijn de meeste aangetroffen voorwerpen vrij compleet, wat men niet zou verwachten als een deel van de inventaris uit de put zou zijn geschept. Een andere verklaring is dat er in huis een tweede beerput was. Dit is geconstateerd tijdens de bouwhistorische inventarisatie en de sloop van het huis. In de 14^e-eeuwse kelder in het achterhuis was onder de keldervloer een beerput aanwezig die met puin was volgestort. De datering en looptijd van de put is onzeker omdat archeologisch onderzoek door constructieve problemen onmogelijk bleek. Het gebruik van deze put zou de hiaten in het vondstmateriaal in laag V.1369 gedurende de 16^e en 17^e eeuw kunnen verklaren.

STEENGOED

Het object 1369A-05 (codering *s2-spb-5*; zie tekening) betreft een schepbeker op standvoet met een verticaal lintoor, mogelijk afkomstig uit Raeren. Het dateert uit de eerste helft van de 16^e eeuw.

Twee fragmenten van object 1369A-06 (codering *s2-kan-3*, zie tekening) behoren tot een Frechense kan. Buik en hals tonen een applique met eikenblad en eikels en een deel van een baardman.

De datering ligt rond 1550.

1369-09 (codering *s2-kan*, zie tekening) betreft een losse scherf van een Westerwaldkan voorzien van het bekende (standaard)medaillon met randtekst en het jaartal 1672 met ter weerszijden een leeuw, rondom beschilderd met kobaltblauw glazuur.

Een wandscherf van een tweede steengoedkan (1369-10; niet afgebeeld) toont op de schouder een reeks hartvormige stempels met bloemmotief omlijst met kobaltblauwe strepen.

ROODBAKKEND AARDEWERK

Het materiaal omvat bakpannen, borden, grappen, een kan, kommen, koppen, een steelkom, een test en een vergiet.

bakpannen (met steel)

Bakpan 1369-15 (codering *r-bak-21*, zie tekening) betreft een driepoot voorzien van een dekselgeul. Opvallend is de dunne bodem (ca. 3 mm).

Bakpan 1369A-31 (codering *r-bak-5*; zie tekening), een driepoot met toegevouwen steel, toont een kraagrand met schenklip maar zonder dekselgeul.

Niet afgebeeld is de bakpan 1369-21 die wel een dekselgeul bezit.

Een iets afwijkend model is 1369-22 (niet afgebeeld) met schenklip op 90 graden maar zonder dekselgeul.

borden

Bord 1369A-34 (codering *r-bor-31*; zie tekening) staat op drie standlobben. Vlag en spiegel zijn groen. Een vergelijkbaar bord zij het als fragment, is 1369A-34A (niet afgebeeld).

Bord 1369A-33 (codering eveneens *r-bor-31*; zie tekening) is een verkleinde uitgave van bord -34.

Het fragment 1369-04A (niet afgebeeld) is afkomstig van een Nederrijns(?) bord met slibversiering in geel en groen. Het decor toont twee in elkaar gestrengelde trouwringen.

Bord 1369-40 (codering *r-bor-4*; zie tekening) is afkomstig uit Ochtrup. De decoratie bestaat uit rode en donkergroene non-figuratieve elementen.

grappen

1369-32 (codering *r-gra-8b*, zie tekening) is een driepootgrape met dekselgeul en twee scherpe ribben op het lijf.

Niet afgebeeld is de driepoot-grape (1369-28; codering *r-gra*).

Evenmin afgebeeld is het bodemfragment 1369-45 (codering *r-gra*).

kommen

1369A-02 betreft een kom (codering *r-kom-6(?)*, zie tekening) zonder oren maar met een schenklip⁴⁵.

Nog vijf andere exemplaren van vergelijkbare grootte (1369-12,-13, -14,-24 en -25) zijn niet afgebeeld maar wel geregistreerd.

koppen

Acht nagenoeg identieke koppen waaronder 1369A-03 (codering *r-kop-1*, zie tekening) zijn geborgen. Niet afgebeeld zijn 1369A-03a, -03b, -03c, -19, -20, -26 en -30.

pot

1369-43 (codering *r-pot-34*; zie tekening) betreft een object dat in de loop van tijd onder verschillende namen is gepubliceerd: als kan, als roompot of afroombak en als pispot⁴⁶.

steelkom

De steelkom 1369-29 (codering *r-stk-10*; zie tekening) bezit een schenklip op 90 graden.

⁴⁵ Steden in Scherven 2, cat.nr 567 toont een vergelijkbaar exemplaar echter met twee handvatten.

⁴⁶ In de publicatie van Clevis/Smit 1990 (Verscholen in vuil) cat.nr 91: pispot, als kookpot gebruikt; in Klijn's 'Loodglazuuraardewerk in Nederland', 1995, beschouwd als roompot of afroombak.

test

1369-27 is een test (codering *r-tes-1*; zie tekening) met één lintoor op een hoek.

vergiert

1369-35 is een vergiert met twee worstoren op standring (codering *r-ver-5*; zie tekening).

WITBAKKEND AARDEWERK

Het materiaal omvat grappen, een kan, een kom, een tuitpot en twee miniatures: bord en pot.

grappen

De (steel)grape 1369A-44 (codering *ha-gra-2c*; zie tekening) valt onder witbakkend Hafner waar⁴⁷.

1369-38 is een grape (codering *w-gra-27*; zie tekening) die nooit bestemd is geweest voor gebruik in het vuur, maar als afroomkan of -pot kan hebben gediend bij de melk/kaasbereiding⁴⁸.

kan

Van de uitwendig groene kan 1369-23 (codering *w-kan-15*; zie tekening) ontbreekt het oor⁴⁹. De kan wordt in de wandelgangen en in de literatuur ook wel aangeduid als melkkan.

kom

De gele geöorde kom met groene vegen 1369-01 (codering *w-kom-15*, zie tekening) zal in het huishouden verschillende functies hebben gehad⁵⁰.

pot

De groene (tuit)pot 1369-37 (codering *w-pot-13*; zie tekening) kan in het huishouden als afroompot hebben gediend.

miniatures

Het uit pijpen vervaardigde speelgoedpotje 1369-07 (codering *w-min-*, zie tekening) en het (fragment van een) speelgoedbordje 1369-08 (codering *w-min-*, zie tekening) zijn nog in ongeglazuurde biscuit-staat.

FAIENCE

Geborgen werden enkele borden en een kop (& schotel).

borden

Het Delftsblauwe bord 1369-16 (codering *f-bor-10(?)*; zie tekening) is sterk aangetast door beer waarmee het langdurig in aanraking is geweest. Het decoratiepatroon is moeilijk herkenbaar.

Ook het fragment van bord 1369-17 (codering *f-bor-6(?)*, niet afgebeeld) is fors aangetast. Bord 1369-18 (codering *f-bor-4*, zie tekening) is geheel wit en representeert nog twee andere borden van nagenoeg dezelfde grootte (borden 1369-18a en -18b).

⁴⁷ Steden in Scherven 2, cat.nr. 845 toont een vergelijkbaar object.

⁴⁸ vgl Steden in Scherven 2, cat.nr 763

⁴⁹ de kan is direct vergelijkbaar met het exemplaar beschreven in Steden in Scherven 2; cat.nr 769

⁵⁰ Vgl Steden in Scherven 2, cat.nr 779

kop

De kop 1369-11 (codering *f-kop-1*, zie tekening) is ernstig verkleurd door aantasting met beer. De uitwendige, vermoedelijk in blauw uitgevoerde bloemdecoratie is aangevuld met een gestileerde bloemenstruik(?) op de spiegel. Het bijpassende schoteltje is niet aanwezig.

WESERBAKSEL

Vier borden zijn aan het licht gebracht. De borden 1369A-36, -39, -41 en -42 (codering *we-bor-1*, zie tekeningen) tonen verwante decoraties: concentrische cirkels in rood, verticale bibbers en slangen in rood en groen, bloembladeren en takken in groen met rode invulling en pijlpunten in rood afgewisseld met groene vlekken.

INVENTARISLIJST

	N
s2-kan-3	1 [1369A-06]
s2-kan	2 [1369-09,-10]
s2-spb-5	1 [1369A-05]
r-bak-5	1 [1369A-31]
r-bak-35	1 [1369-22]
r-bak-21	2 [1369-15,-21]
r-bor-4	1 [1369-40]
r-bor-31	3 [1369A-33,-34,-34A]
r-bor	1 [1369-04A]
r-gra-89	1 [1369-32]
r-kan-19	1 [1369-43]
r-kom-6(?)	6 [1369A-02,-12,-13,-14,-24,-25]
r-kop-1	1 [1369A-03]
r-kop-35(?)	7 [1369A-03a,-03b,-03c,-19,-20,-26,-30]
r-stk-10	1 [1369-29]
r-tes-1	1 [1369-27]
r-ver-5	1 [1369-35]
ha-gra-2c	1 [1269A-44]
w-gra-27	1 [1369-38]
w-kan-15	1 [1369-23]
w-kom-15	1 [1369-01]
w-pot-13	1 [1369-37]
w-min-	2 [1369-07,-08]
f-bor-2	2 [1369-18a,-18b]
f-bor-4	1 [1369-18]
f-bor-6(?)	1 [1369-17]
f-bor-10(?)	1 [1369-16]
f-kop-1	1 [1369-11]
we-bor-1	4 [1369A-36,-39,-41,-42]
totaal	49

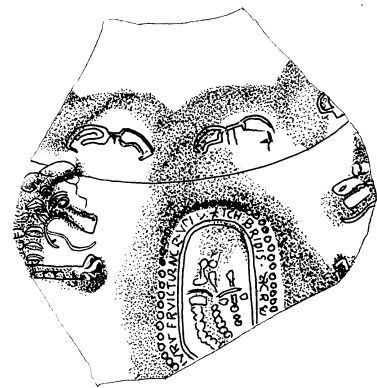
Catalogus Keramiek

1. **ZU-ST 1369A-06**
2. s2-kan-3
3. 1500-1625 (ca. 1550)
4. -/-/10.0
- 5a. steengoed met glazuur
- 5b. zoutglazuur
- 5c. applique op buik met eikenblad en eikels;
baardman op nek
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
7. kan
8. Duitsland (Frechen)
- 9.

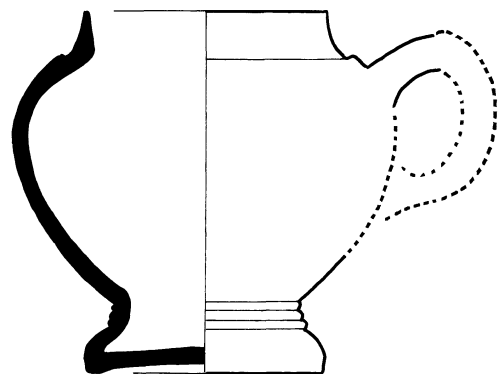
ZU-ST 1369A-06

1. **ZU-ST 1369-09**
2. s2-kan
3. uit of kort na 1672
4. -/-/-
- 5a. steengoed met glazuur
- 5b. zoutglazuur; kobaltblauw
- 5c. appliques: medaillon met parelrand;
ter weerszijden twee leeuwen;
band met stempels op schouder;
kobaltblauw beschildering
- 6a.
- 6b. aanzet lintoor
- 6c.
7. kan
8. Westerwald
- 9.

ZU-ST 1369-09

1. **ZU-ST 1369A-05**
2. s2-spb-5
3. 1500-1550
4. -/-/-
- 5a. steengoed met glazuur
- 5b. zoutglazuur
- 5c.
- 6a. standvoet
- 6b. één lintoor; verticaal
- 6c.
7. schepbeker
8. Duitsland (Raeren?)
- 9.

ZU-ST 1369A-05

ZU-ST 1369A-06
s2-kan-3

ZU-ST 1369-09
s2-kan

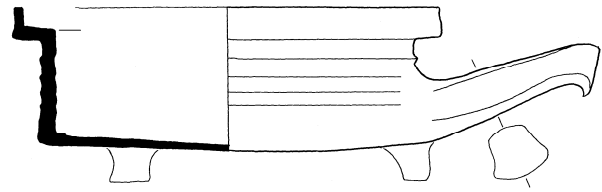

ZU-ST 1369A-05
s2-spb-5

1. ZU-ST 1369-15

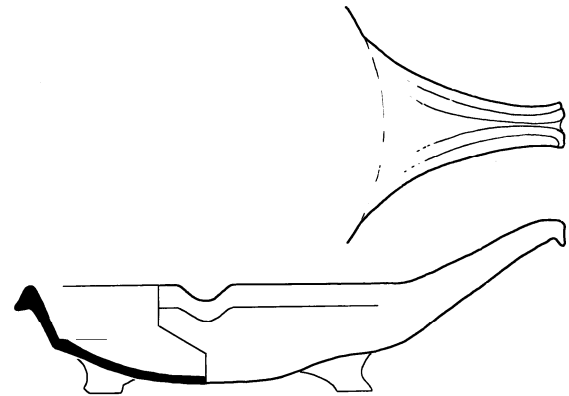
2. r-bak-21
3. 1600-1700
4. 22.5/9.5/
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur; inwendig
- 5c.
- 6a. driepoot (één ontbreekt)
- 6b. steel; massief
- 6c. dekselgeul
7. bakpan
- 8.
- 9.

ZU-ST 1369-15

schaal 1:4

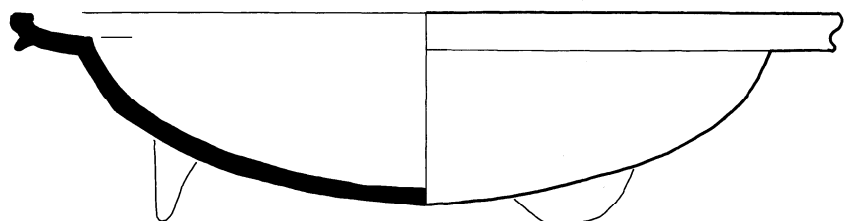
1. **ZU-ST 1369A-31**
2. r-bak-5
3. 1550-1625
4. 20.3/5.5/10.0
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur; inwendig
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. steel; massief, toegevouwen
- 6c. schenklip, 90 graden
7. bakpan
- 8.
- 9.

ZU-ST 1369A-31

schaal: 1:4

1. **ZU-ST 1369A-33**
2. r-bor-31
3. 1500-1625
4. 21.6/5.6/
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur; inwendig
- 5c. groen
- 6a. drie standlobben
- 6b.
- 6c.
7. bord
- 8.
- 9.

ZU-ST 1369A-33

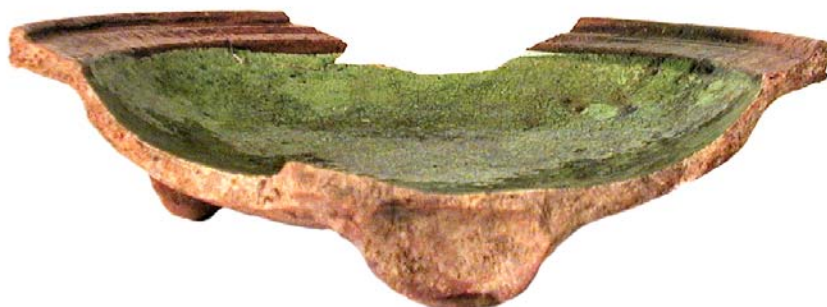
ZU-ST 1369-15
r-bak-21

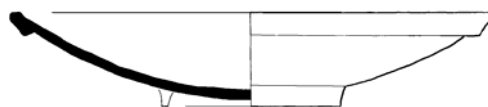
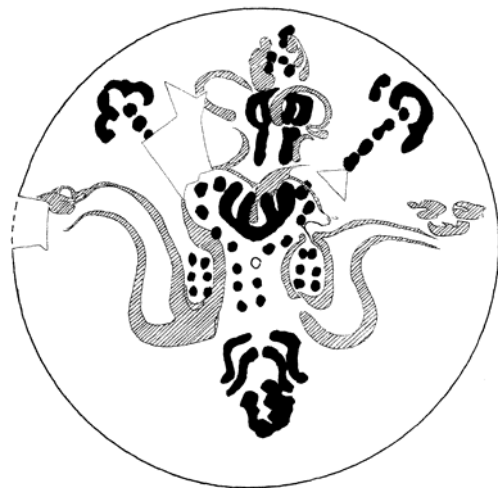
ZU-ST 1369A-31
r-bak-5

ZU-ST 1369A-33
r-bor-31

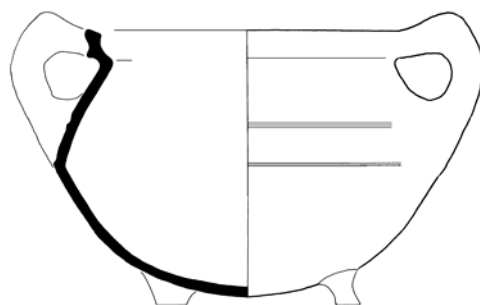
1. **ZU-ST 1369-40**
2. r-bor-4
3. 1650-1700
4. 25.5/5.0/9.4
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur
- 5c. op gevlekte gelige ondergrond rode en donkergroene non-figuratieve elementen
- 6a. standring, glad
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Ochtrup
- 9.

ZU-ST 1369-40

schaal 1:4

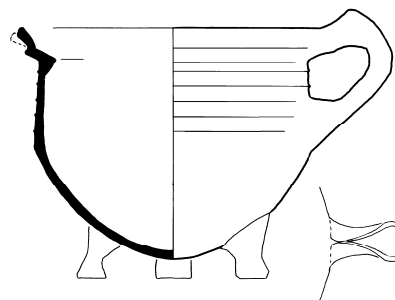
1. **ZU-ST 1369-32**
2. r-gra-8b
3. 1600-1700
4. 20.2/14.4/-
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur
- 5c. twee scherpe ribben
- 6a. driepoot, één uitgebroken
- 6b. twee worstoren, verticaal
- 6c.
7. grape
- 8.
- 9.

ZU-ST 1369-32

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1369-38**
2. r-gra-30
3. 1600-1700
4. 16.3/13.3/
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur, koperoxide
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. lintoer, verticaal, toegeknepen
- 6c. schenklip, 180 graden
7. grape
- 8.

ZU-ST 1369-38

schaal: 1:4

ZU-ST 1369-40
r-bor-4

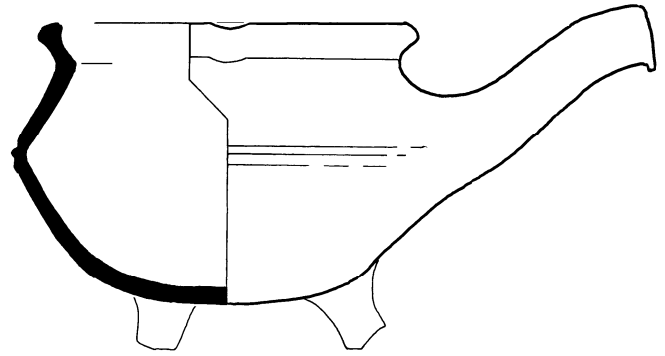
ZU-ST 1369-32
r-gra-8b

ZU-ST 1369-38
w-gra-27

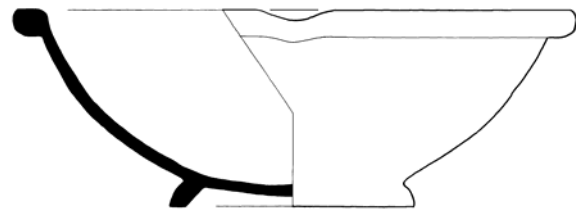

1. **ZU-ST 1369-29**
2. r-gra-18
3. 1600-1700
4. 10.9/8.5/5.0
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. steel, massief
- 6c. schenklip, 90 graden
7. grape
- 8.
- 9.

ZU-ST 1369-29

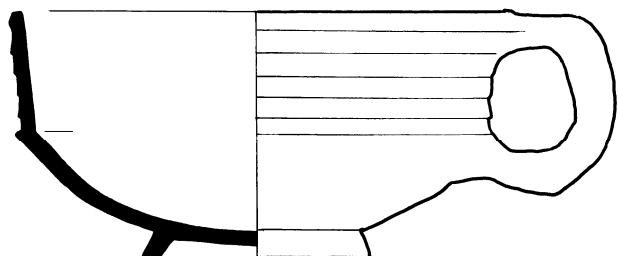
1. **ZU-ST 1369A-02**
2. r-kom-58
3. 1500-1625
4. 22.7/10.4/12.4
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inwendig
- 5c.
- 6a. standring
- 6b.
- 6c. schenklip
7. kom
- 8.
9. E.M.Ch.F. Klijn: Loodglazuuraardewerk in Nederland 1995, 92-96

ZU-ST 1369 A-02

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1369A-03**
2. r-kop-1
3. 1500-1625
4. 12.8/6.5/5.8
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur, inwendig
- 5c.
- 6a. standring
- 6b. één worstoor, verticaal
- 6c.
7. kop
- 8.
- 9.

ZU-ST 1369 A-03

ZU-ST 1369-29
r-gra-18

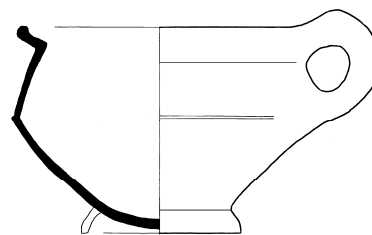
ZU-ST 1369A-02
r-kom-58

ZU-ST 1369A-03
r-kop-1

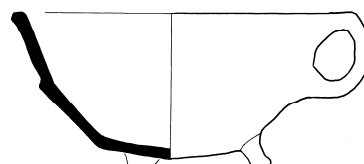
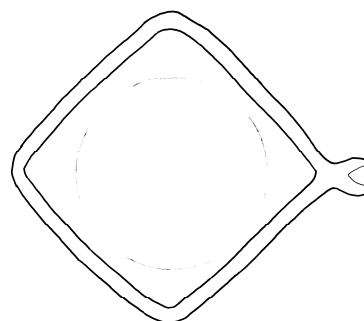
1. **ZU-ST 1369-43**
2. r-pot-34
3. 1600-1700
4. 15.4/11.0/8.4
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur, inwendig
- 5c. twee scherpe ribben
- 6a. standring
- 6b. één worstoor, verticaal
- 6c.
7. pot
8. E.M.Ch.F. Klijn: Loodglazuurwerk in Nederland 1995, 92-96

ZU-ST 1369 - 43

schaal 1:4

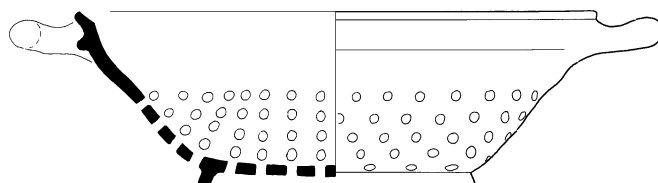
1. **ZU-ST 1369-27**
2. r-tes-1
3. 1600-1700
4. 13.2/8.0/7.4
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur, in- en uitwendig
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. één lintoor, verticaal op hoek
- 6c.
7. test
- 8.

ZU-ST 1369 - 27

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1369-35**
2. r-ver-5
3. 1600-1700
4. 27.5/9.2/11.6.
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur
- 5c.
- 6a. standring
- 6b. twee worstoren (één ontbreekt)
- 6c. lekgaten
7. vergiet
- 8.

ZU-ST 1369 - 35

schaal 1:4

ZU-ST 1369-43
r-pot-34

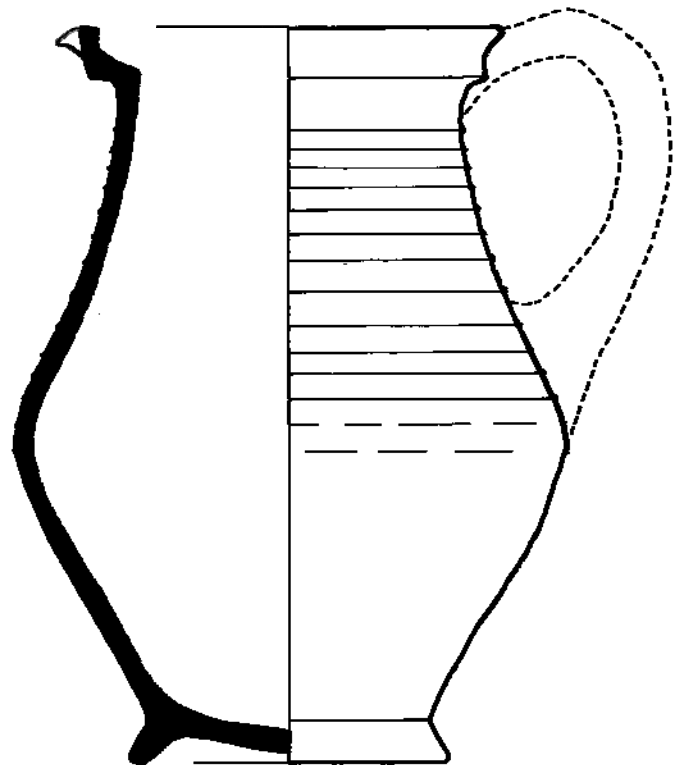
ZU-ST 1369-27
r-tes-1

ZU-ST 1369-35
r-ver-5

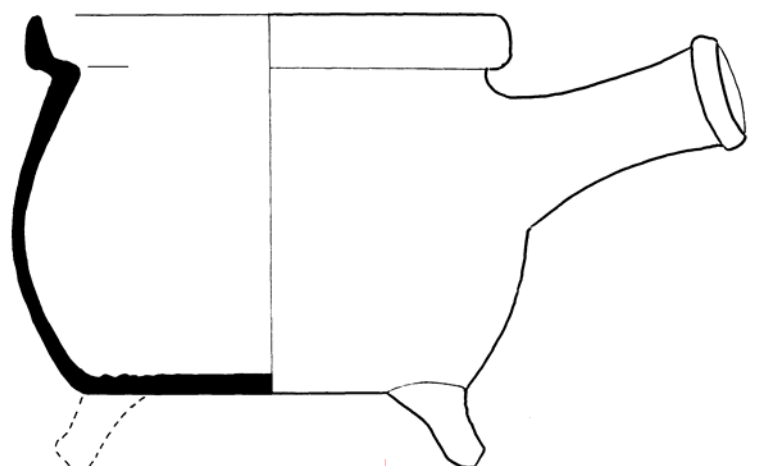

1. **ZU-ST 1369-23**
2. w-kan-15
3. 1600-1700
4. 14.3/19.2/8.2
- 5a. witbakkend
- 5b. loodglazuur, koperoxide
- 5c. uitwendig groen
- 6a. standring
- 6b. één oor (uitgebroken)
- 6c. schenklip, 180 graden
7. kan
- 8.

ZU-ST 1369-23

1. **ZU-ST 1369-44**
2. ha-gra-2c
3. 1500-1625
4. 13.6/12.0/10.0
- 5a. witbakkend Hafner waar
- 5b. loodglazuur, mangaan inwendig
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. steel, hol, horizontaal
- 6c.
7. (steel)grape
- 8.

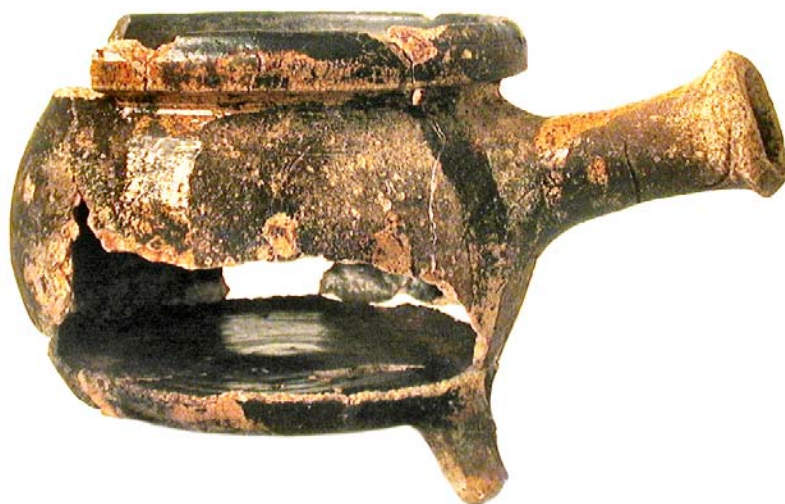

ZU-ST 1369-44

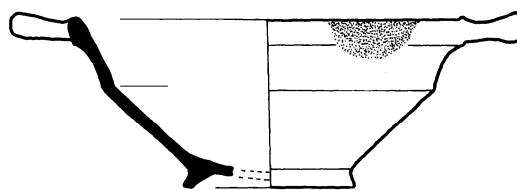
ZU-ST 1369-23
w-kan-15

ZU-ST 1369-44
ha-gra-2c

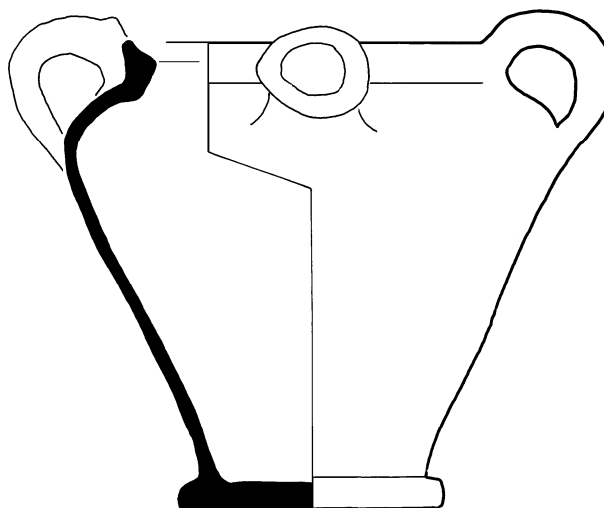
1. **ZU-ST 1369-01**
2. w-kom-15
3. 1500-1625
4. 21.0/9.0/9.0
- 5a. witbakkend
- 5b. loodglazuur, koperoxide
- 5c. uit- en inwendig geel met groene veeg
- 6a. standring
- 6b. twee worstoren, horizontaal
- 6c.
7. kom
- 8.

ZU-ST1369-01

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1369-37**
2. w-pot-13
3. 1600-1700
4. 13.0/12.2/7.0
- 5a. witbakkend
- 5b. loodglazuur, koperoxide
- 5c. uit- en inwendig groen
- 6a. standvlak
- 6b. twee lintoren, vertikaal
- 6c. tuit
7. (tuit)pot
- 8.

ZU-ST 1369-37

1. **ZU-ST 1369-07**
2. w-min-
3. 1600-1700
4. 3.7/5.3/2.6
- 5a. witbakkende pijpenaarde
- 5b.
- 5c.
- 6a. standvlak
- 6b. één worstoor
- 6c.
7. miniatuur
- 8.

ZU-ST1369-07

ZU-ST 1369-01
w-kom-15

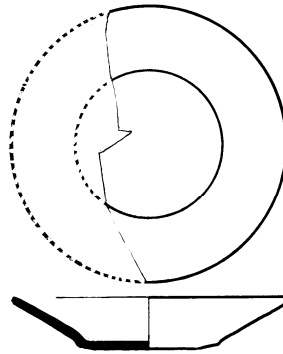
ZU-ST 1369-37
w-pot-13

ZU-ST 1369-07
w-min-

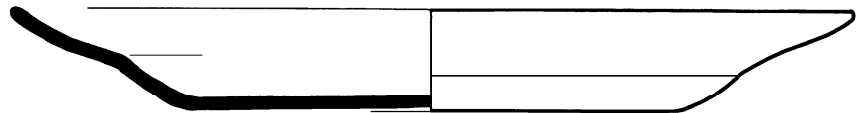

1. **ZU-ST 1369-08**
2. w-min-
3. 1600-1700
4. 7.4/1.4/4.0
- 5a. witbakkende pijpaaarde
- 5b.
- 5c.
- 6a.
- 6b.
- 6c.
7. bord [miniatuur]
- 8.

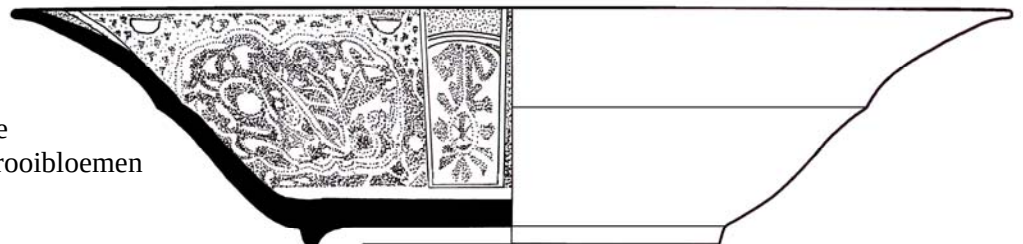
ZU-ST 1369-08

1. **ZU-ST 1369-18**
2. f-bor-4
3. 1650-1700
4. 22.0/2.7/12.7
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur
- 5c. geheel wit
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Delft(?)

ZU-ST 1369-18

1. **ZU-ST 1369-16**
2. f-bor-10?
3. 1650-1700
4. 26.5/6.3/10.6
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur
- 5c. blauw; cartouches en panelen met gestileerde bloemen; op spiegel strooibloemen
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Delft(?)

ZU-ST 1369-16

ZU-ST 1369-08
w-min-

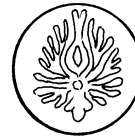
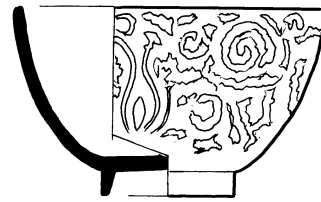
ZU-ST 1369-18
f-bor-4

1. **ZU-ST 1369-16**
2. f-bor-10?

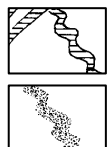
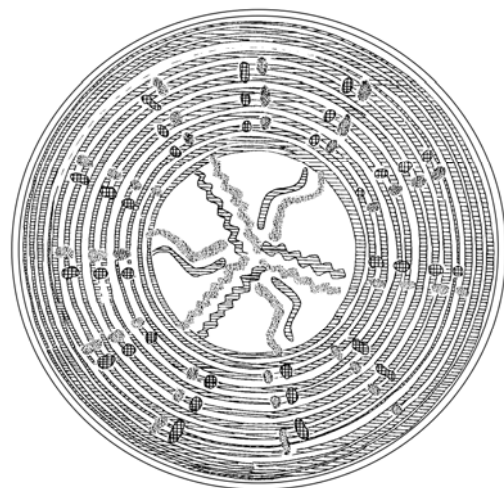

1. **ZU-ST 1369-11**
2. f-kop-1
3. 1650-1700
4. 8.4/5.0/3.5
- 5a. faience
- 5b. tinglazuur
- 5c. blauw, uitw. bloemdecor;
op spiegel: gestileerde bloemenstruik
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop (& schotel)
8. Delft(?)

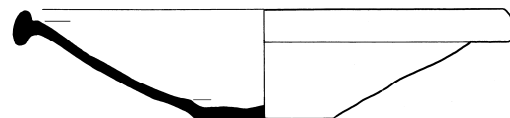
ZU-ST 1369-11

1. **ZU-ST 1369A-36**
2. we-bor-1
3. 1580-1625
4. 26.2/5.7/7.1
- 5a. Weser baksel
- 5b. loodglazuur
- 5c. vlag: concentrische cirkels in rood;
spiegel: rode slangen en
groene bibbers en losse punten
- 6a. standvlak, met draad verwijderd
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Weser gebied

rood

groen

ZU-ST 1369 A - 36

schaal 1:4

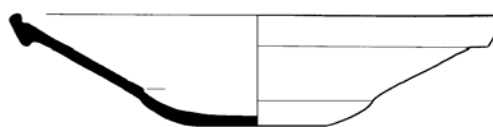
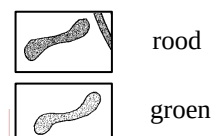
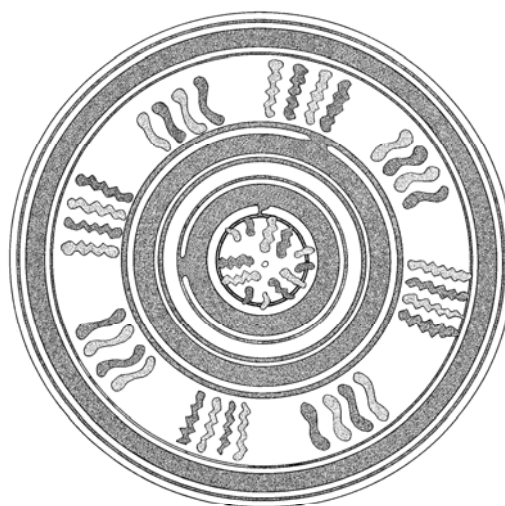
ZU-ST 1369-11
f-kop-1

ZU-ST 1369A-36
we-bor-1

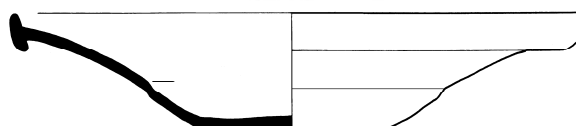
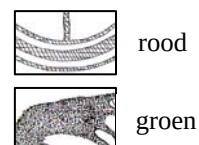
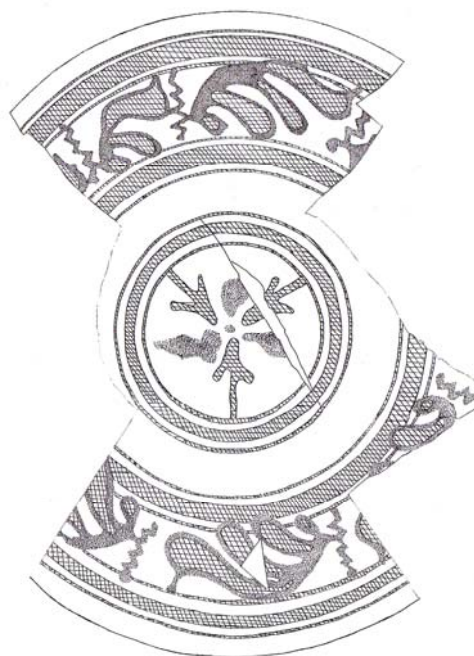
1. **ZU-ST 1369A-41**
2. we-bor-1
3. 1580-1625
4. 25.9/5.9/7.2
- 5a. Weser baksel
- 5b. loodglazuur
- 5c. vl.: concentrische cirkels in rood op licht-groengelige ondergrond; slangen en bibbers verticaal, afwisselend rood en groen. Sp. Rode cirkels en rode en groen bibbers en komma's
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Weser gebied

ZU-ST 1369 A - 41

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1369A-39**
2. we-bor-1
3. 1580-1625
4. 30.5/5.9/10.1
- 5a. Weser baksel
- 5b. loodglazuur
- 5c. vl: concentrische cirkels in rood; groene takken met rood gelobde vormen en verticale groen bibbers. sp: rode cirkels rond drie pijlpunten in rood en groene vlekken
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Weser gebied

ZU-ST 1369 A - 39

schaal 1:4

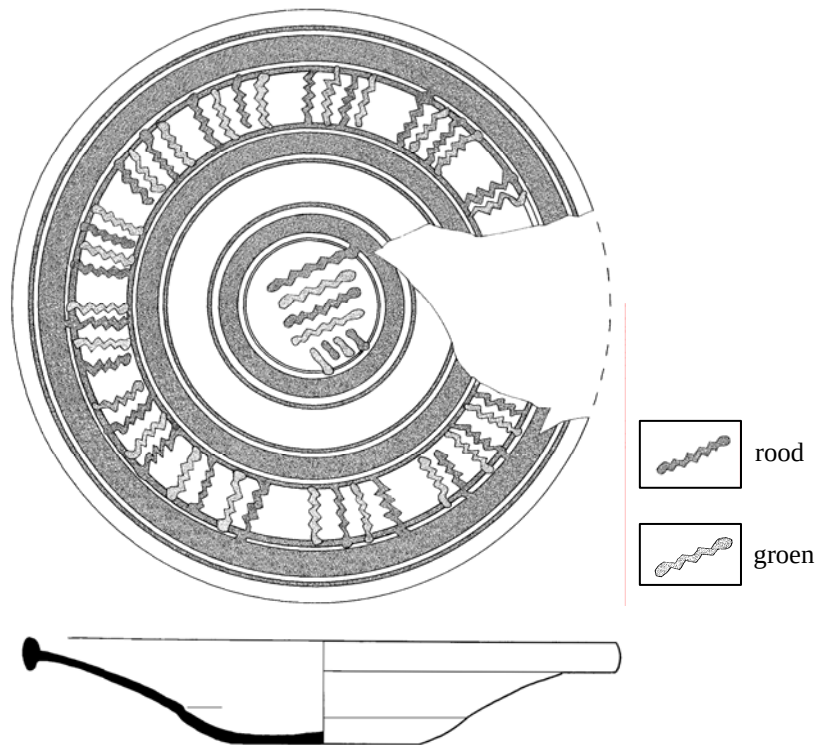
ZU-ST 1369A-41
we-bor-1

ZU-ST 1369A-39
we-bor-1

1. **ZU-ST 1369-42**
2. we-bor-1
3. 1580-1625
4. 31.5/5.5/9.8
- 5a. Weser baksel
- 5b. loodglazuur
- 5c. vl.: concentrische cirkels in rood op licht-groengelige ondergrond; slangen en bibbers verticaal, afwisselend rood en groen. sp. Rode cirkels en rode en groene bibbers
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
7. bord
8. Weser gebied

ZU-ST 1369-42

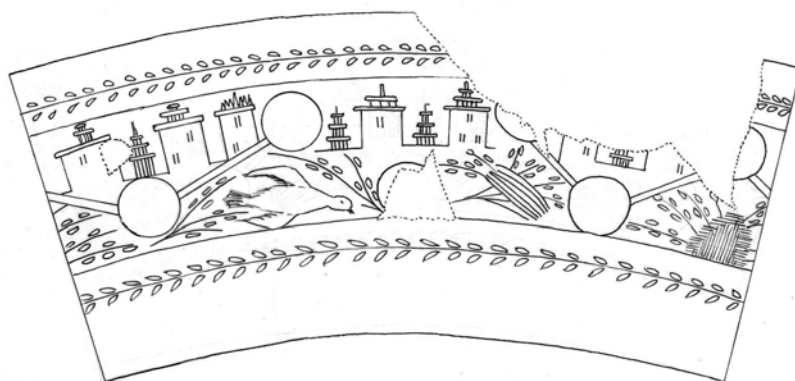
schaal 1:4

ZU-ST 1369-42
we-bor-1

1 glasobject uit vondstnummer 1369

gl-bek-

Zu-St 1369-1

4.4 Keramiek uit vondstlaag 1413

Het keramisch materiaal geborgen uit V 1413 dateert voor het overgrote deel uit de tweede helft van de 15de eeuw. Dit betekent dat het materiaal kan worden toegeschreven aan het huishouden van Evert Celen (gestorven voor 1462) en zijn vrouw Griete en hun kinderen. In 1496 is het pand in bezit van Lumme Dietmers (zie inleiding: eigenaren en bewoningsgeschiedenis).

In dit verslag worden besproken een object van pseudo-steengoed (Langerwehe?) en verder objecten van steengoed, grijsbakkend, roodbakkend en witbakkend aardewerk, Hafner waar en een kleine stèle gemaakt van terracotta. In het algemeen is de grote hoeveelheid uniforme kommen (N=30) en roodbakkende grappen (N=34) erg opvallend. In deze laag werd een stapel van meer dan tien kommen in scherven geborgen. Mogelijk gaat het om een gesneuvelde (handels?)voorraad.

PSEUDO-STEENGOED

Het fragment 1413-30 (codering *S1-kan*, zie tekening) toont de bovenhelft van een kan met lintoor. Het zou om een zacht baksel van een kan uit Langerwehe kunnen gaan. Het is een gelig baksel, voorzien van bleke deklaag aan de buitenzijde.

STEENGOED

drinkschaaltje

Het gave drinkschaaltje 1413-27 (codering *s1-dri-1*, zie tekening) is gevlamd. Het schaalte staat op een standring.

kannen

Kan 1413-01 staat op een geknepen standring en toont duidelijke draairillen (codering *s1-kan-5*; zie tekening). Ter hoogte van de maximale diameter is een klont glazuur aanwezig als teken van contact tijdens het stoken met andere objecten.

De gevlamde kan 1413-23 is van een wat kleiner formaat (codering *s2-kan-54*, zie tekening).

De forse kan 1413-34 (codering *s2-kan-11*, zie tekening) met uitgesproken draairillen mist de voet. De wand is bestreken met een engobe.

Object 1413-33 (codering *s2-kan-11*; niet afgebeeld) uit Langerwehe, bestaat uit een geknepen standring (Ø 17 cm) met een deel van de opgaande wand van een zeer grote kan versierd met zoutglazuur.

trechterbekers

Een drietal trechterbekers van verschillende vorm en formaat zijn geborgen. 1413-25 is een gevlamde beker (codering *s1-tre-5*, zie tekening) welke drie appliques toont afkomstig uit eenzelfde mal: Maria met kind op de arm.

1413-26 is een gevlamde beker van een hybride vorm, neigend naar een schenkkkan. De codering is *s1-tre-3*, zie tekening).

1413-28 (codering *s1-tre-5*, zie tekening) is een kleine trechterbeker zonder oor.

Van object 1413-29 op gewelfde standring (codering *s1-tre-*; zie tekening) is het onzeker of deze door het ontbreken van een duidelijke trechter niet eerder tot de kannen moet worden gerekend.

veldflessen

Twee fragmentarische veldflessen zijn geborgen: 1413-21 (waarvan slechts één wand bewaard is gebleven) is vermoedelijk afkomstig uit Siegburg; 1413-22 is vermoedelijk in Brühl gemaakt. De codering voor beide exemplaren is *s1-vel-2*, zie tekeningen. De veldfles uit Brühl toont in het centrum een tepel.

GRIJSBAKKEND AARDEWERK

kommen

Een 27-tal gladde kommen [variërend in diameter tussen ca.28 en 32 cm en in hoogte tussen ca.10 en 12 cm] staande op een geknepen standring worden gerepresenteerd door kom 1413-05 (codering *g-kom-1*, zie tekening).

Onderling vertonen de profielen kleine verschillen terwijl meer uitgesproken variaties in randvorm in tekening zijn vastgelegd.

Hiervan geven de tekeningen van kommen 1413-10 (met één exemplaar), 1413-11 en 1413-12 (ieder met twee exemplaren) een beeld. Voor alle geldt de codering *g-kom-1*.

Van een duidelijk afwijkend type is sprake bij kom 1413-07 (codering *g-kom-2*, zie tekening). Hier ontbreekt de standring terwijl de kom een vlakke bodem bezit. Ook is de huid niet glad maar toont uitgesproken ribbels terwijl ook de dikte van de wand opvalt.

potten

Twee potten op standring werden geborgen. Pot 1413-06 (codering *g-pot-2*, zie tekening) en 1413-08 met dezelfde codering. Pot 1413-8 is wat breder en de hals is wat hoger.

ROODBAKKEND AARDEWERK

deksels

Twee deksels zijn geborgen. Het ronde deksel met scheve knop 1413-19 (codering *r-dek-1*, zie tekening) is uitwendig geglazuurd. Het ongeglazuurde deksel 1413-20 (codering *r-dek-1*, zie tekening) is ovaal.

grapen

Alle grapen zijn inwendig geglazuurd met voor vrijwel alle objecten een schaars gebruik van loodglazuur aan de buitenzijde.

Grape 1413-02 (codering *r-gra-20*, zie tekening) toont een bolle buik en een hoge, min of meer cilindrische hals. Deze grape staat model voor in totaal 21 min of meer identieke exemplaren.

De opvallend scheve grape 1413-17 (codering *r-gra-73*, zie tekening) toont op de schouder een enkele rij witte slibsikkels.

De wand van grape 1413-24 (codering *r-gra-4*, zie tekening) laat een groot aantal fijne draairillen zien. Door het ontbreken van een deel van de wand tegenover het oor is niet uit te maken of een tweede oor of een schenklip aanwezig zijn geweest.

De in tekening vastgelegde grapen 1413-16 en -18 evenals steelkom 1413-15, bezitten een massieve steel, al dan niet afgebroken.

Grape 1413-16 (codering *r-gra-34*, zie tekening) valt op door de grauwe tint van het baksel, het gevolg van de zeer hoge temperatuur bereikt bij het bakken. De punt van de steel is geglazuurd.

Grape 1413-18 (codering *r-gra-52*, zie tekening) bestaat in feite uit één groot fragment waardoor de reconstructie bemoeilijkt werd.

De grote grape 1413-35 (codering *r-gra-3*, zie tekening) bezit een schenklip; dit pleit voor een andere functie dan die van kookpan. Grape 1413-36 met redelijk lange hals (codering *r-gra-3*, zie tekening) is representant voor zes soortgelijke exemplaren. De contour onderscheidt zich maar weinig van die van de grappen die door het exemplaar 1413-02 zijn vertegenwoordigd.

Grape 1413-37 (codering *r-gra-8*, zie tekening) is in het beschikbare materiaal de enige roodbakkende grape met twee oren.

pispot

1413-31 (codering *r-pis*, zie tekening) bestaat uit een bodem- met wandfragment maar vertegenwoordigt de enige pispot die deze beerput heeft opgeleverd.

vergiет

Het groeniggele vergiet 1413-09 (codering *r-ver-12*, zie tekening) bezit geen oren. Het baksel is heel licht 'roze', op geel af. Het vergiet is niet ontstaan in de regio-Zutphen.

WITBAKKEND AARDEWERK

grape

Grape 1413-14 (codering *w-gra-2*, zie tekening) toont inwendig een geel-streperig glazuur met zwarte stipjes. Op de buitenzijde vallen de draairillen op.

HAFNER WAAR

grape

De grappen 1413-32 met afgebroken steel (codering *ha-gra-9*, zie tekening) en 1413-14 (codering *ha-gra-2*, zie tekening) zijn objecten van Hafner waar.

TERRACOTTA

Terracotta is een bruinrode onverglaasde gebrande pottenbakkersklei (Van Dale) geschikt voor het maken van in mallen geperste objecten.

beeldje

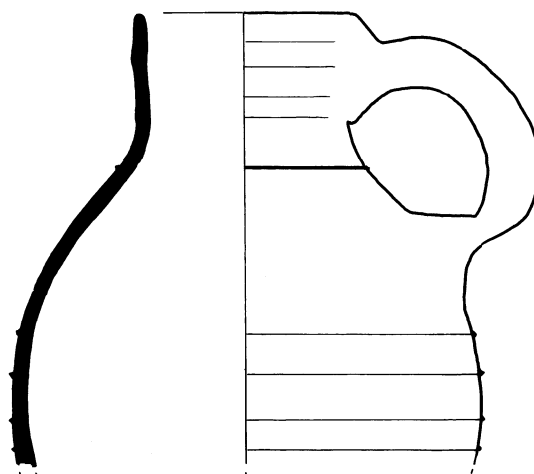
1413-04 (codering terracotta, zie tekening) toont een stèle bekleed met een witte sliblaag die daarna polychroom beschilderd is. Van de beschildering zijn mogelijk nog resten aanwezig. De voorstelling betreft Madonna met kind.

INVENTARISLIJST

	N	
s1-kan	1	[1413-30]
s1-dri-1	1	[1413-27]
s1-kan-5	1	[1413-01]
s1-tre-	1	[1413-29]
s1-tre-5	2	[1413-25,-28]
s1-tre-3	1	[1413-26]
s1-vel-1	2	[1413-21,-22]
s1-kan-2	1	[1413-23]
s2-kan-11	2	[1413-33,-34]
g-kom-1	30	[1413-05 en 26 direct vergelijkbare kommen, -10, -11,-12]
g-kom-2	1	[1413-07]
g-pot-2	2	[1413-06,-08]
r-dek-1	2	[1413-19, -20]
r-gra-20	21	[1413-02] + 20 direct vergelijkbare grappen
r-stk-13	1	[1413-15]
r-gra-34	1	[1413-16]
r-gra-73?	1	[1413-17]
r-gra-52	1	[1413-18]
r-gra-4	1	[1413-24]
r-gra-3	8	[1413-35, -36] + 6 direct vergelijkbare grappen
r-gra-8	1	[1413-37]
r-pis	1	[1413-31]
r-ver-12	1	[1413-09]
ha-gra-2	1	[1413-14]
ha-gra-9	1	[1413-32]
terracotta	1	[1413-04]
totaal	87	

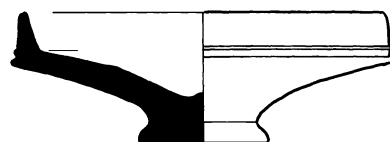
Catalogus keramiek

1. **ZU-ST 1413-30**
2. s1-kan
3. 1450-1500
4. -/-/-
- 5a. pseudo steengoed
- 5b.
- 5c.
- 6a. één lintoor; verticaal
- 6b.
- 6c.
7. kan
8. Langerwehe?

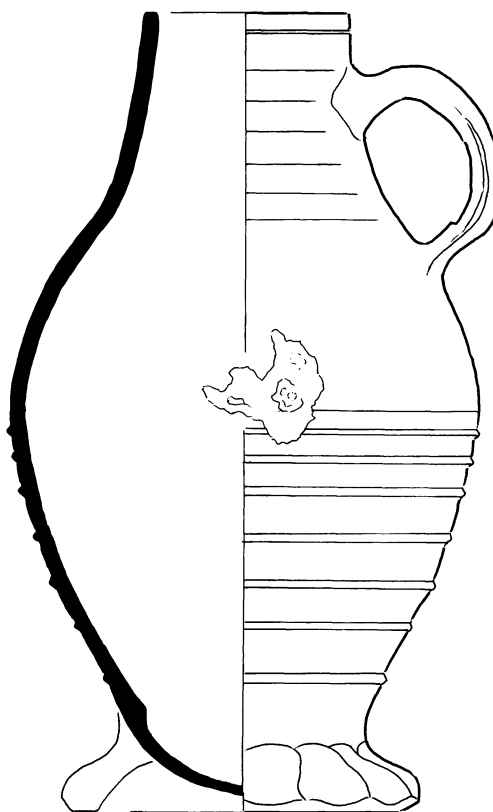
ZU-ST 1413-30

1. **ZU-ST 1413-27**
2. s1-dri-1
3. 1450-1500
4. 10.2/3.4/3.4
- 5a. steengoed
- 5b.
- 5c. gevlamd
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. drinkschaal
8. Siegburg

ZU-ST 1413-27

1. **ZU-ST 1413-01**
2. s1-kan-5
3. 1450-1500
4. 12.5/21.0/9.5
- 5a. steengoed
- 5b.
- 5c.
- 6a. standring, geknepen
- 6b. één lintoor
- 6c.
7. kan
8. Siegburg

ZU-ST 1413-01

ZU-ST 1413-30
s1-kan

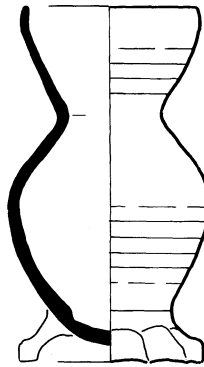
ZU-ST 1413-27
s1-dri-1

ZU-ST 1413-01
s1-kan-5

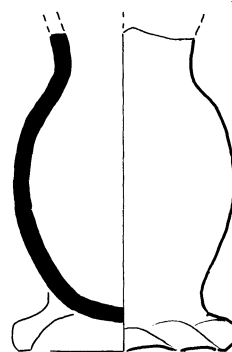

1. **ZU-ST 1413-28**
2. s1-tre-5
3. 1450-1500
4. 5.2/9.4/4.7
- 5a. steengoed
- 5b.
- 5c.
- 6a. standring, gewelfd
- 6b.
- 6c.
7. trechterbeker
8. Siegburg

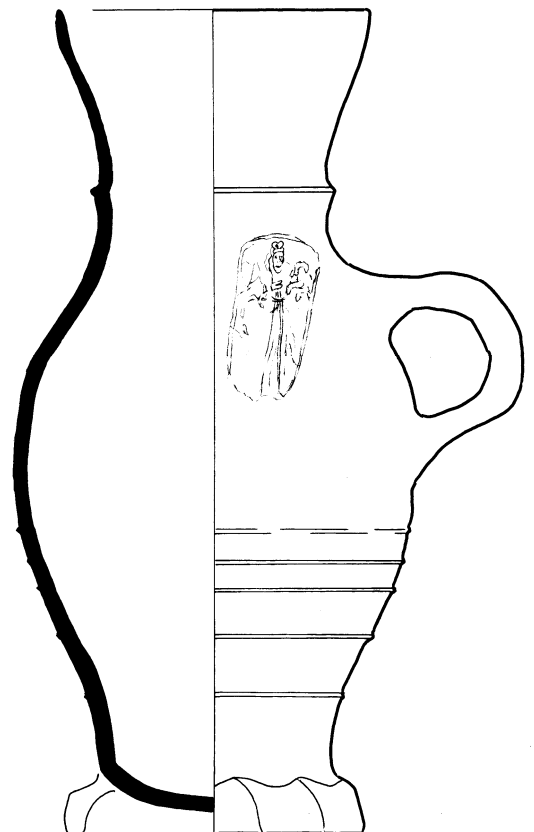
ZU-ST1413-28

1. **ZU-ST 1413-29**
2. s1-tre-
3. 1450-1500
4. 5.8/-/6.0
- 5a. steengoed
- 5b.
- 5c.
- 6a. standring, gewelfd
- 6b.
- 6c.
7. trechterbeker(?)
8. Siegburg

ZU-ST1413-29

1. **ZU-ST 1413-25**
2. s1-tre-5
3. 1450-1500
4. 10.4/21.6/8.0
- 5a. steengoed
- 5b.
- 5c. gevlamd.
Drie appliques: Madonna met kind op arm
- 6a. standring, geknepen
- 6b. één lintoer
- 6c.
7. trechterbeker
8. Siegburg

ZU-ST1413-25

ZU-ST 1413-28
s1-tre-5

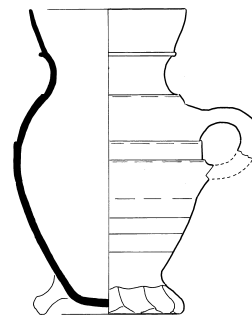
ZU-ST 1413-29
s1-tre-

ZU-ST 1413-25
s1-tre-5

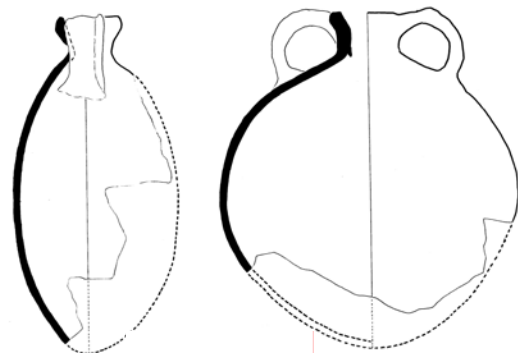

1. **ZU-ST 1413-26**
2. s1-tre-3
3. 1450-1500
4. 9.8/16.0/8.0
- 5a. steengoed
- 5b.
- 5c. gevlamd
- 6a. standring, geknepen
- 6b. één lintoer
- 6c.
7. trechterbeker
8. Siegburg

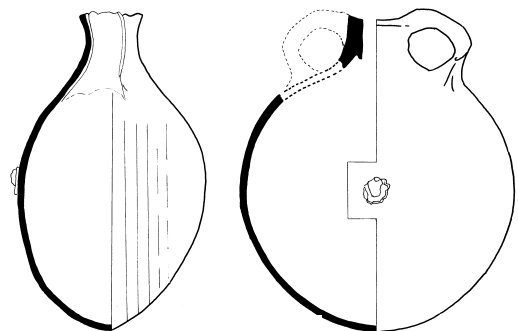
ZU-ST 1413-26
schaal 1:4

1. **ZU-ST 1413-21**
2. s1-vel-1
3. 1450-1500
4. 15.8/-/-
- 5a. steengoed
- 5b.
- 5c.
- 6a.
- 6b. twee lintoren
- 6c.
7. veldfles
8. Siegburg

ZU-ST 1413-21
schaal 1:4

1. **ZU-ST 1413-22**
2. s1-vel-1
3. 1450-1500
4. 14.4/16.5/-
- 5a. iets gelig steengoed
- 5b.
- 5c. iets gevlamd
- 6a.
- 6b. twee lintoren
- 6c. 'tepel' in centrum
7. veldfles
8. Brühl

ZU-ST 1413-22
schaal 1:4

ZU-ST 1413-26
s1-tre-3

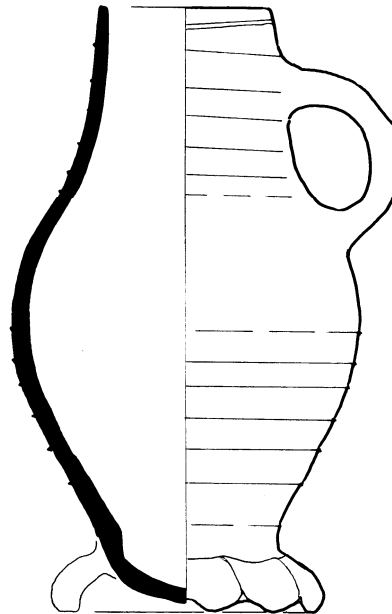
ZU-ST 1413-21
s1-vel-1

ZU-ST 1413-22
s1-vel-1

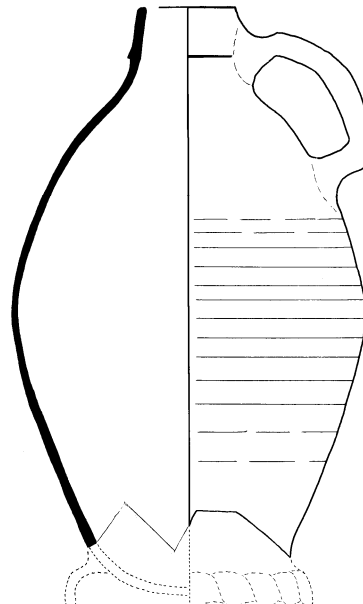

1. **ZU-ST 1413-23**
2. s1-kan-2
3. 1450-1500
4. 9.0/16.0/7.2
- 5a. steengoed met glazuur
- 5b. asglazuur
- 5c. gevlamd
- 6a. standring; geknepen
- 6b. één lintoor; vertikaal
- 6c.
7. kan
- 8.

ZU-ST 1413-23

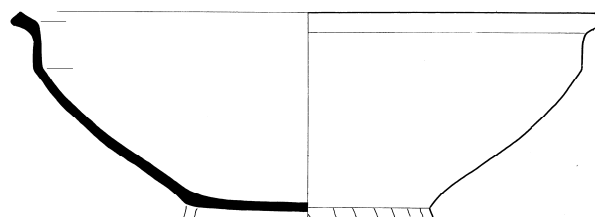
1. **ZU-ST 1413-34**
2. s2-kan-11
3. 1450-1500
4. 18.3/-/-
- 5a. steengoed
- 5b. engobe
- 5c.
- 6a.
- 6b.
- 6c.
7. kan
8. Langerwehe

ZU-ST 1413- 34

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1413-05**
2. g-kom-1
3. 1450-1500
4. 30.5/10.7/12.0
- 5a. grijsbakkend aardewerk
- 5b.
- 5c.
- 6a. standring, geknepen
- 6b.
- 6c.
7. kom
- 8.

ZU-ST 1413-05

schaal 1:4

ZU-ST 1413-23
s1-kan-2

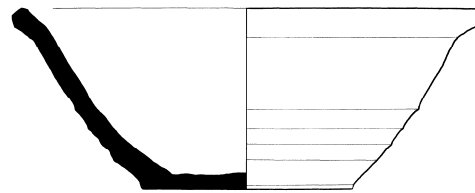
ZU-ST 1413-34
s2-kan-11

ZU-ST 1413-05
g-kom-1

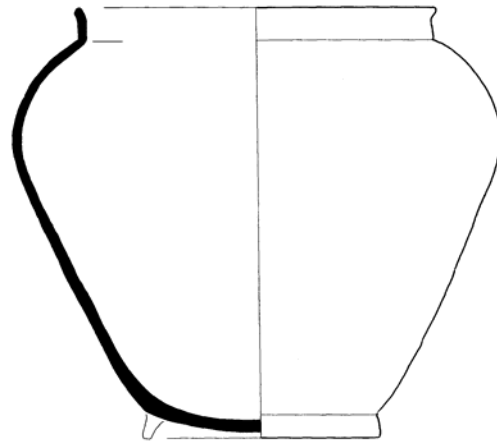

1. **ZU-ST 1413-07**
2. g-kom-2
3. 1450-1500
4. 24.5/9.6/11.0
- 5a. grijsbakkend aardewerk
- 5b.
- 5c.
- 6a. standvlak
- 6b.
- 6c.
7. kom
- 8.

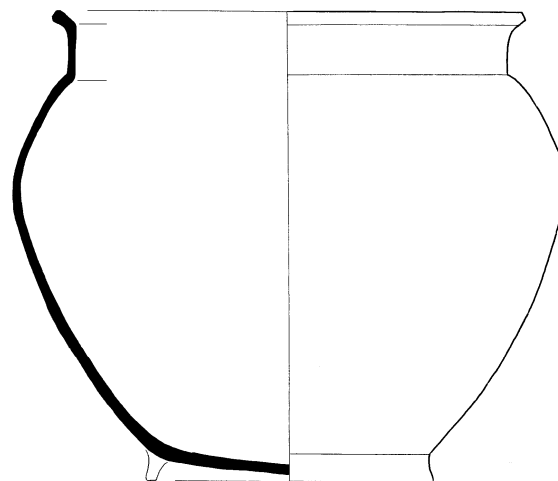
ZU-ST 1413-07
 schaal 1:4

1. **ZU-ST 1413-06**
2. g-pot-2
3. 1450-1500
4. 25.6/23.0/12.6
- 5a. grijsbakkend aardewerk
- 5b.
- 5c.
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. pot
- 8.

ZU-ST 1413-06

1. **ZU-ST 1413-08**
2. g-pot-2
3. 1450-1500
4. 29.5/25.2/14.8
- 5a. grijsbakkend aardewerk
- 5b.
- 5c.
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. pot
- 8.

ZU-ST 1413-08

ZU-ST 1413-07
g-kom-2

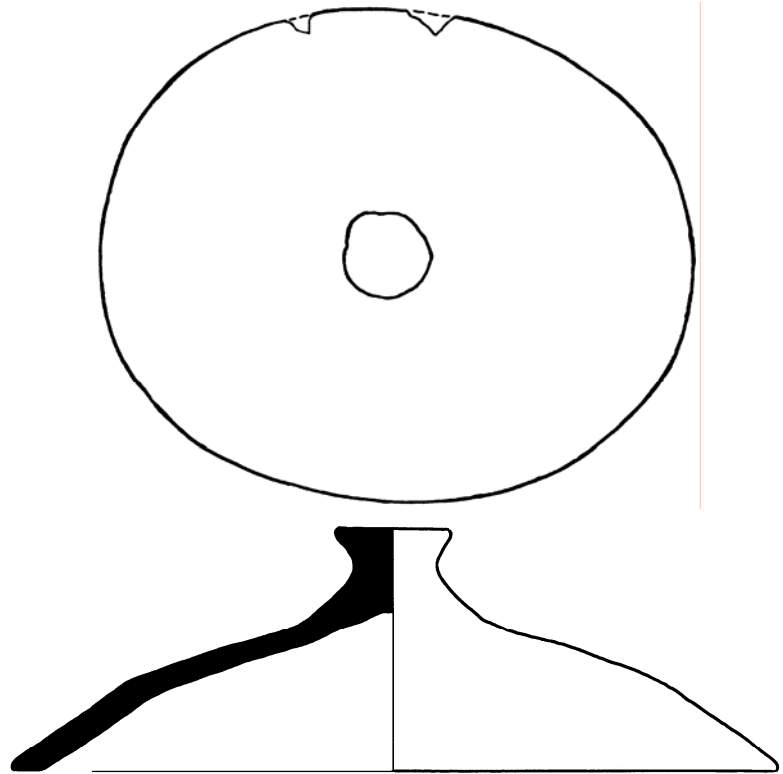
ZU-ST 1413-06
g-pot-2

ZU-ST 1413-08
g-pot-2

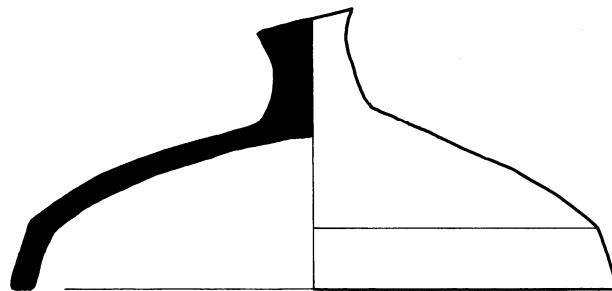

1. **ZU-ST 1413-20**
2. r-dek-1
3. 1450-1500
4. 16.5-20.0/6.4/
- 5a. roodbakkend aardewerk
- 5b.
- 5c.
- 6a.
- 6b. knop
- 6c.
7. deksel (ovaal)
- 8.

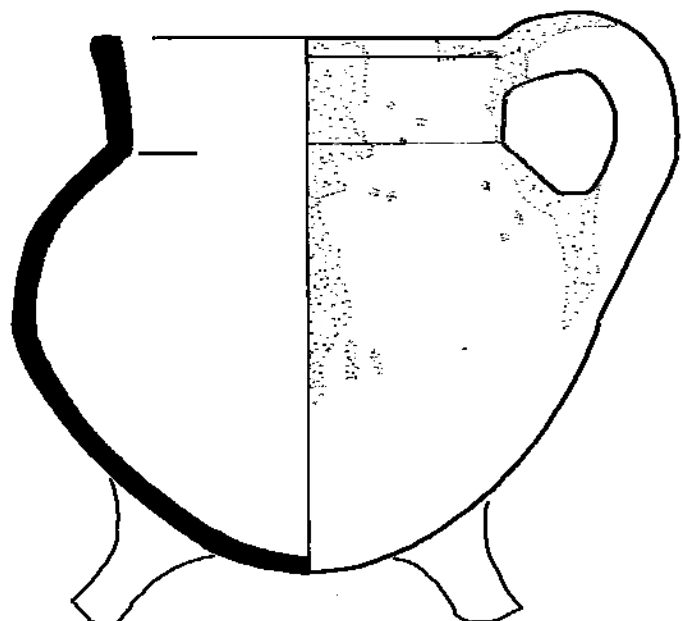
ZU-ST 1413-20

1. **ZU-ST 1413-19**
2. r-dek-1
3. 1450-1500
4. 16.3/7.4
- 5a. roodbakkend aardewerk
- 5b.
- 5c.
- 6a.
- 6b. knop; ovaal, scheef
- 6c.
7. deksel
- 8.

ZU-ST 1413-19

1. **ZU-ST 1413-02**
2. r-gra-20
3. 1450-1500
4. 15.2/15.5/-
- 5a. roodbakkend aardewerk
- 5b. loodglazuur inw.
spaarzaam uitw.
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. één worstoor, vertikaal
- 6c.
7. grape
- 8.

ZU-ST 1413-20
r-dek-1

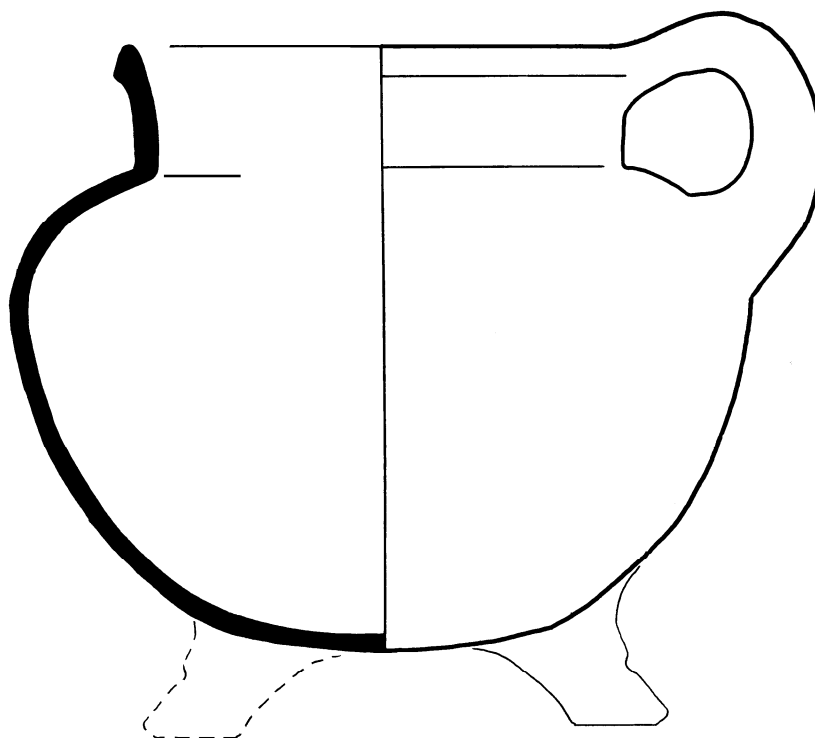
ZU-ST 1413-19
r-dek-1

ZU-ST 1413-02
r-gra-20

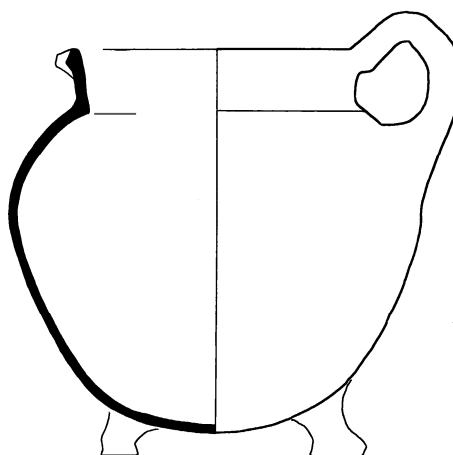

1. **ZU-ST 1413-36**
2. r-gra-3
3. 1450-1500
4. 19.4/18.0/0.0
- 5a. roodbakkend aardewerk
- 5b. loodglazuur inw.
spaarzaam uitw.
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. één worstoor, vertikaal
- 6c.
7. grape
- 8.

ZU-ST 1413 - 36

1. **ZU-ST 1413-35**
2. r-gra-3
3. 1450-1500
4. 10.8/10.7/7.4
- 5a. roodbakkend aardewerk
- 5b. loodglazuur inw.
spaarzaam uitw.
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. één worstoor, vertikaal
- 6c.
7. grape
- 8.

ZU-ST 1413-35

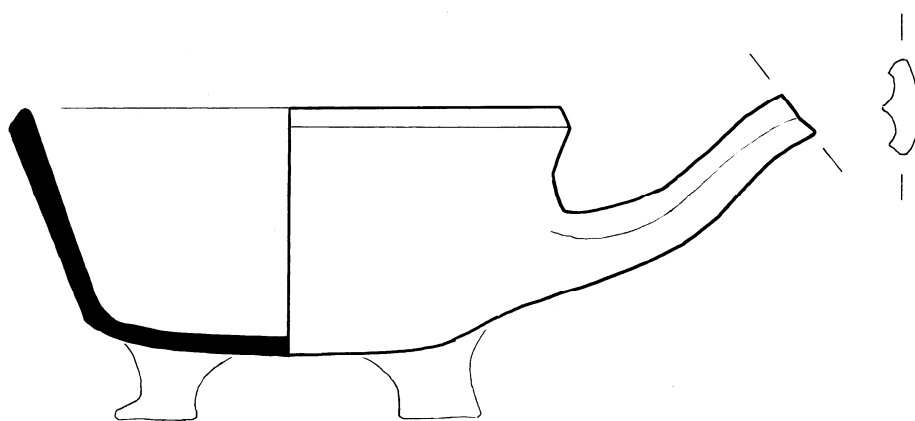
ZU-ST 1413-36
r-grape-3

ZU-ST 1413-35
r-grape-3

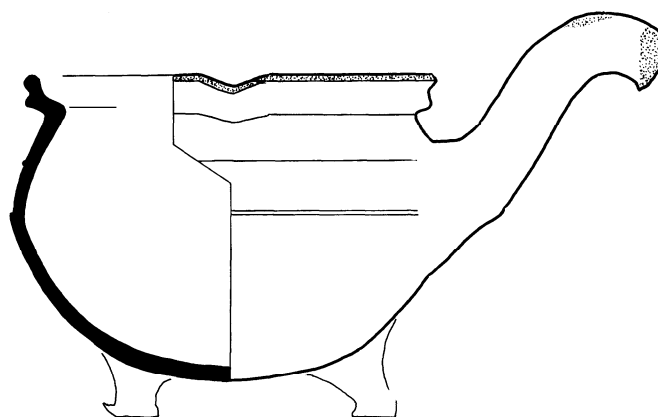

1. **ZU-ST 1413-15**
2. r-stk-13
3. 1450-1500
4. 14.4/8.2/10.8
- 5a. roodbakkend aardewerk
- 5b. loodglazuur inw.
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. steel, massief
- 6c.
7. grape
- 8.

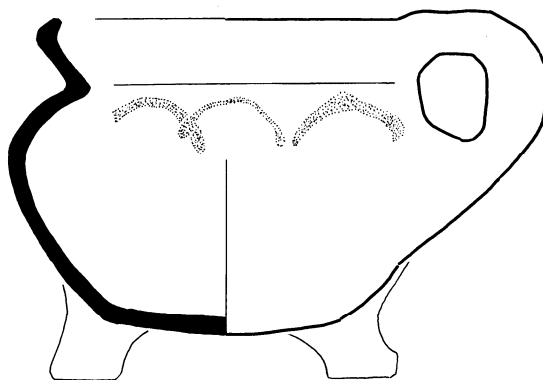
ZU-ST 1413-15

1. **ZU-ST 1413-16**
2. r-gra-34
3. 1450-1500
4. 11.6/9.3/6.8
- 5a. roodbakkend aardewerk
- 5b. loodglazuur inw.
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. steel, massief
- 6c. schenklip; 90°
7. grape
- 8.

ZU-ST 1413-16

1. **ZU-ST 1413-17**
2. r-gra-73
3. 1450-1500
4. 11.2/9.5/
- 5a. roodbakkend aardewerk
- 5b. loodglazuur inw.
- 5c. horizontale band van één enkele rij slibbogen
- 6a. driepoot
- 6b. één worstoor, vertikaal
- 6c.
7. grape
- 8.

ZU-ST 1413-17

ZU-ST 1413-15
r-stk-13

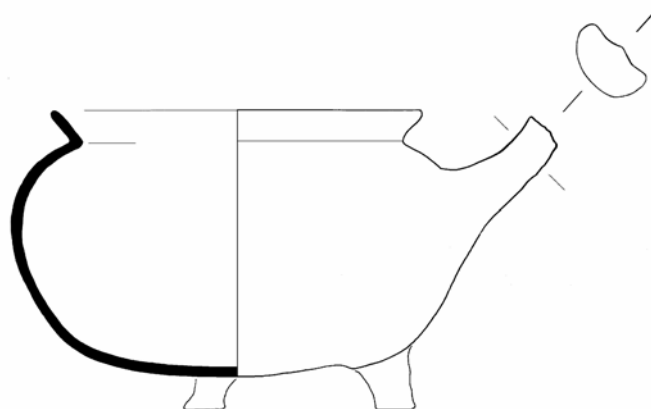
ZU-ST 1413-16
r-gra-34

ZU-ST 1413-17
r-gra-73

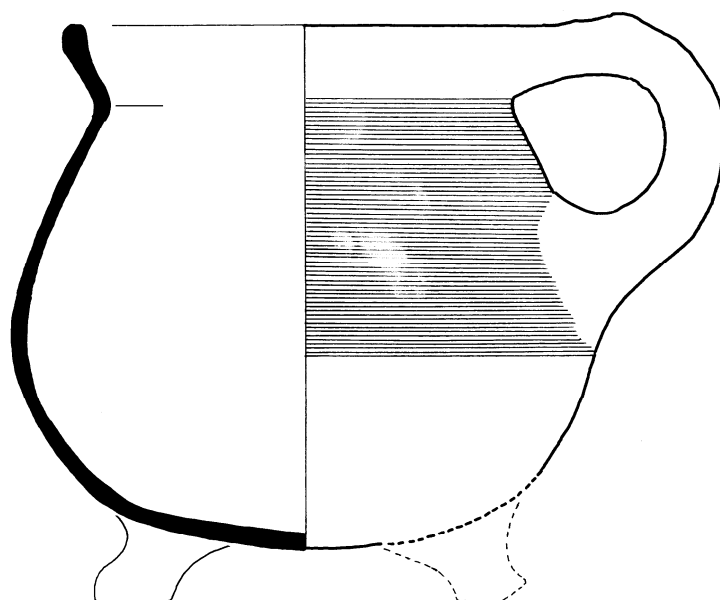
1. **ZU-ST 1413-18**
2. r-gra-52
3. 1450-1500
4. 20.0/18.0/-
- 5a. roodbakkend aardewerk
- 5b. loodglazuur inw.
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. steel, massief
- 6c.
7. grape
- 8.

ZU-ST 1413-18

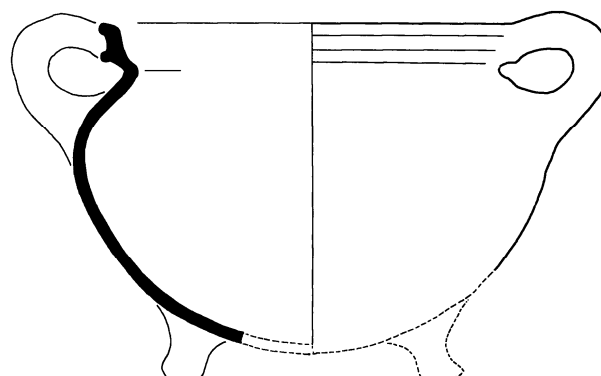
schaal 1:4

1. **ZU-ST 1413-24**
2. r-gra-4
3. 1450-1500
4. 14.6/15.2/-
- 5a. roodbakkend aardewerk
- 5b. loodglazuur inw. en uitw.
- 5c. draairillen
- 6a. driepoot
- 6b. één worstoor, vertikaal
- 6c.
7. grape
- 8.

ZU-ST 1413-24

1. **ZU-ST 1413-37**
2. r-gra-8
3. 1450-1500
4. 24.4/18.8/-
- 5a. roodbakkend aardewerk
- 5b. loodglazuur inw.; uitw. spaarzaam
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. twee worstoren, vertikaal
- 6c.
7. grape
- 8.

ZU-ST 1413-37

ZU-ST 1413-18
r-gra-52

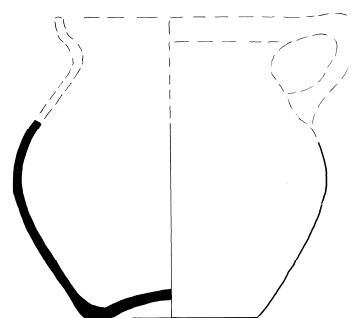
ZU-ST 1413-24
r-gra-4

ZU-ST 1413-37
r-gra-8

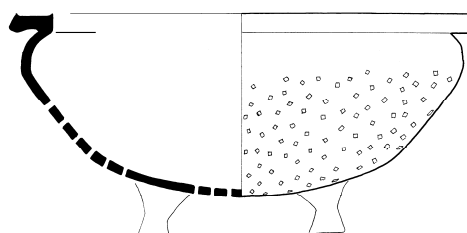
1. **ZU-ST 1413-31**
2. r-pis
3. 1450-1500
4. 16.4/-/9.0
- 5a. roodbakkend aardewerk
- 5b. loodglazuur inw.
- 5c.
- 6a. ziel
- 6b.
- 6c.
7. pispot
- 8.

ZU-ST 1413-31

schaal 1:4

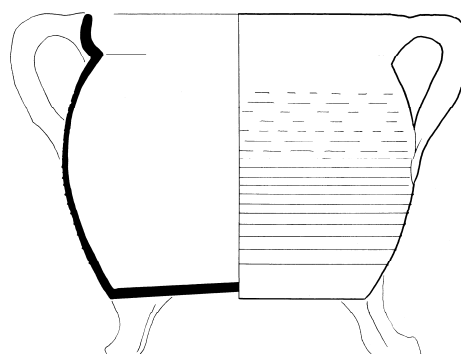
1. **ZU-ST 1413-09**
2. r-ver-12
3. 1450-1500
4. 24.4/11.6/-
- 5a. roodbakkend
aardewerk
- 5b. loodglazuur,
koperoxide
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b.
- 6c. lekgaten
7. vergiet
- 8.

ZU-ST 1413-09

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1413-14**
2. ha-gra-2
3. 1450-1500
4. 18.5/18.2/13.4
- 5a. Hafner waar, witbakkend aardewerk
- 5b. loodglazuur inw. schaars uitw.
koperoxide
- 5c. draairillen
- 6a. driepoot
- 6b. twee lintoren, verticaal
- 6c.
7. grape
- 8.

ZU-ST 1413-14

schaal 1:4

ZU-ST 1413-31
r-pis

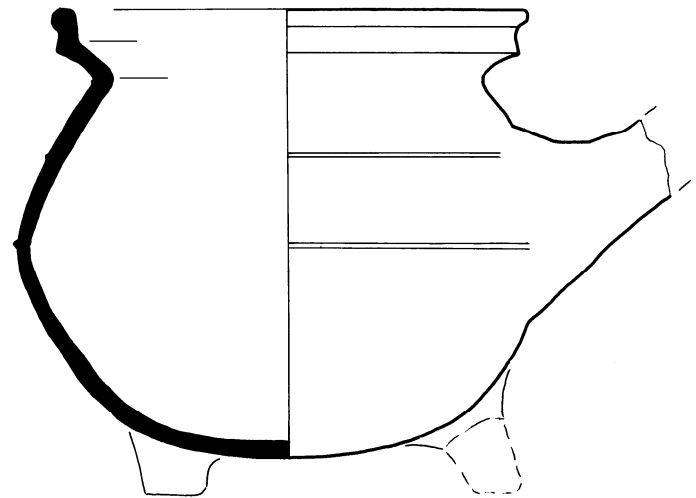
ZU-ST 1413-09
r-ver-12

ZU-ST 1413-14
ha-gra-2

1. **ZU-ST 1413-32**
2. ha-gra-9
3. 1450-1500
4. 14.0/12.8/
- 5a. Hafner waar
- 5b. loodglazuur inw. deels uitw.
- 5c. twee ribben
- 6a. driepoot
- 6b. steel, massief, horizontaal
- 6c.
7. grape
- 8.

ZU-ST 1413-32

1. **ZU-ST 1413-04**
2. terracotta
3. 1450-1500
4. 3.8/11.5/-
- 5a. terracotta
- 5b.
- 5c.
- 6a.
- 6b.
- 6c.
7. stèle. [Madonna met kind]
- 8.

ZU-ST1413-04

ZU-ST 1413-32
ha-gra-9

ZU-ST 1413-04
terracotta

GLASWERK ZU-ST V1413

Het vondstcomplex V 1413 vormt de oudste vondstlaag in de beerput.

De gebruikperiode van ca. 1450 tot 1500 valt samen met de in het historisch kadaster bekende eigenaren de familie Cele (Celen, Zelle of Zele <1448 – ca. 1495) en Dietmers (ca.1495 – ca. 1515).

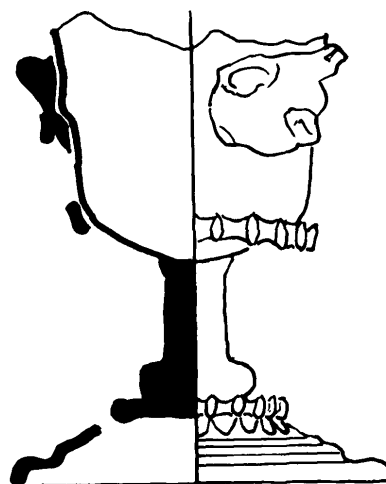
Slechts enkele herkenbare objecten van glas zijn uit de oudste lagen van deze beerput aan het licht gebracht. Objecten uit de jongste beerputlagen zijn onder vondst 1288 beschreven, te dateren na ca. 1750. De datering van V 1413 mag mede op grond van de in de put aangetroffen keramiekobjecten geplaatst worden tussen ca. 1450 en ca. 1500.

NOPPENBEKER

Het meest in het oog vallende fragment is een noppenbeker op stam, V 1413-01 (codering *gl-bek-49*; zie tekening), direct vergelijkbaar met V 1924-00, die gedateerd is ca. 1475 tot ca. 1550. De noppen zijn echter duidelijk anders gevormd. Van de rij van oorspronkelijk vier noppen zijn er twee over. Deze noppen lijken uiterlijk enigszins op dierkop-noppen zoals deze op pijpglazen rond 1500 tot aan het midden van de 16de eeuw in Duitsland soms als extra-decoratie werden aangebracht. De noppen van 1413-01 echter zijn niet uitgeblazen. Wel is de wand van de beker door het plaatselijk uittrekken van de opgebrachte nop centraal wat verdund waarna deze bij de verdere bewerking van de beker ter plaatse iets is uitgebogen. Verwantschap bestaat met de niet-uitgeblazen met de tang gevormde nopversiering zoals aangetroffen op een voetbeker afkomstig uit Geervliet⁵¹.

Langs de onderkant van de beker is, scheef, een geknepen ring aangebracht vergelijkbaar met de standring van een berkemeier. Onder aan de balustervormige stam zit een geknepen ringetje. De voet begint opengewerkt ('ajour') maar slechts over een klein deel van de omtrek; de voetplaat bestaat verder uit versmolten glasdraden.

Een fragment van een noppenbeker met kleine afgedraaide noppen V 1413-03; (codering *gl-bek-53*; zie tekening) is vergelijkbaar met de kleine noppenbeker afkomstig uit de opgraving V 1924 (1924-08). Alleen het gladde draadje boven de noppen ontbreekt aan het fragment.

RIBBELBEKER/MAIGELBECHER

Fragmenten van twee ribbelbekers van het type "Maigelbecher" zijn geborgen. Veel bekertjes van dit type zijn bij de opgraving van het "Gravinnenhof" (V 473) aan het licht gekomen. Ze worden daar uitgebreid besproken (zie V 473-03). Fragment 1413-02a (codering *gl-bek-2a*, zie tekening) toont een gekruist ribbelpatroon; de hoog opgestoken bodem laat de typische speenvormige ziel zien.

Een tweede exemplaar (1413-02b) is evenmin archeologisch compleet.

Een bodemfragment van een kleine ribbelbeker (1413-04; niet afgebeeld) is wat bodemdoorsnede betreft te vergelijken met het achtkantige bekertje V 473-06. Echter van de wand is zo weinig over dat het niet mogelijk is om uit te maken of we hier inderdaad met

⁵¹ Glas zonder glans 1994, cat.nr. 24.14. Datering begin 16de eeuw

een kantig bekertje te maken hebben. De fors opgestoken bodem suggereert eerder een rond bekertje.

OVERIG MATERIAAL

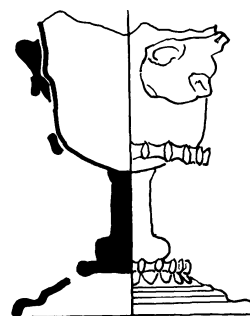
Losse wandfragmenten van ribbelbekers en vensterglasfragmenten vormen het verdere beschikbare materiaal.

INVENTARISLIJST V 1413

N	
gl-bek-2a	3
gl-bek-	1
gl-bek-53	1
totaal	5

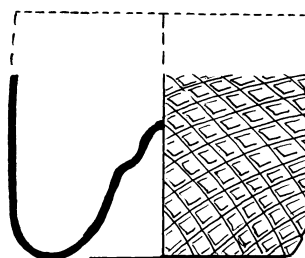
Catalogus glaswerk

1. **Zu-St 1413-01**
2. gl-bek-
3. 1450-1500
4. -/-/6.6
- 5a. glas
- 5b. lichtgroen
- 5c. vier noppen
- 6a. holle, deels opengewerkte voet; pontilmerk
- 6b.
- 6c.
7. noppenbeker op stam
8. Duitsland
9. Baumgartner en Krueger 1988, cat.nr. 520

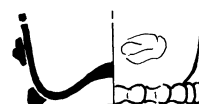
1413-01

1. **Zu-St 1413-02a**
2. gl-bek-2a
3. 1450-1500
4. -/-/6.4
- 5a. glas
- 5b. groen, woudglas
- 5c. gekruist ribbelpatroon
- 6a. hoogopgestoken; pontilmerk
- 6b.
- 6c. patroonvorm
7. ribbelbeker
8. Duitsland of Henegouwen
9. Isings en Wijnman 1977,83, fig.2 nrs.1+3

1413-02a

1. **Zu-St 1413-03**
2. gl-bek-53
3. 1450-1500
4. -/-/4.6
- 5a. glas
- 5b. groen
- 5c. vier noppen
- 6a. opgestoken; voetring; pontilmerk
- 6b.
- 6c. geknepen voetring
7. beker
8. Duitsland
9. Baumgartner en Krueger 2988, cat.nr. 447

1413-03

Keramiek uit vondstlagen 1689/1413, 1689 en 1689A

ZU-ST 1689/1413

Het materiaal bestaat uit voorwerpen die zowel fragmenten afkomstig uit V 1413 als fragmenten afkomstig uit V 1689 bevatten. Omdat het gaat om een verrommelde toplaag van V 1413 met materiaal uit de onderste regionen van vondstlaag V 1689 is het niet te beschouwen als een zelfstandige gebruikperiode. Uit beide aangrenzende vondstcomplexen is vondstmateriaal aanwezig. Het gaat hierbij om een zevental vergelijkbare grappen (codering *r-gra-*; zie tekening) en een kop van Hafner waar (codering *ha-kop-12(?)*; zie tekening).

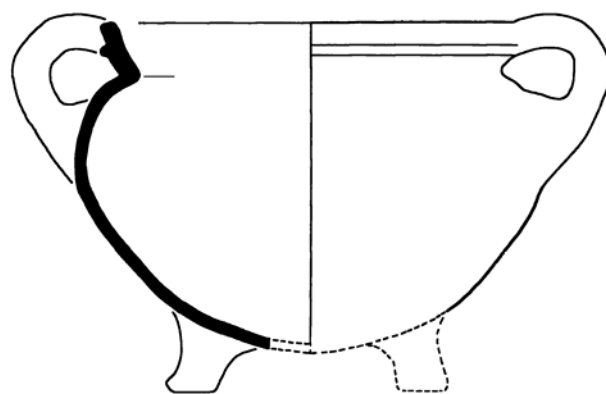
De datering van de vondstlaag is het eerste kwart van de 16de eeuw, mogelijk nog late 15^e eeuw. Het gaat om de gebruikperiode van de familie van Lumme Dietmers (van Broickhusen) en zijn erven (zonen) die het pand in het eerste kwart van de 16^e eeuw in bezit hadden. Waarschijnlijk bewoonde een van de zonen het pand ook daadwerkelijk.

INVENTARISLIJST 1689/1413

	N	
r-gra-10	7	[1689/1413-02, -02A, -02B, -02C, -02D, -02E, -02F]
ha-kop-4	<u>1</u>	[1689/1413-03]
	8	

Catalogus keramiek

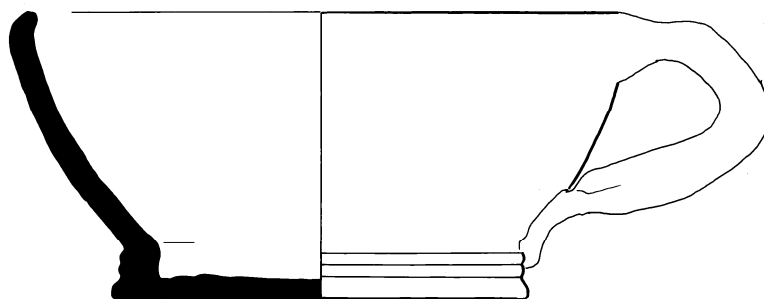
1. **ZU-ST 1689/1413-02**
2. r-gra-10
3. 1500-1525
4. 24.6/19.6/-
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inw; spaarzaam uitw
- 5c.
- 6a. driepoot (twee ontbreken)
- 6b. twee worstoren, verticaal
- 6c.
7. grape
- 8.
- 9.

ZU-ST 1689/1413 -02

schaal 1:4

1. **ZU-ST 1689/1413-03**
2. ha-kop-4
3. 1500-1525
4. 16.0/7.5/10.8
- 5a. Hafner waar
- 5b. loodglazuur, koperoxide inwendig; rand en oor uitwendig
- 5c. groen
- 6a. kop
- 6b. lintoer, verticaal
- 6c.
7. kop
- 8.
- 9.

ZU-ST 1689/1413-03

ZU-ST 1689/1413-02
r-gra-10

ZU-ST 1689/1413-03
ha-kop-4

ZU-ST 1689 - KERAMIEK

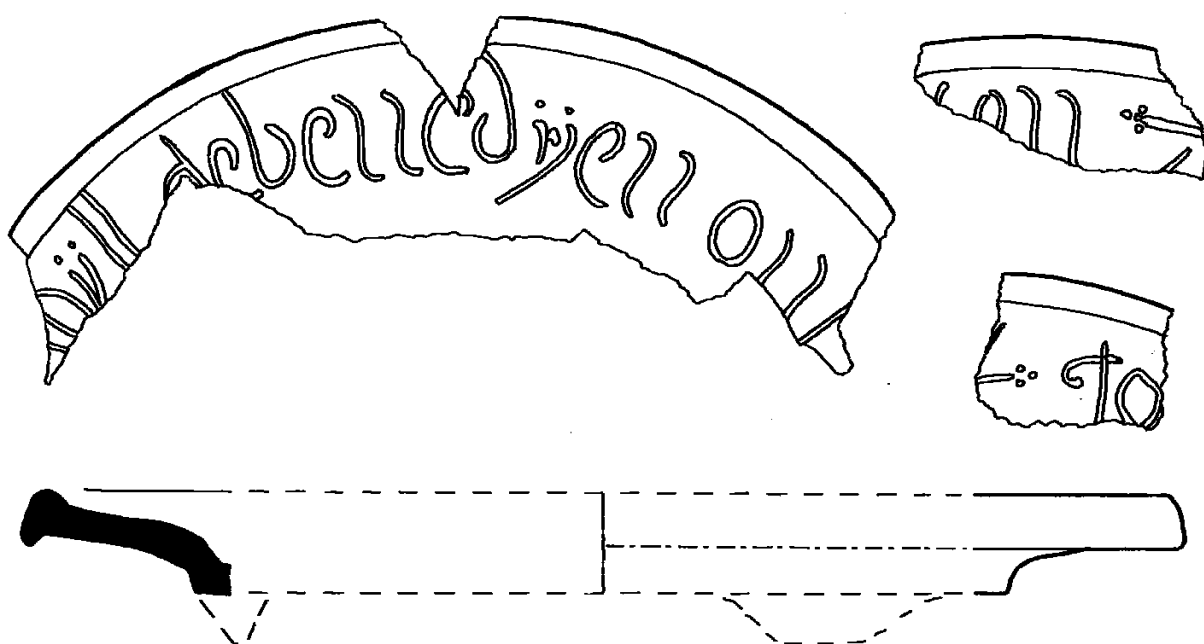
Op de vondstarme beerlaag V.1820 lag een zandiger niveau met puin en daarop een vet compacte beerlaag die wel weer veel vondsten bevatte: vondstnummer 1689 (beerlaag) en 1689A (zand en puin). De vondsten uit de zandige laag en de beerlaag dateren uit de late 15^e en eerste helft van de 16^e eeuw. Het keramisch materiaal, geborgen uit V 1689, dateert eveneens uit de periode 1500-1550. Het gaat om de gebruikperiode van de familie van Lumme Dietmers (van Broickhusen) en zijn erven (zonen) die het pand in het eerste kwart van de 16^e eeuw in bezit hadden. Waarschijnlijk bewoonde een van de zonen het pand ook daadwerkelijk. De vondsten bestrijken ook (een deel van) het tweede kwart van de 16^e eeuw, toen Gerrit Aitsack het huis in bezit had van 1534 tot zijn dood in 1567. Tussen circa 1525 en 1534 is het pand kort in bezit geweest van Lambert van Luchteren en Johan Borninkhoff. Het toeschrijven van de vondsten aan een van deze huishoudens is dus lastig. In dit korte verslag worden besproken een randfragment van een bord met ingekrast randschrift, twee steengoedkannen en drie grappen waarvan een van Hafner waar.

INVENTARISLIJST 1689

	N	
s2-kan-63	1	[1689-02]
s2-kan	1	[1689-03]
r-bor-1	1	[1689-01]
r-gra-27	1	[1689-05]
r-gra-18	1	[1689-29]
ha-gra-2	<u>1</u>	[1689-04]
	6	

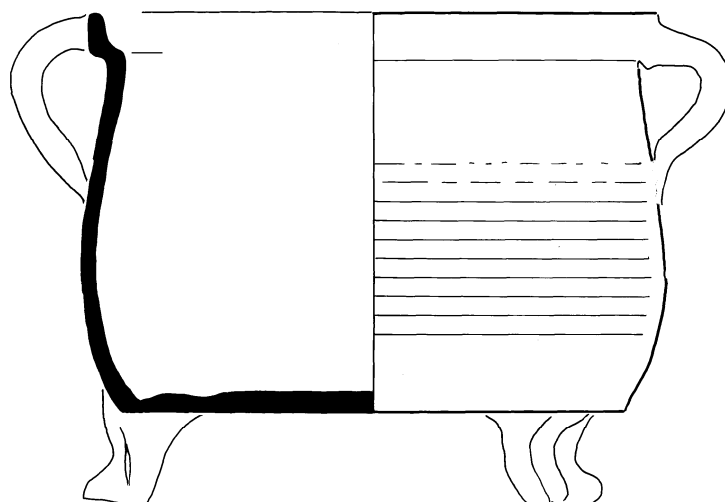
Catalogus keramiek

1. **ZU-ST 1689-01**
2. r-bor-1
3. 1500-1550
4. 31.1/2.7/22.0
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inwendig
- 5c. randschrift
- 6a. standvlak(?)
- 6b.
- 6c.
7. bord
- 8.
- 9.

ZU-ST 1689-01

1. **ZU-ST 1689-04**
2. ha-gra-2
3. 1500-1550
4. 15.2/13.0/13.0
- 5a. Hafner waar
- 5b. loodglazuur inwendig
- 5c. draairillen
- 6a. driepoot
- 6b. twee lintoren, verticaal
- 6c.
7. grape
- 8.
- 9.

ZU-ST 1689-04

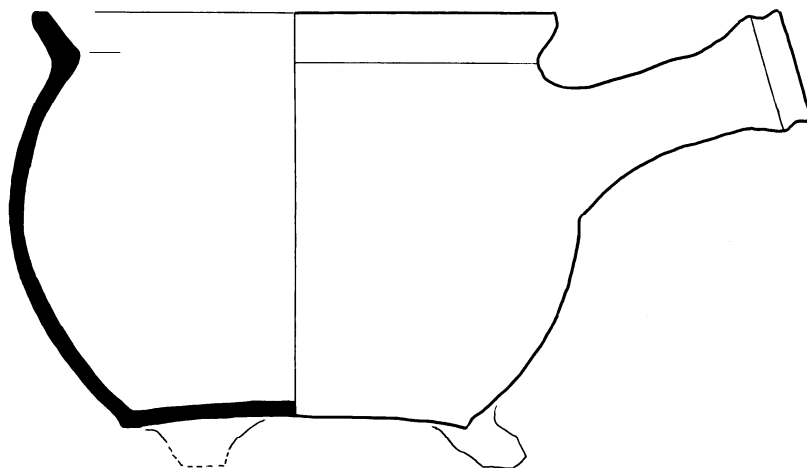
ZU-ST 1689-01
r-bor-1

ZU-ST 1689-04
ha-gra-2

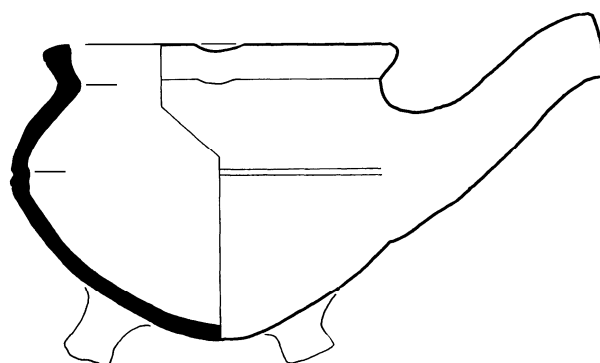

1. **ZU-ST 1689-05**
2. r-gra-27
3. 1500-1550
4. 14.4/12.0/9.0
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inwendig
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b.
- 6c. steel, hol
7. grape
8. Duitsland
- 9.

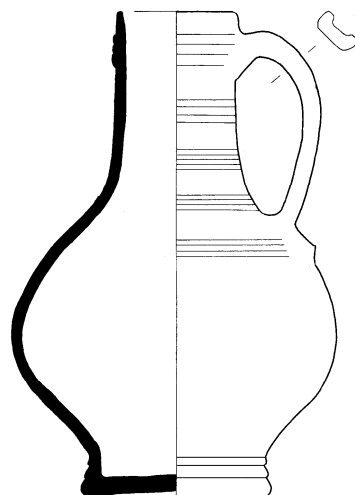
ZU-ST 1689-05

1. **ZU-ST 1689-29**
2. r-gra-18
3. 1500-1550
4. 11.0/8.6/
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inwendig, schaars uitwendig
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b.
- 6c. steel, massief
7. grape
- 8.
- 9.

ZU-ST 1689-29

1. **ZU-ST 1689-02**
2. s2-kan-63
3. 1500-1550
4. 17.0/25.2/9.8
- 5a. steengoed met glazuur
- 5b.
- 5c. hoepels op rand, hals en buik
- 6a. standvoet
- 6b. lintoer, verticaal
- 6c.
7. kan
8. Raeren(?)
- 9.

ZU-ST 1689-02

ZU-ST 1689-05
r-gra-27

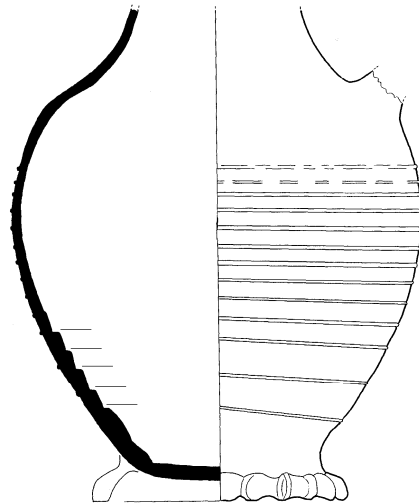
ZU-ST 1689-29
r-gra-18

ZU-ST 1689-02
s2-kan-63

1. **ZU-ST 1689-03**
2. s2-kan
3. 1500-1550
4. 21.6/-/13.5
- 5a. steengoed met engobe
- 5b. vlekkerige bruine engobe
- 5c.
- 6a. standring, geknepen
- 6b. lintoor, afgebroken
- 6c.
7. kan
- 8.

ZU-ST 1689-03

ZU-ST 1689-03
s2-kan

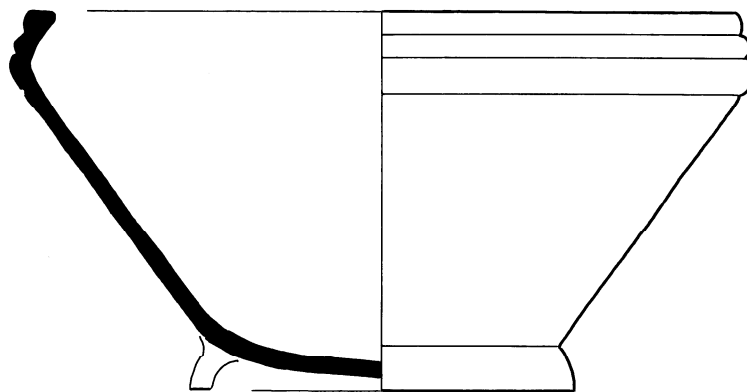
ZU-ST 1689A - KERAMIEK

Op de vondstarme beerlaag V.1820 lag een zandiger niveau met puin en daarop een vet compacte beerlaag die wel weer veel vondsten bevatte: vondstnummer 1689 (beerlaag) en 1689A (zand en puin). De vondsten uit de zandige laag en de beerlaag dateren uit de late 15^e en eerste helft van de 16^e eeuw. Het keramisch materiaal geborgen uit V 1689A dateert eveneens uit de periode 1500-1550. Het gaat om de gebruiksperiode van de familie van Lumme Dietmers (van Broickhusen) en zijn erven (zonen) die het pand in het eerste kwart van de 16^e eeuw in bezit hadden. Waarschijnlijk bewoonde een van de zonen het pand ook daadwerkelijk. De vondsten bestrijken ook (een deel van) het tweede kwart van de 16^e eeuw, toen Gerrit Aitsack het huis in bezit had van 1534 tot zijn dood in 1567. Tussen circa 1525 en 1534 is het pand kort in bezit geweest van Lambert van Luchteren en Johan Borninkhoff. Het toeschrijven van de vondsten aan een van deze huishoudens is dus lastig. In dit verslag worden besproken negen koppen van roodbakkend aardewerk en één van hafner waar, twee grapen en een fragment van een steengoedkan uit Raeren en niet-gecodeerde scherven van kommen van grijsbakkend aardewerk.

INVENTARISLIJST 1689A

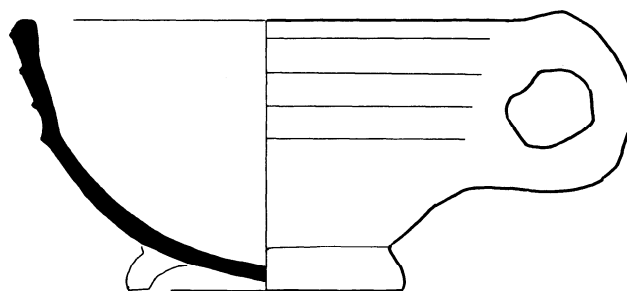
	N	
s2-kan	1	[1689A-15]
s2-pot	1	[1689A-18]
r-gra-18	1	[1689A-06]
ha-gra	2	[1689A-14, -16]
r-kop-1	1	[1689A-02]
r-kop-2(?)	5	[1689A-09, -10, -11, -12, -13]
r-kop-2	1	[1689A-08]
r-kop-2	1	[1689A-01,
r-kom-4	1	[1689A-07]
ha-kop-4	1	[1689A-05]
ha-kop-3	2	[1689A-03, -04]
w-kan	<u>1</u>	[1689A-17]
totaal	18	

1. **ZU-ST 1689A-01**
2. r-kom-2
3. 1500-1550
4. 19.4/10.0/10.0
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inwendig
- 5c.
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. kop
- 8.
- 9.

ZU-ST 1689^A - 01

1. **ZU-ST 1689A-02**
2. r-kop-1
3. 1500-1550
4. 13.6/7.2/7.2
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inwendig
- 5c.
- 6a. standring
- 6b. één worstoor, verticaal
- 6c.
7. kop
- 8.
- 9.

ZU-ST 1689^A - 02

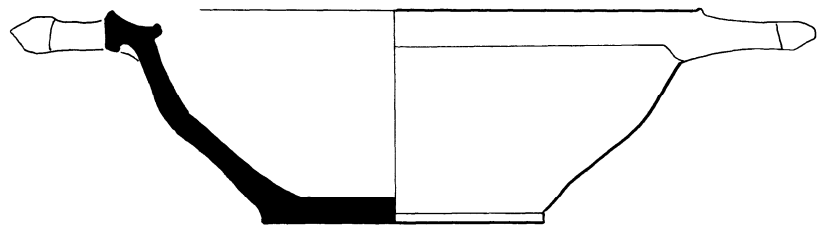
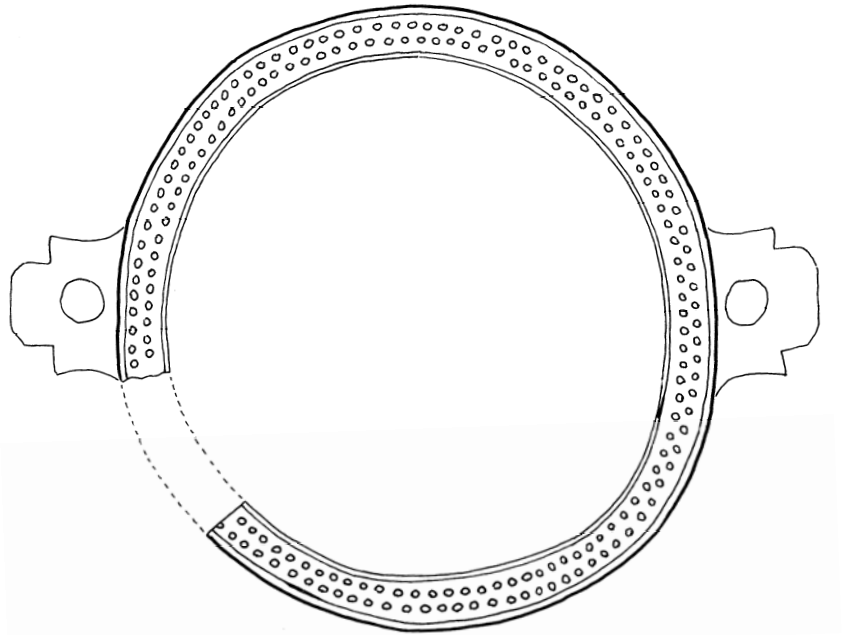
ZU-ST 1689A-01
r-kom-2

ZU-ST 1689A-02
r-kop-1

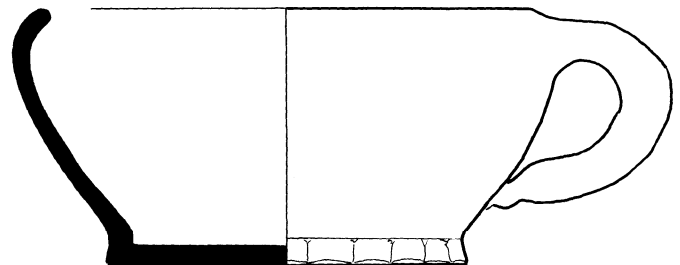

1. **ZU-ST 1689A-03**
2. ha-kop-3
3. 1500-1550
4. 15.8/5.6/7.0
- 5a. Hafner waar
- 5b. loodglazuur, koperoxide
- 5c. gevlekt; groengelig
- 6a. standvlak
- 6b. twee gestyleerde oren
- 6c.
7. kop
- 8.
- 9.

ZU-ST 1689^A-03

1. **ZU-ST 1689A-05**
2. ha-kop-4
3. 1500-1550
4. 14.2/6.8/9.4
- 5a. Hafner waar
- 5b. loodglazuur, ijzeroxide
- 5c. inwendig en op rand okerkleurig
- 6a. standvlak
- 6b. één lintoor, verticaal
- 6c.
7. kop
- 8.
- 9.

ZU-ST 1689^A-05

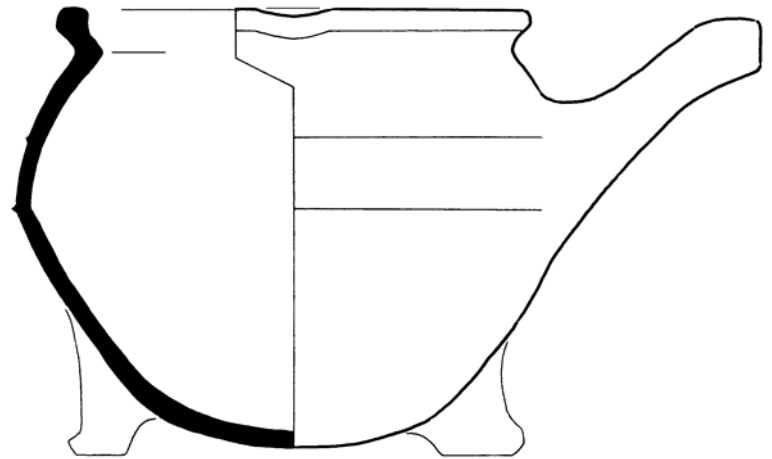
ZU-ST 1689A-03
ha-kop-3

ZU-ST 1689A-05
ha-kop-4

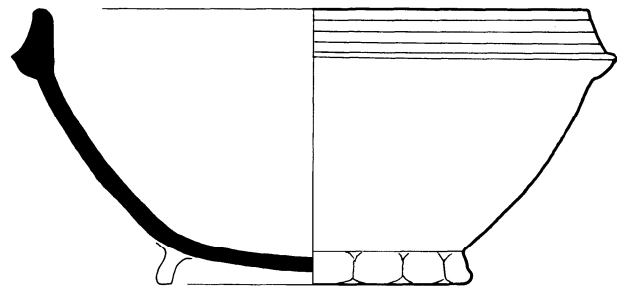

1. **ZU-ST 1689A-06**
2. r-gra-18
3. 1500-1550
4. 14.6/11.8/-
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inwendig
- 5c. twee ribben op de wand
- 6a. driepoot; poten sterk afgesleten
- 6b. steel; massief
- 6c. schenklip; 90°
7. grape
- 8.
- 9.

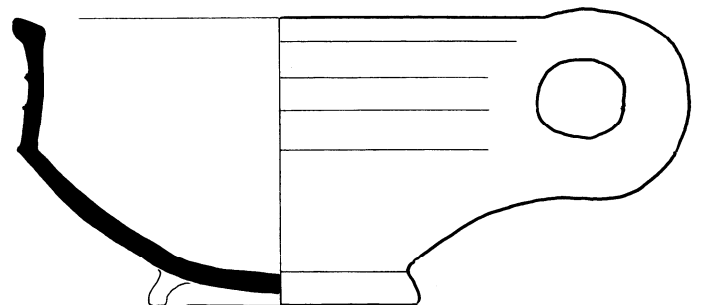
ZU-ST1689^A-06

1. **ZU-ST 1689A-07**
2. r-kom-4
3. 1500-1550
4. 15.6/7.2/8.0
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inwendig
- 5c.
- 6a. standring, geprofileerd
- 6b.
- 6c.
7. kop
- 8.
- 9.

ZU-ST 1689^A-07

1. **ZU-ST 1689A-08**
2. r-kop-2
3. 1500-1550
4. 14.0/7.6/7.0
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inwendig
- 5.
- 6a. standring
- 6b. één worstoor; verticaal
- 6c.
7. kop
- 8.
- 9.

ZU-ST1689^A-08

ZU-ST 1689A-06
r-gra-18

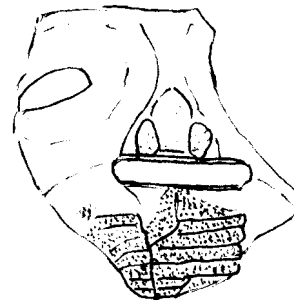
ZU-ST 1689A-07
r-kom-4

ZU-ST 1689A-08
r-kop-2

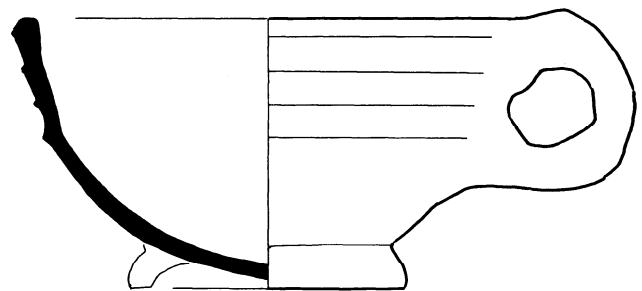
1. **ZU-ST 1689A-17**
2. w-kan
3. 1500-1550
4. -/-/-
- 5a. witbakkend
- 5b. loodglazuur uitwendig
- 5c. geel en bruin
- 6.
- 6b. baardmanmasker
- 6c.
7. container
8. Langerwehe
- 9.

ZU-ST 1689^A-17

schaal 1:1

1. **ZU-ST 1689A-02**
2. r-kop-1
3. 1500-1550
4. 13.6/7.2/7.2
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inwendig
- 5c.
- 6a. standring
- 6b. één worstoor, verticaal
- 6c.
7. kop
- 8.
- 9.

ZU-ST 1689^A - 02

ZU-ST 1689A-17
w-kan

ZU-ST 1689A-02
r-kop-1

Keramiek uit vondstlaag 1820

ZU-ST 1820 - KERAMIEK

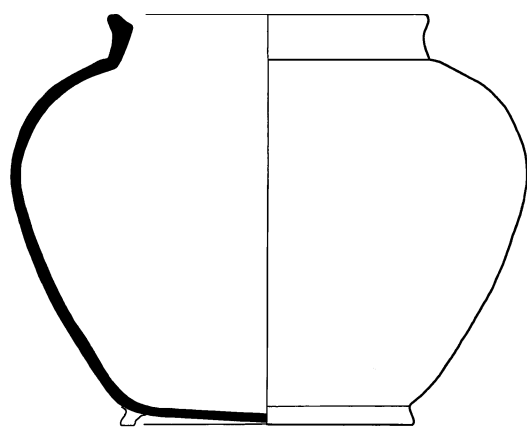
De onderste vet compacte beerlagen waren goed te onderscheiden van de bovenste meer puinrijke vondstlagen met rulle beer. Toch bleek dat vrijwel al het vondstmateriaal uit deze gebruikperiode (tweede helft van de 15e eeuw) consequent naar de onderste laag V 1413 was gezakt. De beerlaag erboven (vondstnummer 1820) bevatte vooral lichtere zaken als hout, leder en botanisch materiaal. Het materiaal is dus als één periode te beschouwen. Uit V 1820 werden slechts enkele keramische voorwerpen geborgen. Het vondstcomplex dateert uit de periode 1450-1525 en is sterk verwant aan de onderliggende vondstlaag V 1413. Slechts drie voorwerpen zijn aan het licht gekomen: een groot fragment van een pot en fragmenten van twee identieke grappen.

Gezien de looptijd van de vondstlagen (ca. 1450 – 1500) kan het vondstmateriaal worden toegeschreven aan de familie Celen en Dietmers-Broickhusen (zie inleiding: eigenaren en bewonersgeschiedenis).

INVENTARISLIJST

	N	
r-pot-1	1	[1820-01]
r-stk-5	2	[1820-02, -02a]
totaal	3	

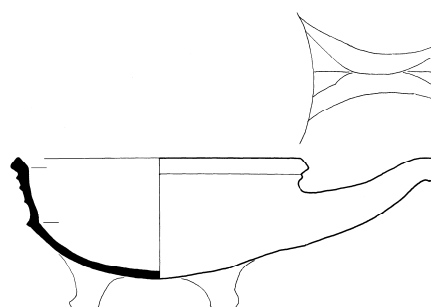
1. **ZU-ST V 1820-01**
2. r-pot-1
3. 1450-1525
4. 27.0/21.8/15.2
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inw.; uitw. spaarzaam
- 5c.
- 6a. standring
- 6b.
- 6c.
7. pot
- 8.
- 9.

ZU-ST 1820-01

schaal 1:4

1. **ZU-ST V 1820-02**
2. r-stk-5
3. 1450-1525
4. 15.5/8.0/ -
- 5a. roodbakkend
- 5b. loodglazuur inw.; uitw. sporadisch
- 5c.
- 6a. driepoot
- 6b. steel; massief, toegevouwen
- 6c.
7. steelkom
- 8.
- 9.

ZU-ST 1820-02

schaal 1:4

ZU-ST V 1820-01
r-pot-1

ZU-ST V 1820-02
r-stk-5

